

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 362

Poznań, środa dnia 7 sierpnia 1929

Rok XXIV

Reglamentacja handlu zagranicznego zbożami

Z kół rolniczych otrzymaliśmy poniższe uwagi:

Ostatni rok gospodarczy 1928-29 podlegał w dziedzinie handlu zagranicznego zbożami silnej reglamentacji, która miała stabilizować ceny produktów rolniczych, a szczególnie zbóż na rynku wewnętrznym.

Efekt natomiast był wręcz przeciwny, nie tylko że nie zdołano reglamentacją handlu zagranicznego ustabilizować ceny na poziomie odpowiednim, szczególnie ceny żyta, ale również nie zdołano powstrzymać zwyczajki cen pszenicy, ponieważ mimo wszyskiego ceny na rynku wewnętrznym kształtowały się w zależności od rynku międzynarodowego.

Reglamentacja przyniosła, jak powszechnie wiadomo, nie tylko samemu rolnictwu poważne szkody, ale również całokształtowi naszej gospodarki narodowej, przyczyniając się do spotęgowania przeżywanego depresji gospodarczej.

Handel zagraniczny zbożami kształtował się w ostatnim roku gospodarczym wprawdzie pomyślniej, aniżeli w roku poprzednim. Przywieźliśmy pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa za 11 miesięcy 98.000 tonn wartości blisko 45 milionów złotych, wywieźliśmy natomiast ogółem 210.000 tonn za przeszło 80 milionów złotych, w tem samego jęczmienia 173.000 tonn za 68 milionów złotych. Dodatkowo saldo handlu zbożami wynosi ilościowo blisko 112.000 tonn w wartości około 36 milionów złotych.

Nadwyżka przywozu pszenicy w ilości blisko 64.000 tonn za 30 milionów złotych wykazuje przeciętną cenę tej nadwyżki zł 47 za 1 q. W handlu żytem mamy dzięki wywozowi w miesiącu czerwcem nadwyżkę wywozu 13,7 tysięcy tonn za 2,9 milionów zł; 1 q. nadwyżki wywozu żyta przyniósł nam tylko 21 zł. Jęczmienia wywieźliśmy w bieżącym roku gospodarczym trzykrotną ilość w porównaniu z zeszłym rokiem i otrzymaliśmy przeciętnie 39 zł za 1 q. Niepomyślnie znów przedstawiał się nasz handel owsem. Pomimo nadmiaru owsa w kraju, a cel wywozowych i w braku cła ochronnego mamy nadwyżkę przywozu w ilości 11.000 tonn, za którą zapłaciliśmy 4,1 milionów zł, czyli przeszło zł 37 za 1 q.

Z powyższego zestawienia handlu zagranicznego zbożami wynika za jedynym wyjątkiem jęczmienia, który nie podlegał żadnej reglamentacji, rezultat nader lichy, zważywszy, że mając około 200.000 tonn nadwyżki żyta w kraju, zmuszeni byliśmy ją sypać zwierzętom do koryta, zamiast jesienią wywieźć po znacznie lepszych cenach jak zł 21 i tym sposobem ujemnie kształtujący się bilans handlowy poważnie na korzyść poprawić.

Na podstawie tego doświadczenia rolnictwo całej Polski przedstawiło ostatnio w Warszawie na uroczystym obraniu na Zamku swe postulaty streszczające się w żądaniu zaniecha-

Z konferencji mocarstw w Hadze

Okolo 160 reprezentantów 14 państw

Berlin, 7. 8. (Pat.) Jak donosi prasa z Hagi, tymczasowa lista uczestników konferencji wykazuje około 160 uczestników reprezentantów 14 państw. Najliczniejsza jest delegacja niemiecka, licząca około 40 osób. Delegacja angielska liczy 27, francuska 19, włoska 20, belgijska 15 delegatów.

Haga, 7. 8. (Pat.) Na odbytem pod przewodnictwem Jaspasa pierwszym posiedzeniu prywatnym postanowiono, iż przewodnictwo obejmować będą kolejno w porządku alfabetycznym

Praestroga pod adresem Niemiec

Paryż, 7. 8. (Pat.) Le Temps pisze: Francja, Włochy i Belgja są z pewnością zdecydowane przyjąć bez zmian plan Younga, który przez samych rzeczoznawców uznany został za nienaruszalny. Natomiast Niemcy są bardziej, niż ktokolwiek zaintereso-

Program delegacji angielskiej

Londyn, 7. 8. (PAT). Dzienniki londyńskie formułują na podstawie informacji, pochodzących z Hagi od min. Snowdena, w sposób następujący program brytyjski na konferencji haskiej: 1) Zwiększenie udziału Anglii w niemieckich splatach reparacyjnych, 2) zwiększenie udziału brytyjskiego w t. zw. ratach pewnych, co nastąpić może jedynie kosztem Francji i Włoch, 3) zmniejszenie i ograniczenie świadczeń w naturze, przewidzianych przez plan reparacyjny, albowiem świadczenia te odbijają się ujemnie na eksporcie brytyjskim, w pierwszym rzędzie na eksporcie we-

reprezentanci mocarstw. Sekretarzem generalnym obrany został Hankey, następnie Jaspas zaproponował otwarcie 2 komisji finansowej i politycznej.

Haga, 7. 8. (PAT) W skład ogólnego sekretariatu konferencji haskiej wchodzi z ramienia delegacji polskiej naczelnik wydziału zachodniego M. S. Z. Lipski.

Haga, 7. 8. (PAT). Rząd holenderski wydał w historycznej sali rycerskiej przyjęcie na cześć delegatów, przybyłych na konferencję.

sowane przyjęciem całkowitem i ostatecznym układów rzeczoznawców, ponieważ w przeciwnym razie musieliby wykonywać postanowienia planu Dawesa i musieliby stracić wszelką nadzieję przyspieszenia ewakuacji Naderrenji.

gła, 4) przeprowadzenie wyznaczenia Londynu na siedzibę międzynarodowego Banku reparacyjnego. Dzienniki podkreślają, że z 2 i pół miliona funtów rocznie, które plan Younga odbiera Anglii, 1.840.000 f. otrzymać mają Włochy. Dzienniki domagają się bezwzględnie odrzucenia tego punktu planu Younga i wyrażają nadzieję, że Snowden pozostanie w tej sprawie nieugięty. Kwestja ewakuacji Naderrenji zeszła stanowczo na drugi plan i jest uważana przez opinię angielską za równorzędną ze sprawą udziału w reparacjach.

Sprawa lotu „Polonii”

Warszawa 7. 8. (AW) Z Paryża powrócił zastępca szefa departamentu lotniczego min. spraw wojsk pułk. Jasiński. W sprawie lotu „Polonii” dowiadujemy się, że szef departamentu lotnictwa pułk. Rayski nie powziął jeszcze decyzji w sprawie pozwolenia na udział w locie por. Kaliny. Prezes komitetu p. Adamczyk nie otrzymał jeszcze żadnych decydujących wiadomości. Por. Kalina bawi obecnie na 2-letnim kursie aeronautyki we Francji. Obecnie ma ferie letnie a we wrześniu

musi powrócić do szkoły. O locie jego w roku bieżącym nie może więc być mowy. Korzystając z urlopu por. Kalina udał się do Medjolanu, aby obejrzeć przygotowania do lotu. Wyjazd jego miał charakter zupełnie prywatny. Jak nas informują, sfery miarodajne nie interesują się lotem „Polonii” i nie popierają go. Kpt. Kowalczyk powraca w najbliższym czasie do kraju. Przyjazd pułk. Rayskiego do Warszawy spodziewany jest około 15 bm.

nia utrudnień wywozowych w dziedzinie produktów rolniczych. Niejednokrotnie słyszeliśmy z ust miarodajnych kierowników naszej gospodarki oświadczenia, że główną podstawą gospodarki polskiej jest rolnictwo. Spodziewać się więc mogliśmy, że reglamentacja, która wykazała tak olbrzymie szkody dla rolnictwa w ubiegłym roku gospodarczym, będzie w zupełności zaniechana.

Niespodzianką więc dla wszystkich było onegdaj ogłoszone rozporządzenie ministrów rolnictwa, przemysłu i handlu i skarbu przedłużające termin ważności cła wywozowego na pszenicę do końca bieżącego miesiąca. Termin 31 lipca, w którym to dniu większość rozporządzeń reglamentacyjnych wygasła, był przełomowym i rolnictwo oczekiwało zadokumentowania ze strony rządu kategorycznego zerwania z dotychczasowymi tak szkodliwymi metodami.

Dlatego też rozporządzenie, przedłużające ważność cła wywozowego na pszenicę ma ogólne znaczenie i jest niestety bardzo smutnym po-

twierdzeniem, że rząd życzenia rolnictwa ignoruje. Rozporządzenie to stwarza w pierwszej linii niepewność i uniemożliwia zawarcie jakichkolwiek transakcyj na wywóz pszenicy z nowego zbioru. Jak zeszłego roku uniemożliwienie wywozu żyta przez wprowadzenie cel wywozowych przyczyniło się do spotęgowania braku gotówki potrzebnej do realizacji zobowiązań rolników, tak obecne rozporządzenie, dotyczące wywozu pszenicy, które, jak nas informują, ma być ponownie przedłużone na cały rok 1929-30 będzie katastrofą dla naszego rolnictwa. Uniemożliwi ono wobec nadzwyczajnie korzystnych warunków wyzyskanie zbiorów tegorocznych ilościowo i jakościowo niezwykłych, a przyczyni się jedynie do coraz to większego ściśnienia życia gospodarczego na ziemiach zachodnich.

Niewiadomo rzeczywiście, w jakim celu rozporządzenie to zostało wydane. Konsument, o którego dobro wydział aprowizacyjny minist. spraw wewnętrznych rzekomo się trudi, nie będzie miał żadnych korzyści, bo

i to utrudnienie wywozu nie obniży ceny wewnętrznej, natomiast spotęguje ciasnotę gotówkową kraju tak katastrofalną dla gospodarki ogólnej.

Hasło i rzeczywistość

Saldo realizowania hasła sanacji moralnej jest bardzo smutne. Niema dnia, żeby prasa nie doniosła o jakichś nadużyciach to na komorach celnych, to na poczcie, to na kolei, w lasach państwowych, urzędach monopoli i t. p.

Zapyta ktoś: jakż to ma związek z obozem majowym. Ma związek nie tylko pośredni, polegający na wytworzeniu się atmosfery, sprzyjającej tego rodzaju machinacjom, ale i bezpośredni.

Z chwilą, gdy jedynym kryterjum moralnym i fachowym w służbie państwowej stała się udana, czy szczerza przynależność do partji rządowej, lub rozmaitych federacyj, społeczność pracowników państwowych podzieliła się na dwie wyraźne grupy: takich, którym wszystko wolno i innych, których najlepsza służba nie uchroni od konieczności ustąpienia miejsca nienasyconym członkom coraz to nowych brygad. W pierwszym wypadku moralność jest niepotrzebna, w drugim niewiele warta.

Rzucone w maju hasło sanacji moralnej, dziś tak doszczętnie sponiewierane przez samych autorów, wtedy było bardzo popularne. Ono to dało sprawcom zamachu rozgrzeszenie części społeczeństwa za podeptanie prawa i rozlew krwi.

Nie mamy zamiaru obecnie oskarżać nikogo z wielkich o osobiste korzyści; nie będziemy naśladowali pp. Moraczewskiego, Skwarczyńskiego, Stpicyńskiego i innych, którzy na „czarnych listach” rzekomych złodziejów grosza publicznego umieścili wszystkich niemal byłych ministrów, nie należących do partji lewicowych. Ograniczymy się do tych nadużyć względnie tych szkód, wyrządzonych skarbowi państwa, które podpadają nie zwykłym sądom, lecz Trybunałowi Stanu.

Jest ich sporo, niektóre w badaniu, inne już stwierdzone. Progi kolejowe, walące się budynki dla pracowników kolejowych w Chełmie, budownictwo pocztowe, filmy erotyczne za pieniądze skarbowe, fundusze wyborcze, wreszcie wielka afera leśna z firmą Century.

Jak się przedstawia ta ostatnia sprawa? Według urzędowych doniesień właściciele tej firmy, Anglicy, złamali umowę, wskutek czego rząd mógł ją rozwiązać, nie płacąc żadnego odszkodowania. Te same źródła urzędowe doniosły, że rząd byłby sprawę przed sądem wygrał.

I co się stało? Rząd nie wyzyskał rygorów prawnych, nie apelował do sądu, lecz zawarł z Anglikami ugodę i zapłacił im przeszło 60 milionów złotych, czyli — podarował Anglikom tę sumę.

Doniósł o tem z całym spokojem ten sam organ obozu majowego, który przez cztery lata rzucał nieuzasadnione oskarżenia na swoich przeciwników.

Dziś jednak nie oburza się na to, co się stało w sprawie Century. I to najlepiej charakteryzuje załamanie się moralne obozu, który trzy lata temu szedł po władzę z hasłem sanacji moralnej.

M. K.

Na stronie 9 tej
„POWSZECHNA
WYSTAWA KRAJOWA”

Między wojną a pokojem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Haga, 5 sierpnia.

Od samego rana odbywa się zjazd delegacji kilkunastu państw na największą i najbardziej zasadniczą konferencję międzynarodową od czasów Wersalu. Popularne miano jej: „konferencja likwidacyjna” wyraża zbyt może strzeliście nadzieje, jakie tu i ówdzie związane są z końcowym wynikiem obrad haskich. Zarówno w stolicy Holandji, jak i w pobliskim Scheweningen zapanowały ruch i ożywienie wprost niebywałe. Wszystko jest już gotowe na przyjęcie licznych gości. Zaledwie w kilku dniach, które dzieliły oficjalny termin rozpoczęcia się konferencji od wielce spóźnionej decyzji mocarstw zainteresowanych co do jej zwołania, zdołały władze holenderskie dokonać olbrzymiej pracy technicznej. Nietylko wynaleziono odpowiednie kwatery dla kilkuset uczestników pierwszo- i drugoplanowych reparycyjnego koncyliu, ale co najważniejsze i uznania godne, przystosowano salę posiedzeń plenarnych pierwszej izby parlamentu do potrzeb i wymagań wielkiej konferencji.

Holandrzy posiadają znaczną rutynę w urządzaniu u siebie międzynarodowych zjazdów, ale tym razem wobec szczupłości czasu i braku konkretniejszych dyrektyw z Paryża czy Londynu, zadanie organizacyjne było zaiste niełatwe. W wielu wypadkach musieli gospodarze konferencji kierować się intuicją lub instynktem. Jak wiadomo padł wybór ostateczny na Hagę, jako na siedzibę rządu neutralnego w kwestiach odszkodowawczych - powojennych, wobec czego należało baczyć, by wszelkie przygotowania odznaczały się istotnie neutralną gościnnością i by zarzut zbytnej przychylności dla Niemiec, jaki w ostatnich czasach z wielu stron podnoszono przeciwko Holandji, nie doznał tym razem nawet w najdrobniejszych szczegółach niepożądanego potwierdzenia. Gdy w tygodniu poprzedzającym zjazd delegacji patrzyłem na krzątające się gorączkowo „niebieskie bluzy”, które zakładały kable telefoniczne, wybijały otwory w murach, tworząc wygodne przejścia dla uczestników obrad, lepily, murowały, heblowały, malowały, przybijały, odrywały, zwoziły, wywoziły, udeptywały czy szorowały — mimowoli zacząłem

wierzyć w możliwość dyplomatycznego „pokonania” takiej kwadratury koła, jaką jest — dotąd przynajmniej — problem utrwalenia pokoju europejskiego.

Jednak nie można się ludzi co do tego, że reprezentacji Rzeszy przyświecać będzie stale i na każdym kroku jako idea przewodnia szturm generalny na palisady Wersalu. Zarówno w atakach frontowych, jak i z licznych zasadzek, ku którym nie zabraknie sposobności wielce sprzyjających. Nie mniej musimy ufać, że ostatecznie kiedyś musi zatamować się ofensywa odwetowa, jako beznadziejna. Wszystko zależy od terminu, w którym uświadomią sobie tę bez nadzieję jej aranzjerowie.

Zanim ruszy z miejsca ciężka machina konferencyjna z niezliczonymi jawnymi i niezliczonymi „poufnymi” posiedzeniami, z komunikatami agencji oficjalnych, zawiłymi opowieściami inspirowanych sprawozdawców, z jej „normalnym przebiegiem” po chwili nieuniknionego alarmu o „presileniu przez jedną noc narodził”, zanim słowem rozpętają się wszystkie dobre i złe duchy tego rodzaju imprez międzynarodowych, zanotują jeszcze kilka zewnętrznych szczegółów.

Otóż większość delegacji rozlokowała się w plażowych hotelach, hotelikach i pensjonatach w Scheweningen. Obrady plenarne i komisyjne odbywać się będą w gmachu parlamentu haskiego. Dzisiejsza siedziba obu izb jest dziedziczką starożytnego zamczyska hrabiego Holandji z przed siedmiu wieków. Sala posiedzeń pierwszej izby posiada tradycje z czasów Holandji, jako mocarstwa. Rozległa, jasna, zaciszna, z dobrą akustyką i z oknami, wychodzącymi na sztuczne jezioro Vijver, zachęca niewątpliwie dyplomatycznych alchemików trwałego pokoju do sztuki rekordowego pływania przy zielonym stole reparycyjnym. Bogaty plafon z drzewa malowało pono dwóch wybitnych uczniów Rubensa. Barwne unacjonalizowane postacie wszystkich niemal państw europejskich z Anglią na czele. Nie brak i Polski. Napisy w językach całego świata. Na dwóch przeciwległych ścianach, nad starożytnymi kominkami dwa obrazy symboliczne: z jednej strony pokój, z drugiej zaś wojna. . . h. r.

Bluznienie zwycięstw

Działacze, którzy w czasie wojny stawiali na złego konia, chętnie pokrywają brak zmysłu politycznego próbami mawiania, że właściwie... zwycięstwo sprzymierzonych nie wiele zdziałało. U nas, w Polsce, trochę trudne jest dowodzenie takie wprost wysuwać, bo odbudowanie państwa polskiego bije pałką w łeb tego rodzaju przewrotne twierdzenia ze strony ludzi, którzy działając w porozumieniu z państwami środkowymi, mogli doprowadzić polskość do całkowitej zagłady. Więc i u nas ci ludzie, którym zwycięstwo sprzymierzonych z powodu własnych omylnych, a buńczucznych rachub do dziś dnia kwaśno smakuje, sięgają w szersze widnokręgi i chętnie przebąkują o nicości zwycięstwa sprzymierzonych w stosunkach europejskich.

Dlatego z wielkim pożytkiem przeczyta się u nas uwagi, które ppl. Magne jeden z wybitnych pisarzy wojskowych francuskich, ogłasza na naczelnym miejscu paryskiego „L'Avénir”:

„Aby zbadać i ocenić jakieś zdarzenie, trzeba, dojsz do jego początków, a zatem w tym wypadku do najazdu niemieckiego r. 1914. Bo, mimo wszelkie próby przeczenia, był najazd niemiecki. Było żądanie niemieckie, byśmy wydali nasze twierdze, był wymysł o samolotach nad Norymbergą, było wypowiedzenie wojny. Nie mieliśmy przeto wogóle wyboru między wojną i pokojem, co jest stanem rzeczy podstawowym. Biliśmy się, aby nie być zwycięzonymi.

„Gdy się mówi, iż wojna nie opłaca się, a oczywiście wojna tak długa i tak niszcząca opłacać się nie może, trzeba przez to powiedzenie potępić szaleństwo tej strony, która wszczęła wojnę, ale dzieciństwem jest kuć z tego zarzut przeciw pożytkowi i celowości oporu stawianego najeźdźcy.

„Gdybyśmy najazd byli przyjęli bez oporu, czyż sądzi się, że nasz stan byłby lepszy niż teraz?

„Rozważmy tylko: Niechże nawet już będzie, że Niemcy nie byłiby oderwali od Francji kilku ziem, chociaż wiadomo, że zamiary ich były zgola

inne. Ale w każdym razie byłiby nam zabrali większą część naszych posiadłości w Afryce Północnej. A Francja jest nietylko n alądzie europejskim, ale jest ona wspaniałem imperjum nad Morzem Śródziemnym.

„A pod względem pieniężnym, czy Niemcy byłiby nam dały, gdyby nie były zwyciężone, choćby jeden fenig na naprawę spustoszeń, które na północy Francji dokonywały częściowo rozmyślnie, aby zniszczyć nasz przemysł. Gdyby tak było się stało, nasze ziemie północne byłyby zamarte nazawsze, lub na stulecie przynajmniej. Ale mówi się, że właśnie Niemcy nie zapłaciły i nie placą, mimo zwycięstwa, odszkodowań. Bądź co bądź, wedle oświadczeń Poincaré w ostatniej rozprawie w Izbie, otrzymaliśmy już 4 miljardy i 4 miliony marek złotych czyli 25 miliardów franków obecnych (5 miliardów fr. zł.) a plan Young'a ma przynieść dla Francji razem 138 miliardów franków obecnych (28 miliardów fr. zł.) z których po zaplaceniu długów Ameryce i Anglii, ma pozostać około 42 miliardów fr. obecnych (przeszło 8 miliardów fr. zł.) na odszkodowania.

„Ale właściwe zestawienie musi być inne. Trzeba zestawić Francję dzisiejszą zwycięską z taką Francją, jakaby była po zwycięstwie Niemiec. Nawet pod względem bezpieczeństwa wojennego zmiana na lepsze istnieje. Oczywiście, bezpieczeństwo byłoby zupełnie inne, gdybyśmy dostali na stałe wojskową granicę Renu, ale nie byliśmy sami, mieliśmy sojuszników w wojnie, którzy o tem słyszeć nie chcieli. Lecz i tu granica obecna jest bez porównania korzystniejsza niż w r. 1914.

„Poza tem Niemcy straciły wskutek zmian granicznych, około 10 milionów mieszkańców, a nie trzeba mówić iż przyłączeniu Austrii, do którego dążą, mogłoby wynagrodzić im tę stratę, bo w r. 1914 miały Niemcy na swe usługi nietylko dzisiejszą Austrię niemiecką, ale całą Monarchię Habsburską. Dzisiaj zaś cała pozostała Europa Środkowa, poza Węgrami, a ku wschodowi Europy z Polską i Rumunją, jest zainteresowana w tem,

ul. Marsz. Focha 4
przy Kaponierze

Telefon 78-90.

Dzisiaj Premjera

PUSZKA PANDORY

(„LULU“)

według nieśmiertelnego arcydzieła Fr. Wedekinda „Puszka Pandory“ i Duch Ziemi.
Reżyserja: A. PABST. W roli tytułowej LUIZA BROOKS.
Początek seansów 5 7, 9. Miejsca numerowane. Początek seansów 5, 7, 9.
Przedprzedaż biletów od godz. 12-14 przy kasach kinoteatru.

by Niemcy nie odzyskały swego stanowiska przedwojennego i by miała traktaty w poszanowaniu. Są to dla nas sojusznicy pewni, poza sprawą uczuć, gdyż istnienie ich łączy się ze sprawą naszego pokoju.

„Nie chwytajmy przeto pozorów, a by zlorzeczyć własnemu wysiłkowi i wymawiać te słowa bluźniercze: nie było warto zwyciężać”.

Oto sąd trzeźwy, który i u nas trzeba powtarzać nietylko w 10-lecie traktatu wersalskiego, ale także stale.

St. St.

Deklaracja „Związku mniejszości narodowych w Niemczech“

W sobotę ubiegłego tygodnia odbyło się w Berlinie z inicjatywy „Związku mniejszości narodowych w Niemczech“ zebranie przedstawicieli prasy zagranicznej oraz korespondentów berlińskich prasy polskiej. Na zebraniu przyjęto następującą deklarację programową, precyzującą stanowisko „Związku“ wobec zagadnienia mniejszości narodowych w Europie:

„Sposoby rozwiązania problemu t. zw. „mniejszości narodowych“ zmierzają dwiema odrębnymi drogami do zasadniczo różnych celów. Jedno rozwiązanie ma być osiągnięte na drodze prawnopolskiej i prawnopolskiej międzynarodowej zmiany istniejącego stanu rzeczy (koncepcja niemiecka), drugie ma być osiągnięte na drodze ewolucyjnej w ramach istniejącego status quo. Związek mniejszości narodowych w Niemczech i sympatyzujące z nim grupy narodowościowe państw europejskich reprezentują drugi kierunek, wierząc, że postępując według następujących wytycznych będą w stanie osiągnąć pokojowe rozwiązanie problemu t. zw. mniejszości narodowych i że dla swych dążeń znajdują poparcie ze strony europejskiej społeczności kulturalnej:

- 1) Pokój europejski i jego urzeczywistnienie nie może być uzależniony od spełnienia uroszczeń i osiągnięcia ukrytych celów politycznych, pokój ten natomiast winien być osiągnięty przez wszystkich europejczyków na podstawie istniejących obecnie możliwości.
- 2) Nie nowy podział terytorjalny — bez względu na to, w jaki sposób miałyby być uznany — będzie w stanie przyczynić się do rozwiązania problemu mniejszościowego, lecz jedynie wypełnienie odpowiedniego programu moralnego, który stworzy odpowiednie gwarancje prawne dla swobodnego rozwoju kulturalnego, takie gwarancje, które byłyby w stanie odebrać sprawie mniejszościowej charakter problemu politycznego i uczynić z niej wewnętrzną kwestję państw.
- 3) Budząca wątpliwość i nie dająca się w sposób generalny realizować zasadę autonomii kulturalnej należy zastąpić przez zasadę mutualizmu kulturalnego, zapewniającą prawo do egzystencji różnych grup kulturalno - narodowościowych przy pełnym poszanowaniu wszystkich elementów narodów kulturalnych. Miejsce samorządu kulturalnego, który z konieczności prowadzi do kulturalnej i obywatelskiej izolacji, winna zająć zasada równoprawnienia pieczy państwa nad rozwojem kultury.
- 4) Liga Narodów jako instytucja, będąca wyrazem politycznej woli państw, winna być uzupełniona przez europejski związek kulturalny.
- 5) Odebranie charakteru politycznego temu zagadnieniu winno wyrzucić stosowaną dotychczas metodę nadawania mu charakteru politycznego i tendencyjnego wykorzystywania go dla celów politycznych.

Jak się traktuje własność kościelną?

Katolicka Agencja Prasowa donosi:

W Grodnie jest stary klasztor, ufundowany w r. 1634 przez Krzysztofa i Aleksandra z Sobieskich Wiesiołowskich dla PP. Brygidek. Po wymarciu ich klasztor przeszedł w posiadanie SS. Nazaretanek. W starym klasztorze po-brygidzkim znajdowało się wiele cennych pamiątek sztuki; opiekę nad nimi roztoczyła przełożona Nazaretanek, s. M. Pawła Gażycka, znana i ceniona niegdyś artystka-malarka. W tym czasie powstał w Grodnie projekt utworzenia muzeum regionalnego z inicjatywy p. Józefa Judkowskiego, kustosa muzeum i konserwatora okręgowego. Było to w r. 1924. Przełożona klasztoru przedmioty zabytkowe wypożyczyła, gdyż bez nich wystawa regionalna wyglądałaby dość skromnie. Przedmioty te stanowiły obrazy, ornaty, tkaniny kościelne, rzeźby, porcelana, druki, rękopisy i dokumenty pergaminowe z czasów Augusta II i Władysława IV itp. rzeczy o wielkiej nieraz wartości historycznej, artystycznej i nominalnej, przedmioty pożądania znawców, laskomy kasek dla miłośników pięknych i starożytnych rzeczy.

Mimo usilnych zabiegów zarząd muzeum dotąd nie zwrócił tych rzeczy. Staral się o to, klasztor, robiła starania Metropolitalna Kurja Wileńska — bez skutku. Co więcej — p. konserwator w pismach swych wysunął bezpodstawne i b. krzywdzące SS. Nazaretanki zarzuty, jak to, że w latach 1921-22 rozpoczął się wywóz zabytków zagranicę, jako, że SS. Nazaretanki zdzierały obrazy z blejtramów, używając ich wraz z cennymi ramami na opał itp. Są to motywy, dla których p. konserwator raz wypożyczonych rzeczy nie zamierza zwrócić. Motywy bezpodstawne, nieodpowiadające prawdzie. Tymczasem cudza własność jest przetrzymywana zupełnie bezprawnie, w tym wypadku bowiem postępowanie p. konserwatora nie da się podciągnąć pod przepisy prawa administracyjnego o konserwacji zabytków. Jest to tylko chęć zatrzymania przedmiotów cennych dla muzeum, które nie może w Grodnie dostatecznie zabezpieczyć tych cenności, bo Grodno jest tylko powiatowym miasteczkiem, bo muzeum mieści się na podwórku starostwa w pobliżu składów drzewa i ubikacji gospodarskich, a tem samem narażenie na zagładę jest pewniejsze. Pamiątki te w klasztorze przetrwały niemal cztery wieki i przetrwają jeszcze niejedno stulecie.

Niezrozumiały jest w kulturalnym i praworządym społeczeństwie podobny stosunek organów państwowych do własności prywatnej osób prawnych. Bezprawie to winno ustać z polecenia najwyższych władz administracyjnych, tem bardziej, że — jak się dowiadujemy — Metropolitalna Kurja Wileńska zwróciła się do Ministerstwa W. R. i O. P.

Zjazd zagranicznych ministrów

Jak się dowiadujemy, w dniu 15 albo 16 bm. na zaproszenie rządu polskiego przybywają do Poznania ministrowie przemysłu i handlu: Belgii, Szwecji, Norwegii, Finlandji, Łotwy i Estonji, celem dokładnego zwiędzenia Powszechnej Wystawy Krajowej.

Ministrom towarzyszyć będą oficjalni przedstawiciele rządu polskiego z min. przemysłu i handlu inż. Kwiatkowskim na czele,

Redukcja pracy w przemyśle włókienniczym

Spadek wywozu i wzrost przywozu

Łódź, 7. 8. (PAT.). Według statystyki Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem w tygodniu od 15 do 22 lipca r. b. czynnych było fabryk w przemyśle bawełnianym 38, nieczynnych 3, fabryk urlop. — 4. W przemyśle wełnianym czynnych było 28 fabryk, nieczynnych — 3, urlop. — 2. W przemyśle bawełnianym zatrudnionych było 55.164 robotników, w wełnianym — 17.985 robotników.

Redukcja pracy w przemyśle bawełnianym wyniosła 24,84 proc., w wełnianym — 18,25 proc.

Sześć dni w tygodniu zatrudnionych było w przemyśle bawełnianym 16 fabryk (29,936 proc. robotników), 5 dni — 3 fabryki (12,66 proc. robotników), 4 dni — 10 fabryk (43,20 proc. robotników), 3 dni — 7 fabryk (13,05 proc. robotników), 2 dni — 2 fabryki (1,72 proc. robotników).

W przemyśle wełnianym 6 dni w tygodniu zatrudnionych było 7 fabryk (21,09 proc. robotników), 5 dni — 9 fabryk (32,17 proc. robotników), 4 dni — 7 fabryk (29,31 proc. robotników), 3 dni — 5 fabryk (17,43 proc. robotników), nieczynnych całkowicie — 3 fabryki.

Łódź, 7. 8. (PAT.). Według statystyki Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem, przywóz towarów włókienniczych (surowiec i fabrykaty) w czerwcu r. b. osiągnął wartość 271.746 zł, wywóz — zaś 237.893 zł. W pierwszym półroczu 1929 r. przywóz ten osiągnął wartość 1.657.045 zł, wywóz 1.223.874 zł. Analogiczne cyfry dla r. 1928 były następujące: wywóz w czerwcu — 289.510 zł, przywóz — 191.961 zł.

Mjr. Kubala o tragicznym locie

Paryż, 7. 8. (PAT.). Przybyły do Paryża mjr. Kubala, zapytany przez korespondenta PAT-icznej o przyczynach wypadku, oświadczył, że przypisać go należy wadliwemu działaniu w pewnej chwili magnetu przy świecy silnika. Przy odlocie silnik działał zupełnie poprawnie. Lotnicy przybyli nad morze po trzech godzinach lotu, wiatry przez cały czas lotu były pomyślne, północno-wschodnie, pędzące samolot w stronę Ameryki, pogoda wspaniała. Lotnicy spotykali szereg okrętów, z którymi byli w stałym kontakcie radiowym. O godz. 16 min. 40 (według czasu w Greenwich), czyli około 6-tej (według czasu ogólnoeuropejskiego) znajdowali się pod 44 stopniem szer. geogr. półn. i 24,30 dług. geogr. Punkt ten został stwierdzony przez statek francuski, z którym nawiązali komunikację radiową.

Ponieważ silnik zaczął szwankować początkowo mało, później coraz więcej, tracąc równocześnie na obrotach, zmuszeni więc byli zmienić kierunek lotu i zamiast lecieć wprost do Ameryki skierować się ku Azorom. Dalsze szczegóły wylądowania, które zakończyło się śmiercią śp. mjr. Idzikowskiego zgodne są z podanymi w pismach wiadomościami.

Mjr. Kubala zaznaczył, że gdyby lot-

nicy lecieli dalej od punktu, z którego zawrócili do Azorów, kierując się ku Ameryce, to, mając nawet wiatry przeciwnie o sile 20—30 kilometrów na godzinę, dolecieliby do Nowego Jorku w ciągu 42 godzin, licząc od chwili odlotu z Paryża, czyli wylądowaliby mogli w Ameryce między godziną 5 a 6 po południu według czasu amerykańskiego.

Statek „Iskra“, po zabraniu zwłok mjr. Idzikowskiego, zawitał do portów portugalskich Fayal, Porto Delgada, San Miguel, gdzie doznał wszędzie najgościnniejszego przyjęcia. Mjr. Kubala jest głęboko wzruszony dowodami współczucia, których był przedmiotem zarówno ze strony ludności miejscowej, jak i władz portugalskich, które okazały wszelką pomoc, przyjęły na własny rachunek koszty, połączone z katastrofą i złożeniem trumny ze zwłokami mjr. Idzikowskiego, wreszcie same wynagrodziły straty miejscowej ludności, z której kilku ludzi odniosło lekkie oparzenia. Mjr. Kubala podkreśla powszechny i jak najgorętszy udział w nieszczęściu, które spotkało naszych lotników. Wszyscy składali kondolencje na statku, a mianowicie wszyscy znajdujący się na Azorach konsulowie państw zagranicznych, organizacje sportowe, skautki i inni.

Walka o kolej wschodnio-chińska

Amerykański projekt umiędzynarodowienia kolei

Moskwa, 7. 8. (PAT.). Prasa sowiecka wykazuje wielki niepokój z powodu projektowanej przez Stimsona międzynarodowej akcji co do kolei wschodnio-chińskiej. Plan Stimsona, mający na celu umiędzynarodowienie kolei wschodnio - chińskiej godzi w interesy ZSRR. „Prawda“ podkreśla, że stanowisko rządu nankińskiego i zrealizowanie planu

Stimsona odbija się przedewszystkiem na interesach Mandżurji. Na innym miejscu gazeta pisze, że projekt Stimsona jest nieprzychylnie widziany przez Japonię, która uważa Mandżurję za teren swoich wpływów i obawia się tam niebezpiecznej konkurencji amerykańskiej.

Sprawa rokowań sowiecko - chińskich

Londyn, 7. 8. (AW). Z Szanghaju donoszą, iż mimo chwilowego zerwania rokowań chińsko - sowieckich obie strony szukają się do konferencji, która odbędzie się według wszelkiego prawdopodobieństwa w Czycie. W dotychczasowych rozmowach Mielnikow zażądał przywrócenia stanu poprzedniego na kolei wschodnio - chińskiej, to znaczy do-

puszczenia z powrotem wszystkich urzędników sowieckich, usuniętych przez zarząd chińskiej kolei. Przedstawiciel Chin po otrzymaniu instrukcji z Mukdena sprzeciwił się temu żądaniu. Konferencja w Czycie będzie dalszym ciągiem tych rokowań przedwstępnych, które jak dotychczas nie dały żadnego rezultatu.

Trocki o polityce Sowietów

Berlin, 7. 8. (AW). Z Konstancy-nopola donoszą, iż Trocki w związku z zerwaniem rokowań angielsko-sowieckich oświadczył, iż nie jest to bynajmniej dla niego niespodzianką. Cała obecna polityka sowietów, pozostająca pod wpływem Stalina powoduje, iż Rosja Sowiecka otoczona jest jedynie przez wrogów. Ostatnie zajścia z Chinami, obecnie zaś nie udane wystąpienie w Anglii, mogą poważnie podważyć autorytet Stalina.

stająca pod wpływem Stalina powoduje, iż Rosja Sowiecka otoczona jest jedynie przez wrogów. Ostatnie zajścia z Chinami, obecnie zaś nie udane wystąpienie w Anglii, mogą poważnie podważyć autorytet Stalina.

„Wyzwolenie“ o położeniu politycznym

Warszawa 7. 8. (Tel. wł.) Agencja Wschodnia ogłasza wywiad z posłem Antonim Langerem z „Wyzwolenia“ na temat ogólnego położenia kraju i polityki stronnictw ludowych. Poseł Langer uważa, że gospodarcze położenie jest ciężkie i zagmatwane. Poprawienie jest uzależnione od jasno określonego programu, którego czynnik rządowy nie posiadają. Tymczasem „wszelka tajemniczość rodzi dozwolność poczynań i niepewność, tak szkodliwą dla życia gospodarczego“. Poseł Langer uważa, że nie można na dłuższą metę kierować narodem za

pomocą sił biurokracji i wypowiada się przeciw skoszarowaniu i zetatyzowaniu życia. Za polityka zbożowa rządu może doprowadzić do tego, że wieś mieć będzie dużo zboża z powodu dobrych urodzajów, lecz nie będzie miała pieniędzy z powodu niskich cen. Mówiąc o możliwości współpracy rządu z Sejmem oświadczył poseł Langer, że wszystko tu zależy od rządu. Przywódca „Wyzwolenia“ zapewniał, że mimo rozproszkowania „demokracji“ na szereg grup, wewnętrzne cementowanie postępuje szybko naprzód. Zapytany o możliwości porozumienia „Wyzwolenia“ z B. B., poseł Langer oświadczył, że jest ono teoretycznie możliwe, ale dopiero wówczas

gdy w obozie majowym „zamiast ta-

jemniczości, noszącej czasami posmak wschodniej rasputinjadi, wyłoni się jawność czynów i dążeń programowych“.

Wykrycie szajki szpiegowskiej

Wilno, 7. 8. (AW). Władze bezpieczeństwa wykryły na terenie Wilna wielką organizację szpiegowską, na której czele stał b. naucz. gimnazjum białoruskiego Czajko. Jak się okazało Czajko przybył z Nowogródka do Wilna, gdzie zorganizował bandę szpiegowską, która grasowała na terenie Wilna w sferach wojskowych. Znajdował się on w ścisłym kontakcie z GPU. Cała banda została aresztowana.

Wypadki lotnicze

Lwów 7. 8. (AW) We Lwowie wydarzyła się katastrofa lotnicza. Odbywający lot ćwiczebny na samolocie 6 p. lotniczego piloci sierzanci Komarnicki i Tomaszek przy lądowaniu wskutek defektu w motorze spadli na kopułę kościoła w Lewandówce. Dach i krzyż uległy zdruzgotaniu. Samolot poważnie uszkodzony. Obaj lotnicy w ciężkim stanie zostali odwiezieni do szpitala.

Lida 7. 8. (AW) Onegdaj popołudniu w odległości 3 klm od Lidy sierzant pilot 5 pułku lotniczego Henryk Możdżeń podczas lotu ćwiczebnego na samolocie typu „Spad 61“ wykonywał różne ewolucje na wysokości 1500 metrów. Przy t. zw. „loopingu“ motor zawiódł i aparat wpadł w korkociąg. Nie mogąc mimo usilnych starań wyrównać aparatu, przytomny lotnik w momencie na wysokości 600 metrów wyskoczył z samolotu przy pomocy spadochronu i opadł na ziemię szczęśliwie. Samolot uległ całkowitemu zniszczeniu.

Gdańsk terenem agitacji antypolskiej

Gdańsk, 7. 8. (AW). W czasach ostatnich Gdańsk coraz częściej służy jako teren do odbywania zjazdów nacjonalistycznych bojówek. Obecnie znów na dzień 18 sierpnia zapowiadany jest zjazd wojskowej organizacji nacjonalistycznej „Deutscher Orden“. Na zjeździe tym wystąpić ma znany hakatysta Artur Mahraun. Zarówno ostatni zjazd Deutscher Marinebundu jak i zjazd zapowiadany nacjonalistycznego „Deutscher Orden“ bynajmniej nie przyczyniają się do łagodzenia stosunków polsko-gdańskich i należałoby sobie życzyć, aby nacjonalistyczne bojówki niemieckie obrały sobie inny teren do odbywania zjazdu.

Z portu gdyńskiego

Gdynia 7. 8. (AW) Przybył tu z Bombaju olbrzymi statek „Jalaveera“ wioząc ładunek 8 tysięcy tonn ryżu dla tutejszych łuszcarni. Według objaśnień załogi statku, składającego się w większej części z hindusów, „Jalaveera“ da się przetłumaczyć na język polski „córa wód“. Statek „Premier“ ładuje obecnie 2.000 tonn ryżu łuszcarnego do Londynu.

Burze gradowe

Nieśwież 7. 8. (AW) Nad Nieświeżem i okolicą przeszła burza gradowa, wyrządzając znaczne szkody. Duży grad zniszczył ogrody i uszkodził zboża na polach. W Nieświeżu grad powybił w wielu domach okna.

Cieszyn 7. 8. (AW) Onegdaj przeszła nad Cieszynem wielka burza gradowa, która wyrządziła bardzo duże szkody. W miejscowościach Pogwizdów i Harłaczek zostały zniszczone plony rolne zupełnie.

Young na czele wielkiego koncernu elektrycznego

Warszawa, 7. 8. (Tel. wł.) Pisma donoszą, że przewodniczący komitetu ekspertów w sprawie odszkodowań Owen Young obejmuje stanowisko naczelnego dyrektora wielkiego koncernu elektrycznego, połączonego z „General Electric Company“ z Ameryki oraz z „Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft“ (A. E. G.) Niemiec. Połączony kapitał amerykański i niemiecki ma zamiar drogą koncentracji siły elektrycznej uzależnić od siebie przemysł europejski. Wiadomość ta rzuca charakterystyczne światło na akcję Harrimana w Polsce

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie oraz w Gdańsku na War-zawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,11 zł, gotówką — 211,68 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,65 zł, gotówką — 172,31 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 7 sierpnia 1929. Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany. Odezuwa się w dalszym ciągu brak odpowiedniego materiału, który się przy obecnych niskich kursach nie ukazuje.

Z papierów procentowych płacono jedynie za 4 proc. listy konwert. 41—41,50 proc., oddawano natomiast 8 proc. listy dolarowe po 94 proc., również ofiarowano 6 proc. listy żytnie bez notowania po 25.— i 4 proc. poz. inwest. po 114.—. 5 proc. premie dolarowe były w transakcjach po 95.—. Zupełny brak materiału zauważa się w 5 proc. poz. konwers., którą poszukiwano po 46½—47 proc.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano silnie Bank Polski po 165.—, również płacono za Cegielskiego po 35.— i za Kantorowicza 75.—. Poza tem poszukiwano cały szereg akcji jak: Brow. Krotoszyński, Grodzki, Brzeskiauto, Centralę Rolników, Cukr. Zduny, C. Hartwig, Herzfeld, R. May i Sp. Drzewną lecz bez oddawców.

Cedula urzędowa z dnia 7 sierpnia 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 94% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 41—41,50% P.
(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premijowa serja II 65.— +
Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 165.— P.
Akcje przem. słowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 35.— P.
Hartwig Kantorowicz I em. zł. 75.— P.
Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 7 sierpnia 1929 r.
Waluty Gotówka
Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86
Dewizy:
Belgia tr. 124,02 sp. 124,33 kup. 123,71
Londyn „ 043,27 „ 043,38 „ 043,16
Paryż „ 034,1 „ 035,00 „ 034,82
Praga „ 026,39 „ 026,45 „ 026,33
Szwajcaria „ 171,58 „ 171,99 „ 171,18
Sztokholm „ 239,06 „ 239,65 „ 238,46
Wiedeń „ 125,62 „ 125,98 „ 125,31

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 000,00 114,00 114,00
5% poz. premj. dol. 000,00 165,00 166,00
5% poz. konw. 047,75 048,00 047,75
6% poz. dol. 000,00 000,00 088,00
10% poz. kol. 000,00 000,00 102,50

Akcje w złotych:
Bank Polski 000,00—165,50
Bank Zw. Sp. Zarobk. 000,00—078,50
Spiess 000,00—135,00
W. T. Węgla 000,00—067,75
Lilpop 070,00—031,50
Starachowice 026,75—026,50
Zieleniewski 000,00—118,00
Borkowski 000,00—011,00

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg
Berlin, dnia 7 sierpnia 1929
Pszenica march. od st. zał. 255,00—257,00
Tendencja słabsza.
Zyto march. od st. zał. 195,00—196,00
Tendencja słabsza.
Owies march. od st. zał. 180,00—189,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień zimowy 168,00—175,00
Tendencja słabsza.
Kukurydza loco Berlin 223,00—224,00
Tendencja słabsza.
Mąka pszenna 30,50—35,50
Tendencja słabsza.
Mąka żytnia 25,00—28,50
Tendencja słabsza.
Ospa pszenna 12,00—12,75
Tendencja spokojna.
Ospa żytnia 12,00—12,25
Tendencja spokojna.
Rzepak 000,00—335,00
Tendencja utrzymana.
Groch Victoria 40,00—48,00
Groch dr. jad. 28,00—32,00
Groch past. 21,00—23,00
Peluska 27,00—30,00
Bób polny 22,00—25,00
Wyka 28,00—33,00
Lubin niebieski 21,00—22,00
Lubin żółty 29,00—31,00
Makuchy rzepakowe 00,00—19,30
Makuchy iniane 23,00—23,50
Wytłoki suche 11,40—11,50
Śrut Soja 19,80—20,20
Płatki ziemniaczane 16,20—16,60
Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie z dnia 7 sierpnia 1929.
Wyplaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie: 46,825—47,25

Krwawy strajk w Rumunji

Strzały do wojska — 10 robotników zabitych

Bukareszt, 7. 8. (PAT). Onegdaj o godz. 6 rano robotnicy kopalni węgla w szybie „Elna” w Lubeni rozpoczęli strajk. W 2 godziny później robotnicy w szybach „Karolina” i „Stefan” przyłączyli się do nich. Strajkowało ogółem 3000 robotników. Strajkujący zajęli elektrownię i pozostali w niej przez całą noc, wskutek czego cały okrąg węglowy w Lubeni był pogrążony w ciemnościach. Poza tem strajkujący przerwali działanie wind i pomp w kopalniach, narażając przez to na niebezpieczeństwo życie górników, pracujących w głębi kopalni, a kopalnie na niebezpieczeństwo zalewu.

Wczoraj rano przybyło do Lubeni wojsko oraz prokurator królewski. Gdy rokowania podjęte ze strony prokuratora ze strajkującymi nie doprowadziły do wyników, prokurator podjął odpowiednie zarządzenia. Wobec tego z grupy strajkujących robotników oddano strzały do żołnierzy, którzy także użyli broni. 10 robotników zostało zabitych, wielu innych odniosło rany. Powodem strajku była agitacja prowadzona w związku ze zbiorowym kontraktem. Zajęcie nie miało charakteru komunistycznego.

Echa tragicznego lotu do Bagdadu

Prasa warszawska zamieszcza następujący list ojca śp. por. Szałas, który zginął rok temu w tragicznym locie Warszawa—Bagdad:

Szanowny Panie Redaktorze!
Sądzę, iż nie omówi Pan umieszczenia w swym poczytnym piśmie tego listu w niewyjaśnionej dotąd przez czynniki powołane, sprawie tragicznej śmierci syna mego, śp. porucznika - pilota, Kazimierza Szałas.

W dniu 30 bm. mija rok od chwili, w której śp. syn mój, wraz z porucznikiem Kaliną i sierżantem Kłosińskim, na dany im rozkaz, wystartowali z lotniska wojskowego w Dęblinie, by odbyć wielki lot Dęblin — Bagdad — Kair — Warszawa.

Pierwszy etap tego lotu bez lądowania z Dęblina do Bagdadu, wynoszący przeszło 3 tysiące kilometrów lotnicy nasi przebyli świetnie. Po dwudziestogodzinnym locie, podczas którego pod wprawna ręką dzielnych lotników płatowiec typu Fokker działał bez najmniejszego defektu, dotarli oni do Bagdadu.

Było to po północy, dnia 30 lipca 1928 r., czyli nad ranem 31 lipca, tak zresztą, jak to obliczył syn mój ś. p. por. Szałas, w zaakceptowanym przez Szefostwo Lotnictwa planie tego lotu.

Lądowanie po ciemku na nieznanym terenie nastąpiło naszym lotnikom pewne obawy, przedewszystkiem o los kosztownego płatowca, przy konstruowaniu którego w Amsterdamie brał czynny udział syn mój, to też lotnicy syn mój i por. Kalina postanowili krążyć nad lotniskami, zwłaszcza, iż, jak się spodziewali, lada chwila zabłysnąc powinny sygnały świetlne, wskazujące kierunek i miejsce lądowania.

Próżne jednak były ich oczekiwania...

To opadając ku samej niemal ziemi, to wznosząc się w przestworzu, krążyli nad Bagdadzkimi lotniskami tak wojskowym jak i cywilnym, przez kilka godzin. Wreszcie, nad ranem, wskutek braku benzyny zmuszeni byli lądować i tu właśnie nastąpiła pamiętna katastrofa, w której poległ bohaterką śmiercią porucznik Kazimierz Szałas.

Rok mija od tej tragicznej chwili, zwłoki mego syna spoczęły w ziemi ojczyściej, a sprawa przyczyn jego śmierci jest nadal niewyjaśniona i zachodzi obawa, że wszystko co się stało w Bagdadzie uznane być może, a może nawet już zostało uznane, za coś takiego, co nie nastęca żadnych wątpliwości, za fakt przykry, bolesny, stał się z czyjejs winy.

„Próby analizy lotniczej”, dokonanej przez St. Wojtkiewicza na łamach „Kurjera Warszawskiego” z dnia 30 sierpnia 1928 r. i cały szereg artykułów w całej naszej prasie i prasie europejskiej, aczkolwiek bardzo szczegółowej i nadwyraz trafnej, a zakończonych wyrazami oczekiwania dochodzeń ze strony powołanych czynników, wbrew wszelkim przewidywa-

niom najzupełniej zawiodły — czynniki powołane pozostały głuche i nie-mie.

Uważam więc za swój najpierwszy obowiązek przypomnieć o tej sprawie i stwierdzić, na podstawie posiadanych danych, że Anglicy nie zostali uprzedzeni o dniu przylotu naszego płatowca, nie mogli zatem oświadczyć lotniska tak, jak to czynią zwykle przy nocnych lotach, przeto żadnej odpowiedzialności za to, co się stało — ponosić nie mogą.

Któż miał obowiązek zawiadomić lotniska Hinaidi pod Bagdadem o wystaniu naszych lotników?

Kto i jaką winien ponieść odpowiedzialność za oczywiste, bezprzykładne zaniedbanie tego obowiązku, zwłaszcza, iż nie mógł nie wiedzieć o tem, że przylot Fokkera do Bagdadu nastąpi o północy?!

Oto pytania, sądzę równie bolesne mnie, jak i dla każdego obywatela, dla całego kraju! Oto pytania, które jako ojciec jedynego syna - żołnierza co złożył ofiarę ze swego młodzieńczego życia na ołtarzu ukochanej Ojczyzny, mam prawo i obowiązek zadawać i aż do skutku żądać na nie jasnej odpowiedzi, zawierającej szczerą, najstraszniejszą bodaj prawdę! Prawdę, powtarzam, bo za życie nie płaci się kłamstwem!

Wreszcie przemówię teraz nie jako ojciec dotknięty bolesną stratą ukochanego syna, ale wolam o wymiar sprawiedliwości, jako obywatel Rzeczypospolitej, dlatego ażeby na przyczynę nie wysyłano na pewną śmierć najzdolniejszych ludzi, a gdzie sława polskiego lotnictwa, gdzie strata materialna, wszak aparat kosztował 350.000 zł. Pytam więc na tej drodze Szefostwo Departamentu Aeronautyki Wojskowej:

1) czy złożony został przez por. Kalinę raport o dokonanych przez nich locie i o przyczynach katastrofy w dniu 31 lipca 1928 r. na lotnisku Hinaidi w Bagdadzie?

2) co się stało z depeszą adresowaną do Bagdadu, a wręczoną w dniu 30 lipca 1928 r. przez syna mego ś. p. Kazimierza Szałas dyżurnemu oficerowi na lotnisku w Dęblinie (przed samym startem), którą należało tylko nadać w drodze telefonogramu do Departamentu a następnie telegraficznie do Bagdadu.

3) czy ówczesny Departament Lotnictwa, do dyspozycji którego był radiotelegraf, jak również telegraf indoeuropejski, nie miał obowiązku zawiadomienia lotniska Hinaidi o wystartowaniu naszego płatowca i

4) czy zostały w sprawie niewystania tej depeszy przeprowadzone dochodzenia, oraz czy, kto i do jakiej mianowicie odpowiedzialności w wyniku tych dochodzeń został pociągnięty.

Raczy Pan przyjąć, Panie Redaktorze itd.

Jan Szałas.

Falenica, dn. 30 lipca 1929 r.

Alojzy Farnik oraz p. Jurzyński. Poza tem na konferencji jest również obecny p. Jan Pożaryski, sekretarz generalny C. I. E., b. I. wiceprezes Naczelnego Komitetu Akademickiego, prezes rady zagranicznej Zw. Nar. polskiej młodzieży akademickiej.

Delegaci przed południem w sobotę zwiedzali zabytki grodu Przemysława. Widzieli mianowicie katedrę, ratusz, zamek i uniwersytet. Poznańską kulturą, wielkomięskim charakterem zrobił na delegatach zagranicznych duże wrażenie. Po południu uczestnicy konferencji autami prywatnymi udali się do Posadowa, własności hr. Łąckiego. Tam zapoznali się, opracowani przez nadzwyczaj uprzedniego gospodarza, z wzorowem gospodarstwem rolnem, rasową stadnią, oraz zwiedzili stylowy wielkopolski pałac i piękny park; poczem przyjmowani byli kolacją przez naprawę po staropolsku gościnnym gospodarzy. Pobyt w Posadowie dał gościom zagranicznym możność zapoznania się z kulturą rolną w Wielkopolsce, jak również zaznajomili ich z kulturą ziemiaństwa polskiego. To, co widzieli, przyjęcie, jakie im zgotowano przyczyni się niewątpliwie do wyrobienia dobrej opinii o Polsce. Wieczór tego dnia spędzili delegaci u Huggera na rewii „Jazda na Wystawę”.

Cały nieomal następny dzień t. j. niedzielę spędzili goście na Wystawie. Powszechna Wystawa Krajowa zajmowała delegatom. Wyrażają się oni o tym potężnym przejawie życia naszego narodu z największym podziwem. Podobał się im również „kulig”, na którym byli wieczorem.

W ciągu obydwu tych dni delegaci polscy przeprowadzali nieoficjalne rozmowy z delegatami poszczególnych Związków Narodowych, reprezentowanych na konferencji, na tematy, związane z XI kongresem C. I. E. w Budapeszcie. Pierwsze oficjalne obrady miały jednak miejsce dopiero w poniedziałek rano. Obradom przewodniczył p. Adam Doboszyński. Tematem ich były sprawy organizacyjne C. I. E.

Po południu delegaci podejmowani byli wspaniałym przyjęciem przez p. prezesa Leona Plucińskiego w majątku jego Swadziemu. Wieczór tego dnia wypełnił bankiet, wydany na cześć gości przez Poznański Komitet Akademicki.

Bankiet odbył się w jednej z sal nowego domu akademickiego. Salę pięknie udekorowano flagami państw, uczestniczących w konferencji. Na bankiecie poza delegatami i przedstawicielami poznańskiej młodzieży obecni byli reprezentanci starszego społeczeństwa.

Przemówienie powitalne wygłosił p. Alfons Lisewski, wznosząc toast na cześć gości. Z kolei w języku francuskim przemawiał p. Adam Doboszyński. W imieniu gości zagranicznych odpowiadał delegat Związku Narodowego francuskiego na konferencję p. Saurin. Przemówienia nacechowane były wielką serdecznością. Bankiet w miłym nastroju przeciągnął się do godziny dwunastej.

Należy zaznaczyć, że bankiet nie wypadłby tak dobrze, gdyby nie wydatna pomoc p. prezydentowej Żychlińskiej, która osobiście czuwała nad jego przygotowaniem. Zasługuje również na podkreślenie fakt udzielenia przez „Kurjer Poznański”, Bank Cukrownictwa, firmę Elibor i Wielkop. Fabrykę Chem. „Blask” samochodów do przewiezienia uczestników konferencji do Posadowa.

Napaść socjalistów na narodowców

Piszą nam z Bielska:

W niedzielę napadła bojówka socjalistyczna na przechodzących ulicą 3-go Maja w Bielsku pp. red. E. Zajączka, Józefa Orzechowskiego i Bronisława Kozła, obrzucając ich gradem kamieniami i bijąc łaskami oraz flaszkami. Bronisław Koział został niebezpiecznie pokaleczony, otrzymując jednaście ran, zaś Orzechowski dwie rany, natomiast red. E. Zajączek wprost cudem uszedł cało, oddając strzały rewolwerowe, niestety tylko w powietrze ze względu na duży ruch uliczny, bo właśnie szli ludzie ze stacji kolejowej po nadejściu pociągu. Napad ma ścisły związek z przelaniem akcji terrorystycznej ze strony socjalistów, w stosunku do robotników narodowych, zatrudnionych w f-mie Marbach w Białej. Nadmienić należy, że red. E. Zajączek jest jednocześnie generalnym sekretarzem Narodowego Zw. Robotniczego im. ks. Stanisława Stojłowskiego w Bielsku. Policja jest na tropie sprawców bestjałskiego napadu.

Nadużycia w kasach miejskich w Grudziądzu

(Trzynasty dzień rozprawy)

W związku z orzeczeniem rzeczoznawcy dyr. Jeneka obrońcy stawili szereg pytań, na które J. udzielał odpowiedzi; sąd uchwalił sprowadzić z magistratu kilka ksiąg kasowych, mianowicie zamknięcie kasowe z r. 1927 i księgi dochodowe. Następnie zdaje obszernie orzeczenie rzeczoznawca Lenkart z Poznania, który oświadcza, że wynik rozprawy w niczem nie osłabia jego orzeczenia, złożonego w stosunku do kasy podatkowej (rendant Szczygiel) po przeprowadzeniu rewizji ub. roku. Rzecznik kasowy ustala sumę sprzeniewierzoną w tej kasie na około 65 tys. zł.

Punktem kulminacyjnym było orzeczenie rzeczoznawcy Paula z Poznania, który specjalnie badał księgi i agendy kasy oszczędności; orzeczenie to obciąża niezwykle fatalnie rendanta Wojewoda. Stwierdzając pozycję przy sprzeniewierzonych kwot, rzeczoznawca wyjaśnia, że m. i. brak 32 601 zł, które zostały sprzeniewierzone. Dalej Wojewoda otworzył konto dla siebie, na które pobrał 14.653 zł z waloryzacji kont; część tych pieniędzy została zwrócona, ponieważ urzędnicy kasy nie korzystali z remuneracji, które W. im wyznaczył. Nadużycia w kasie oszczędności ciągną się od 1922 r. Wojewoda otworzył m. i. konto niejakiemu Jędrzejewskiemu w Nowem, na które udzielił mu bezprawnie pożyczki w sumie 34 507 zł. Pieniądze te przepadły, ponieważ J. był niewypłacalny. Prócz tego przywłaszczył sobie W. sumę 5800 zł, a dodatkowo zdefraudował 28 136 zł. Ile wynosi ogólna suma sprzeniewierzonych przez W. pieniędzy narazie nie wiadomo, ponieważ rzeczoznawca w dzisiejszej rozprawie swego orzeczenia nie zakończył. Orzeczenia znawców zrobiły na głównych oskarżonych przynębiające wrażenie. iks.

Wściekły wilk

Wilno, 7. 8. (AW). Na terenie gminy Horodzieje przed kilku dniami znalazł się wściekły wilk, który napadał na ludzi i zwierzęta, krzając i zarażając ich wściekłością. Onegdaj rano we wsi Lipy pokąsał trzyletnie dziecko jednego z tamtejszych gospodarzy. Dziecko doznało wściekliczyny i zmarło wśród cierpień. We wsi Przesmykowszczyzna wilk ten pokąsał kilka krów i koni. We wsi Zawita ten sam wilk, również pokąsał dziecko. Nocy onegdajszej wściekłe zwierzę usiłowało dostać się do zabudowań gospodarczych wsi Zawita, lecz zostało zabite.

Czy słyszysz róg błagalny głos? Kup „CO WIECZÓR” Medikes!

nr 2 450

Kino Renaissance, Poznań, Kantanka 5/9
Od dziś wielki podwójny program
Lem Chaeney w filmie p. t.
Zamach w San Francisco
i Herrold Lloyd w filmie
Doktor Kobiet

Pd 3147 62, 44

Ze zjazdu zagranicznych studentów

Na konferencję Międzynarodowej Konfederacji Studentów, zwołaną z inicjatywy wydziału zagranicznego Związku Narodowego polskiej młodzieży akademickiej, przybyli delegaci Związków Narodowych siedmiu państw europejskich.

Delegaci zjeżdżali się w ciągu piątku i częściowo soboty. Wszyscy zamieszkali w domu akademickim przy ul. Waly Leszczyńskiego 6. Przyjeżdżających gości witał na dworcu i zajmował się ich kwaterunkiem prezes poznańskiego Komitetu Akademickiego p. Alfons Lisewski.

W konferencji biorą udział ze stro-

ny Lotwy — p. Rempe Edgars, wiceprezes C. I. E., z żoną, oraz p. M. Schiglewitz, Belgii — p. Jean Conturier, kierownik biura administ. C. I. E., Francji — p. Paul Sarvin, prez. Związku Narodowego francuskiego, Czechosłowacji — p. Waclav Palacek, kierownik wydziału zagranicznego Czechosłowackiego Związku Narodowego, Hiszpanji — p. Luis Legoz, prezes deleg. hiszpańskiej na budapeszteński kongres C. I. E., Italji — p. Cattilla, Rumunji — p. Narti i p. Rosu. Polskę reprezentują — p. Adam Doboszyński, przewodniczący delegacji na XI kongres C. I. E. w Budapeszcie p.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Oplacalność gospodarki rolnej

Feljeton nasz, w którym zarejestrowaliśmy pogłoski, kolportowane przez pewne kółka zagraniczne o rzekomym zamiarze rządu polskiego wprowadzenia cel wywozowych na nowe żyto, — odniósł pożądany skutek. Domagaliśmy się w nim autoratywnego wyjaśnienia, czy będzie regramentacja wywozu żyta, czy też jej nie będzie. Zaalarmowane półgłoskami, które zanotowaliśmy w naszym feljetonie, Wielkopolskie T-wó Kółek Rolniczych odniosło się na drodze telefonicznej do ministerstwa rolnictwa o wyjaśnienie. Pan wiceminister Leśniewski oświadczył, że ministerstwo rolnictwa nie przewiduje nałożenia cel na żyto w bieżącej kampanji, dwa dni później ministerstwo przemysłu i handlu wyjaśniło konkretnie, że rozporządzenie z dnia 4 czerwca r. b. uchylające cło na żyto posiada moc obowiązującą zarówno dla żyta ze zbiorów zeszłorocznych, jak i dla żyta z nowych zbiorów. Niedosć na tem Wyraźne postawienie sprawy przez czynniki oficjalne podziałało uspokajająco na stan rynku zbożowego, uniemożliwiając sztuczne obniżenie cen żyta polskiego: cena na żyto na giełdzie poznańskiej, miarodajnej dla transakcji eksportowych, podniosła się w ciągu 3-ch dni od chwili wyjaśnienia sprawy regramentacji o 2 zł na kwintale. Jak widzimy wynik wyraźnie postawienia sprawy — jak najlepszy.

Byłoby dobrze, gdyby ta „mise au point“ oficjalna była naprawdę ostatnim słowem rządu w dziedzinie polityki zbożowej.

Przyczyną stosowania środków administracyjnych, obniżających w kraju ceny na najważniejsze produkty rolne, t. j. zboża, poniżej cen osiągalnych na rynku światowym, oraz powodem polityki rezerw zbożowych, było niewątpliwie niedostateczne zrozumienie (ze strony rządu) zasady oplacalności gospodarki rolnej. Polityka ta wywołać musiała oczywiście znaczne osłabienie siły konsumpcyjnej ludności rolnej i rozwarcie nożyc, odbijające się ujemnie na obrotach w handlu, chłonności rynku wewnętrznego dla wytworów produkcji fabrycznej oraz płynności rynku pieniężnego.

Decydujące przeto dla życia gospodarczego znaczenie posiada fakt zrozumienia przez rząd konieczności rentowania się produkcji rolnej. Musimy sobie uświadomić, że Polska — kraj rolniczy tylko w wyjątkowych latach jest samowystarczającą pod względem zboża! Produkcja rolnicza Polski jest niewystarczająca, a jest nią, ponieważ nie jest wystarczającą intensywną. Intensywność zaś gospodarki wymaga rentowności produkcji. Stąd kardynalnym wprost wymogiem polskiej polityki gospodarczej jest oplacalność gospodarki rolnej.

Tymczasem na ten fakt zrozumienia przez rząd konieczności rentowania się produkcji rolnej i umożliwienia jej prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej będzie trzeba, jak się zdaje, czekać dość długo.

Zwolnienie od cel wywozowych wszystkich zbóż za wyjątkiem pszenicy witać należy z uznaniem. Dlaczego jednak rząd stanął w połowie drogi i nie zwolnił od cła wywozu pszenicy, na którą w chwili obecnej panuje na świecie silna koniunktura? Zależy na świecie silna koniunktura? Zależy na świecie silna koniunktura? Zależy na świecie silna koniunktura?

Biedni ci konsumenci najgorzej na tem wychodzą, bo stanowią przeciwcałą ludność kraju, a kryzys gospodarczy, którego źródłem jest przesilenie finansowe rolnictwa, objął cały kraj, cięży również silnie na miastach, jak wsiach. Dopływ środków pieniężnych, który nastąpiłby wskutek umożliwienia wywozu pszenicy, w wybitnej mierze naprawiłby sytuację w rolnictwie, co odbiłoby się ożywczo na całym życiu gospodarczym — jest zatem w naszych trudnych warunkach finansowych rzeczą nie do pogardzenia. Rozumieją to doskonale rolnicy, nie rozumie tego natomiast niestety sztab „ekonomistów rządowych“, którzy podobno noszą się z zamiarem przedłużenia rozporządzenia o cła na pszenicę na cały bieżący rok gospodarczy. Informację tę czerpiemy z źródła bardzo wiarygodnego. Ręce opadają bezradnie.

Urodzaje na Pomorzu

Toruń, w sierpniu.

Widoki co do przyszłego urodzaju wszędzie wzbudzają zrozumiałe zainteresowanie. Dla Polski, jako kraju rolniczego, którego fundamenty i przyszłość ekonomiczna jest oparta na rolnictwie, kwestji, niestety, zupełnie jasnej dla wszystkich, zagadnienie to posiada pierwszorzędne znaczenie, to też spostrzeżenia i wnioski poczynione podczas objazdu szeregu miejscowości przez członków Koła Porad Sądzieckich pow. toruńskiego mogą być ciekawe nie tylko dla osób stojących blisko rolnictwa.

Stwierdzono tam, że takie urodzaje zbóż, jak zeszłoroczny, bywają raz na kilkanaście lat, że w tym roku przewidywania są zbyt optymistyczne i urodzaj można oceniać tylko, jako średnio - dobry. Na ogół w tym roku oziminy są rzadkawe, pomimo ludzających pozorów, i podlegają pewnym uszkodzeniom (rdza, głownia, choroby grzybnie żdźbła). Jarzyny są lepsze, buraki według stanu dotychczasowego mogą być prawie takie, jak zeszłoroczne, kartofle wcale nie źle się przedstawiają, jęczmień nie zwija się (niby pokręcony), jak to bywa w urodzajne lata, przyczem późniejsze siewy nie ucierpiały tak od deszczów i są lepsze od wcześniejszych.

Pszenice krajowe z „Graniatką“ na czele, zwyciężyły w tym roku niemieckie (hodowle) znacznie przereżone i osłabione z zimy. Późniejsze siewy i tu lepiej się przedstawiają, zawiązując to, zapewne, wyjątkowo długiej jesieni.

Spotykane często na plantacjach plichy, o słabszych znacznie burakach, przypisywano częściowo wadliwym właściwościom ziemi, na ogół zdawał się jednakże zwyciężyć pogląd, że to są miejsca, w których z tej lub owej przy-

czyny (konstrukcje siewników, (pośpiech) w robocie, — nasienie zostało za głęboko umieszczone w ziemi, czego buraki nie znoszą i, oprócz tego, deszcze ulewne naniósł tu piasku i mułu, tak, że w tych miejscach rośliny dla wydobycia się na powierzchnię, zanadto się wysiliły i zostały osłabione, co, jak wiadomo, sprzyja nawet rozwojowi chorób bakteryjalnych i grzybnych, jak zgorzel.

Wylonilo się następnie pytanie, z jakimi kosztami jest połączone utrzymanie urodzajów na wysokim poziomie, zwłaszcza, biorąc pod uwagę, że koniunktury gospodarcze co do płodów rolnych i produktów zwierzęcych, mogą się pogorszyć na cały szereg lat. Przyczyny nie korzystnie składających się dla rolnictwa warunków były wyświetlane na tegorocznym kongresie rolniczym w Bukareszcie; członkowie Koła, uczestnicy tego zjazdu przytaczali nawet cyfry podane przez dra Hermesa: przyrost powojenny ludności 10 proc., przyrost produkcji 16 proc., przyczem dysproporcja ta na poszczególnych płodach i produktach sprawdzała się również; dla ścisłości dodać tu jeszcze wypadła zmniejszoną siłę nabywczą europejskich krajów przemysłowych w okresie powojennym (prof. M. Sering), również wpływającą ujemnie na kształtowanie się cen zbóż chlebowych i produktów zwierzęcych.

To też jako konkluzję, możnaby przyjąć, że nie koniecznie li tylko wspomniany czynnik musi być hasłem przewodniem, a zatem z inwestycjami na kredyt należałoby być ostrożnym i czasowo wstrzymać się z tem: nie dotyczy to natomiast n. p. nawozów sztucznych, które, przy właściwym zastosowaniu, dają duże dochody i na które kredyt jest możliwy.

Z rynków nabiału

(Wg. sprawozdania związku gospodarczego spółdzielni mleczarskich w Poznaniu). W ubiegłym tygodniu sprawozdawczym nie można było zauważyć żadnej znaczniejszej zmiany na zagranicznych rynkach zbytu. Spokój panuje nadal tak na rynkach niemieckich jak i angielskich. To też notowania pozostały bez zmiany.

W Berlinie notowano przy spokojnej tendencji za 50 kg. masła netto franko stacja odbiorcza za I gat. mk. niem. 163, II gat. 150, III gat. 134.

Ostatnie oficjalne notowania giełdy londyńskiej brzmiały za Cwt. loco Londyn sh. 150 do 152.

Ze względu na dalszą podaż masła polskiego, która przekracza poważnie zapotrzebowanie, eksporterzy nie mogli narzucić swych cen i mimo to, w wielu wypadkach z braku natychmiastowego zbytu masło złożone być musi w chłodniach.

Stanowisko polskich eksporterów na rynku niemieckim jest w szczególności utrudnione przez znaczną podwyżkę cła, która częściowo uniemożliwia regularną sprzedaż. Transakcje odbywają się zasadniczo przy potrąceniu mk. niem. 25 do 30 tytułem przewożu i cła, wobec czego cena franko stacja nadawcza wynosi i mk. niem. 133 do 138.

Cena ta uzyskana na rynku niemieckim odpowiada mniej więcej cenom obowiązującym za sprzedaż w Anglii. Z powodu nadmiernego napływu masła do Londynu, które ze względu na bardzo spokojną sytuację ani w przybliżeniu nie znajduje natychmiastowego zbytu, większość towaru składana być musi w chłodniach. Również dla odciążenia rynku londyńskiego wysłała się masło do innych portów angielskich.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Rozporządzenie ministrów: skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa o ustanowieniu cła ulgowego na jabłko. W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 57 z dnia 6 bm. ukazało się rozporządzenie wyżej wymienionych ministrów, mocą którego ustanawia się cło ulgowe w wysokości 18 zł. za jabłko świeże pospolite, wysyłane luzem w workach, skrzyniach, koszykach lub beczkach, przyczem naczynie musi być wylóżone wewnątrz papierem lub innymi materiałami, służącymi do pakowania — za pozwoleniem ministerstwa skarbu. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 sierpnia do 31 sierpnia 1929 r. włącznie.

(k) Przed zjazdem właścicieli i dzierżawców mleczarni. W związku ze zwoła-

nym na dzień 24 sierpnia r. b. pierwszym ogólnopolskim zjazdem właścicieli i dzierżawców mleczarni, komitet organizacyjny zjazdu donosi, iż protektorat nad zjazdem objął raczył p. minister przemysłu i handlu inż. Eugeniusz Kwiatkowski. Przy tej sposobności komitet organizacyjny zwraca się do wszystkich właścicieli i dzierżawców mleczarni, ażeby zechcieli jaknajprędzej zdecydować swój udział w zjeździe i nadsyłać zgłoszenia przed zjazdem, tak by komitet mógł zgóry poczynić odpowiednie przygotowania dla uczestników.

(k) III zjazd techników gorzelniczych i pokrewnych gałęzi przemysłu. Celem uczczenia dziesięciolecia odrodzenia niepodległości Ojczyzny w związku z P. W. K. w Poznaniu, tudzież z uwagi na uwadnianie się potrzeby gorzelnictwa polskiego i pokrewnych mu gałęzi przemysłu, przy szczególnem, z porządku rzeczy uwzględnieniem potrzeb techniki oraz zawodowych jej przedstawicieli, rada główna związku zawodowego techników gorzelniczych na posiedzeniu dnia 21 października r. ub. uchwaliła zwołać do Poznania III zjazd techników gorzelniczych i pokrewnych gałęzi przemysłu w czasie 18. 19 i 20 sierpnia 1929 r.

(k) Konwencja wytwórców tkanin wełnianych. Na plenarnem zebraniu konwencji, odbytem w początku lipca r. b. w Łodzi, wszyscy uczestnicy jednogłośnie wypowiedzieli się za przedłużeniem terminu wzajemnego porozumienia na dalszy rok. W początku sierpnia r. b. konwencja zamierza zastanowić się nad ewentualnością wprowadzenia pewnych zmian do warunków sprzedażnych w sensie ich pewnego obostrzenia przez skrócenie nieprzekraczalnego terminu pokrycia.

(k) Wywóz cukru z Polski. Wywóz cukru w ciągu pierwszego półrocza r. b. wyniósł 104,5 tonn wobec 77,4 tonn w pierwszym półroczu r. ub. Wywóz kryształu wzrósł niemal trzykrotnie, a więc znacznie więcej niż wywóz cukru surowego. Rezultaty finansowe wywozu są jednak słabe, wartość wywozu bowiem w pierwszym półroczu r. b. wynosi 51,5 milionów zł, wobec 45,2 w r. ub. Jest to spowodowane znaczną niższą ceną cukru na rynkach światowych wobec konkurencji cukru trzcinowego. Eksport cukru staje się coraz bardziej deficytowy, obciążając poważnie rynek wewnętrzny, na którym ceny uległy, jak wiadomo, podwyższeniu.

(k) Organizacja eksportu mięsa i wędlin do Francji. W związku z poprzedzającymi informacjami naszymi, zapowiadającymi utworzenie się we Francji konsorcjum, mającego na celu import z Polski do Francji produktów spożywczych, wymagających urządzeń chłodniczych, jak: mięso, drób bity, masło, jaja i t. p., obecnie doniesić już możemy, iż zostało zorganizowane jako towarzystwo udziałowe (Société de Participation), które niebawem ma się przekształcić na spółkę akcyjną. Tymczasowy zarząd utworzonej spółki, według informacji P. I., został powierzony dyrekcji chłodni paryskiej Entrepôts de Vaugrand, która posiada w Paryżu potężną i solidną organizację w celu zbywania spro-

wadzonych produktów na targu paryskim. Świadczy to o żywym zainteresowaniu się rynku francuskiego polskimi artykułami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego.

(k) Umowa w hutnictwie. Komisja pojednawcza i arbitrażowa w sprawie targu o system piac dla hutników orzekła w sprawie podstawowych zarobków pracowników: wypłaty dokonywane będą według umowy akordowej dotychczas obowiązującej, ze zmianą z 10 na 15%. Umowa zmieniona została w tym kierunku, że podstawowe zarobki winny być wypłacane pracownikom nawet w tym wypadku, gdy uzyskana z pieca ruda nie odpowiada wymogom ustalonym w umowie, o ile wadliwe prażenie nie wynikało z winy robotnika. Orzeczenie obowiązuje od dnia 1 sierpnia r. b.

(k) Zapoatrzenie się wcześniej w koks. W czasie ubiegłej ostrej zimy dał się odczuwać nie tylko brak węgla, lecz również dotkliwy brak koksu, wskutek czego cały szereg instytucyj państwowych i komunalnych, szkoły, urzędy itd. był zamknięty a także wiele zakładów ogrodniczych, gospodarczych i innych opalanych koksem, było przez pewien czas z powodu braku koksu nieczynnych. Powyższy stan rzeczy spowodowało w pierwszym rzędzie zbyt późne zapoatrzenie się w koks na miesiące zimowe, wskutek czego koksownie w okresie zimowym, przeciążone zleceniami nie były w możności pokryć całego zapotrzebowania tembardziej, że nastąpiły różne przeszkody techniczne w ruchu kolejowym, jak zasypanie sznieżem, brak wagonów itd. W związku z powyższem zalecałoby się wszystkim konsumentom koksu, a w szczególności instytucjom komunalnym, samorządowym itd. aby jaknajwcześniej zapoatrzyli się w koks i to możliwie już w lipcu i sierpniu, kiedy to koksownie mogą zamówienia wykonywać daleko łatwiej i ruch kolejowy jest normalny.

Z ZAGRANICY

(z) Międzynarodowa konferencja budowlana. W Interlaken odbyło się posiedzenie rady międzynarodowego związku budowlanego i robót publicznych pod przewodnictwem początkowo Szwajcara Cagianut, następnie zaś nowego przewodniczącego związku p. Burta (Anglija). Na porządku dziennym obrad znajdowała się między innymi sprawa znaczenia konwencji waszyngtońskiej o 8-godzinnym dniu pracy dla międzynarodowego przemysłu budowlanego, poatem zajmowano się najważniejszymi zagadnieniami gospodarczymi interesującymi międzynarodowy przemysł budowlany. W obradach brali udział przedstawiciele 18 państw europejskich i pozaeuropejskich.

(z) Prasa włoska o polskich zagadnieniach gospodarczych. Dwa poważne pisma włoskie zajmują się w ostatnie numerach sytuacją gospodarczą Polski oraz podstawami jej ekonomji. „Gazetta di Messina“ zajmuje się zwłaszcza zagadnieniem rolnictwa polskiego, przyczem pisze, że Polska jest dotychczas krajem przeważnie rolniczym, jednakże przemysł jej rozwija się obecnie w szybkim tempie, gdyż podczas długich lat niewoli rożnymśnle trzymany był przez wroga mocarstwa w stanie embrjonalnym. Artykuł podkreśla wspaniałe bogactwa naturalne Polski, i wyraża przekonanie, że dają one doskonałe możliwości dla świetnego rozwoju przemysłu. Przemysł ten — jak pisze dziennik — ma dotąd za zadanie zaspakajanie głównie rynku wewnętrznego, dając do powiększenia jego pojemności przez daleko idące ułatwienia, czynione rolnikom, jako najważniejszym konsumentom wewnętrznym.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 7. 8. 1929.

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowy, dostawa bieżąca, za 100 kg.

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

„Ceny orjente wjne“

parytet Poznań	
Zyto stare	27,25 — 28,25
Usposobienie spokojne.	
Zyto nowe suche do przemiału	27,25 — 28,25
Usposobienie spokojne.	
Pszenica stara	48,00 — 49,00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień przemiałow.	29,00 — 30,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	45,00 — 27,00
Usposobienie stałe.	
Maka żytnia w workach w dług urzędowo ustalonego typu (70%)	48,60
Usposobienie spokojne.	
Maka pszeniana 65% w workach	3,00 — 77,00
Usposobienie spokojne.	
tręby żytnie	20,50 — 21,50
tręby pszenne	22,00 — 23,00
Rzepak	68,00 — 72,00

Ogólne usposobienie spokojne. Uwagi: Owies biały jednolity ponad notowanie

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Co goście gubią na P. W. K.?

Z działalności „Biura znalezionych rzeczy” — Gromadzą się tam stopy różnych przedmiotów — W poszukiwaniu właścicieli

Niezmiernie ciekawie przedstawia się akcja „Biura rzeczy znalezionych na P. W. K.”, urzędującego w gmachu przy ul. Marsz. Focha 42. Celem jednak dokładnego zapoznania się z jego działalnością, zwróciliśmy się do kierownika wspomnianego biura z prośbą o szczegóły.

„Biuro rzeczy znalezionych na P. W. K.” — mówi nasz informator — wchodzi w skład „Biura Obsługi Publiczności”, mieszczącego się na terenie „A” w pawilonie 20, a działalność naszego biura podlega wydziałowi administracji terenów.

Przynajmniej się muszę, że mamy dużo do pracy, bowiem goście stale coś gubią. Wciąż otwierają się drzwi naszego biura, wpadają jak bomby zakłopotani ludzie i zasypują nas tego rodzaju zapytaniami:

— Panie kierowniku, zgubiłam torebkę z gotówką i srebrną papierośnicą na terenie „E”, czy może tu jej kto nie złożył?

Inny znów biada nad tem, że w lokalu na terenie wystawy zostawił tekę skórzaną.

— Pal ją zresztą diabli — mówi — byłoby uzyskać mógł zostawioną w tece legitymację kolejową, klucze oraz liczną korespondencję!

Przy nas właśnie jakaś starsza pani zapytuje, czy nie oddano w biurze okularów i... tabliczki czekolady... Ktoś inny znów szuka zgubionych spodni łożkowych...

— Tak dzień w dzień — ciągnie nasz informator — biuro odwiedzają goście, szukający różnych zęb, jak parasole, teki, aparaty fotograficzne, paski, klucze, laski, portfele z gotówką, kapelusze, legitymacje, części ubrania, cenne przedmioty jubilerskie, zegarki, dokumenty, katalogi itd.

— A czy wielu z gości odzyskuje swą zgubę?

— O tak, coś około 75 procent wraca do rąk swych prawych właścicieli. Przyznać trzeba, że uczciwość ludzi jest przykładna. Najmniejszą zgubę choćby z najodleglejszego terenu wystawy, deponuje znalazca w naszym biurze, a nawet i gotówkę.

— Jaką panowie prowadzą ewidencję zagubionych rzeczy?

— Bardzo szczegółowo i przejrzyście. Każdy przedmiot rejestruje się i otrzymuje bieżącą liczbę, poczem umieszcza się go w odpowiednich szafach, względnie w kasie ogniotrwałej.

— Czy wszyscy zgłaszają się po swe zguby?

— Nie wszyscy to czynią; wielu prawdopodobnie nie wie, gdzie zgubili przedmiot, inni znów nie zgłaszają się, przypuszczając, że dawno już został skradziony.

— Co zatem panowie robią z pozostałymi przedmiotami?

— Szukamy skrupulatnie znalazcę i po części go odnajdujemy. Jeżeli np. ktoś zgubił legitymację kolejową, na której widnieje fotografia i tylko nazwisko właściciela legitymacji wówczas zwracamy się do danej dyrekcji kolejowej, która wystawia zaświadczenie i od niej otrzymujemy bliższy adres. Legitymację wówczas posyłamy pod wskazanym adresem, likwidując przytem portorium. Jeżeli dowiemy się o dokładnym adresie gościa zgubionego przedmiotu, wówczas zawiadamiamy go, że wysyłamy daną rzecz. Nie jeden wskutek tego, który już przeboleł stratę, jest niezmiernie zdziwiony i uradowany że odzyskuje swą zgubę. Otrzymujemy też bardzo często listy dziękczynne.

Tak się przedstawia nasza praca dość mozolna, bo chcielibyśmy, aby wszyscy odzyskali to, co zgubili na terenie wystawowym. Współdziałają z nami znakomicie znalazcy. (z)

zwyciężył pierwszy w czasie 4 godz. 51 m. 37,4 sek. o 0,2 sek. przed Oleckim; Więcek przybył trzeci zaledwie o 1,2 sek. W dalszym ciągu kolejno nadjeżdżali: Włohas z Górnego Śląska (4 godz. 53 min. 46 sek.), Józef Stefański A. K. S. Warszawa (4 godz. 58 min. 4,4 sek.), Daniel ze Stanisławowa (5 godz. 1 min. 9,4 sek.), Małczewski „Legia” Warszawa (5 godz. 1 min. 9,8 sek.), Kalinowski Warszawa (5 godz. 1 min. 27,8 sek.), Kołodziejczak z Łodzi (5 godz. 7 min. 43,8 sek.), Tropaczynski z Tow. Motocyklistów Lwów (5 godz. 7 min. 44,8 sek.). Z 66 zawodników do mety przybyło około 40. Z poznańczyków pierwszy był Kuźma Tow. Cykl. H. Cegielski, jako 24.

W Poznaniu zawodnicy zatrzymają się przez dziś i zwiędzą P. W. K. Dnia 8. bm. o godz. 9,30 rano odbędzie się wspólny marsz zawodników na arenę P. W. K., gdzie nastąpi rozdanie nagród i start do czwartego etapu biegu na przestrzeni Poznań — Kalisz.

W ogólnej klasyfikacji prowadzi po trzech etapach Stefański (18 g. 6 m. 32 s.), przed Oleckim (18 g. 10 m. 35 s.), Kalinowskim (18 g. 20 m. 4 s.), Wienciem (18 g. 17 m. 23 s.) i Michałakiem (18 g. 20 m. 38 s.). (tr.)

Kurjer Poznański

Adresy gości P.W.K.

Publikowanie adresów
celem odnalezienia się przybywających
patrz wydanie poranne

KALENDARZYK

Środa, 7 sierpnia 1929

Słońce: wschód 4,20; — zachód 19,35; —
długość dnia 15 godz. 15 min.
Księżyc: wschód 7,04; — zachód 21,01; —
po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 13 st. C., pogodnie, wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 24 st. C., najniższa 10 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: — 0,08 m. Kal. rz.-kat.: Kajetan; jutro Cyrjak. Kal. słow.: Olech św.; jutro Niezamyśl.

OSOBISTE

— Gość z za oceanu. Odwiedził naszą redakcję p. Franciszek Majchrzak, wiceprezes Związku Polskich Kupców i Przemysłowców w Niagara Falls, który od 22 czerwca zwiedza Polskę. Sympatyczny nasz rodak wyraża się niezmiernie pochlebnie o stosunkach w Polsce, podkreślając ład i porządek, który wszędzie panuje wbrew głosom wroziej nam prasy niemieckiej. Za pośrednictwem p. Majchrzaka przestaliśmy serdecznie pozdrowienia naszym rodakom, licznie osiedlonym w okolicy Niagara Falls i Buffalo.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Ognisko Polek. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 18,30 w sali Stow. Techników, św. Marcyn 21.

— Oddział lekkoatletyczny K. S. „Warta”. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 19,30 w salce „Koła „Senjorów” przy Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad m. i. referat z obozu w Gostyninie i rozdanie nagród. O liczny udział uprasza się.

PODZIĘKOWANIA

— Podziękowanie. Szanownemu Magistratowi, wielbnemu duchowieństwu oraz szlachetnemu obywatelstwu Sierakowa i okolicy, kolonia letnia z Poznania wyraża swoją wdzięczność za życzliwe przyjęcie jej do ochronki i pomoc okazaną w okresie wywczasów. Kierownictwo kolonii: Arendtówna Zofja, Andrzejewska Helena.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Zabawa na rzecz Domu Katolickiego na Śródcie. Jak wiadomo, powstał na Śródcie w Poznaniu z składek społeczeństwa i ofiar parafian piękny Dom Katolicki który stał się ośrodkiem i ogniskiem życia katolicko-społecznego parafii. Przeszło dwadzieścia bractw i towarzyszy, liczących ponad cztery tysiące członków, znalazło w Domu Katolickim przytułek. Na samem wybudowaniu Domu Katolickiego poprzestać wszakże nie można, trzeba przedewszystkiem dom ten utrzymać. W tym celu urządzają wszystkie katolickie organizacje parafii archikatedralnej w niedzielę, dnia 11 sierpnia r. wielką zabawę latową na Miasteczku, którą nasze ofiarne społeczeństwo niewątpliwie poprze. Każdy, kto przybędzie, zabawi się ucciwie, a przyczyni się zarazem do utrzymania Domu Katolickiego na Śródcie, którego nam zażródzą wrogowie Kościoła i Ojczyzny.

— I. Wszepolski Konkurs Mandolinistów odbędzie się 11 bm. o godz. 17 w Auli Uniwersytetu Poznańskiego. Do konkursu stają zespoły z Warszawy, Gdańska, Katowic, Kościana i 4 miejscowe kluby („Lira” — „Mozart” — „Mewa” — „Chopin”) o puchar wędrowny firmy E. Bamber, Poznań oraz 3 cenne nagrody zaofiarowane przez tut. firmy. Puchar i nagrody wystawiono w księgarni św. Wojciecha przy Placu Wolności. W skład jury łaskawie raczyli wejść: kompozytor Nowowiejski, profesor Łukasiewicz i profesor Pawlak. Po konkursie wspólny występ 200 grających mandolinistów. Bilety w cenie od 1,50 do 5.— zł wcześniej nabywać można w składzie cygar p. Szejbrowskiego przy ul. Gwarnej 1 oraz w dniu konkursu od godziny 16 przy kasie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Głośnie swego czasu sprawa b. podprokuratora w sądzie okręgowym M. Dembeckiego znajdzie swój epilog w wspomnianym sądzie 25 września br. Rozprawa budzi wśród tut. społeczeństwa wielkie zainteresowanie. (z)

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszczowych, braku apetytu, atonji kiszek, wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnem podrażnieniu, bólach głowy migrenowych zastosowanie 1—2 szklanek naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa wywołuje doskonale opróżnienie przewodu pokarmowego. Opinie szpitalne wykazują, że nawet obłożnie chorzy chętnie biorą wodę Franciszka Józefa i czują potem znaczną ulgę. Żądać w aptekach i drog. nw 3135

— Sodalicja Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich odbyła wczoraj swe zebranie miesięczne, na którym ks. prałat Prądzyński wygłosił wykład na temat: „Rozważanie i codzienny rachunek sumienia”. Prefekt p. Spiżewski obwieścił członkom, że składki na fundusz pomnika Serca Jezusowego można wpłacać na każdym zebraniu do rąk skarbnika. Poza tem przypomina się o najbliższym wieczorku dyskusyjnym, który odbędzie się dnia 13 bm. w lokalach Z. P. K. Lekcje chóru sodalicyjnego odbywać się będą od 20 w każdą środę o godz. 20 w lokalu Z. P. K. Pod koniec obrad kooptowano do zarządu p. Romana Preissa na stanowisko wiceprefekta. Obrady zakończono odśpiewaniem pieśni „Serdeczna Matko”. (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— Tragiczny wypadek samochodowy. W notatce pod przytoczonym nagłówkiem w nr. porannem naszego pisma zaszła omyłka, którą poniżej prostujemy. Wypadek miał przebieg następujący: Samochód „Auroruch” P. Z. 44 673 uderzył przodem w bok jadącego znacznie wolniej samochodu P. Z. 10 452 i odrzucił go, sam zaś wpadł na słup reklamowy, rozbił go i spowodował ciężkie okaleczenie i śmierć śp. Józefa Kubiaka. Szofer samochodu P. Z. 10 452 zajął się goriwie sprządzeniem pomocy dla ofiary wypadku.

— Najechanie rowerzysty. Wczoraj w godzinach popołudniowych samochód P. Z. nr. 41 839 kierowany przez szofera Andrzeja Szczepaniaka, zamieszkałego przy ul. Gajowej 5, na ul. Wyspiańskiego, na rożnik Klonowicza, najechał na jadącego rowerem p. Romana Nowaka, zamieszkałego przy ul. Maleckiego 17. Rower legł całkowicie strzaskany, a cyklista doznał lekkich pokaleczeń. Po udzieleniu mu pierwszej pomocy, mógł on pójść do domu o własnych siłach. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— Walka pijanych Kociaków z policją. Poznań oraz Wielkopolskę odwiedzali często handlarze domokrajczy bracia Kociak z Łodzi. Wędrując od domu do domu, robili „interesy”. Ostatnio zamierzali odwiedzić Głównę. Przedtem jednak, dla dodania sobie animuszu, odwiedzili lokal p. Kozłowskiego, w którym raczyli

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Policmajster Tagiejew”.
Aurora: „Człowiek z biczem”.
Bajka: „Przeznaczenie”.
Casino: „Królowa Jazzbandu”.
Colosseum: „Wyścig o szczęście i Grzesznica”.
Corso: „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich”.
Edison: „Krzywoprzysięzca”.
Kapitol: „Zdobywca złota”.
Metropolis: „Miljonowe panny”.
Odeon: „Anioł ulicy”.
Renaissance: „Zamach w San Francisco” i „Doktor kobiet”.
Słońce: „Romans Panny Opolskiej”.
Stylowe: „Puszka Pandory” („Lulu”).
Wilsona: „Pat i Patachon jako strażnicy cnoty”.

Szereg pożarów

Ogień powstał przeważnie z powodu lekkomyślności

Kronika ostatnich dni notuje kilka większych pożarów, na terenie województwa poznańskiego.

W dniu 5 b. m. powstał ogień w zabudowaniach Jana Katarzyńskiego w Rydzynie w pow. leszczyńskim. Spaliła się stodoła, a silny wicher przerzucił żagwie na następne zabudowania, tak, że poszło z dymem 5 stodoł napełnionych częściowo zbożem łącznej wartości około 41 tys. zł. Poszkodowani są rolnicy: Jan Katarzyński, Stanisław Olesiński, Antoni Liptal, Wilhelm Wandelt, Józef Poprawski i Fryderyk Bernard. Przyczyny ognia nie zdołano narazie ustalić. Jest uzasadnione przypuszczenie, że wywołała go lekkomyślność.

W Czewujewie w pow. żnińskim spaliła się stodoła i chlew z narzędziami rolniczymi, dwoma końmi, dwoma wieprzami oraz drobiem, własność rolnika Schnora Eberharda, łącznej wartości około 14 tys. zł. Ogień wywołał 4-letni syn poszkodowanego, bawiący się zapalkami.

W Woli Książęcej w pow. jarocińskim od isker ulatniających się z komina zajął się dom mieszkalny własność rolnika Wawrzyńca Dolaty. Spalił się dach, ponadto, zapasy zboża i przedmioty przechowane na strychu łącznej wartości około 4 tys. zł. (k)

Naokoło Polski

Trzeci etap biegu kolarskiego

We wtorek o godz. 12,15 wystartowało z Bydgoszczy do Poznania 66 zawodników biegu kolarskiego naokoło Polski. Etap ten obejmował 136 klm. Na czoło zawodników zaraz za Bydgoszczą wysunął się Feliks Wienczek z „Polonii” bydgoskiej. Tuż za nim jechali Michałak z „Legji” warszawskiej i Wiktor Olecki z Warszawy. W takim porządku zawodnicy przybyli do Poznania. Na peryferjach miasta Wienczek wprowadzony w błąd przez publiczność zmienił drogę przez co stracił sporo. Tymczasem reszta zawodników wykorzystywała błąd i na arenę P. W. K., która była metą, pierwsi przybyli Michałak i Olecki, którzy stoczyli zacieklą walkę. W rezultacie

Poznań był wczoraj metą etapową biegu kolarskiego „Dookoła Polski”. Zwycięzcy trzeciego etapu Bydgoszcz—Poznań. Od lewej: Michałak, Wienczek i Olecki. Fot.: Fuchs

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA W POZNANIU PRACE Z HISTORJI GOSPODARCZEJ

Jedną z młodszych gałęzi nauk historycznych jest w Polsce historia gospodarcza. Ewentualne zaległości w stosunku do innych nauk historycznych powetuje sobie jednak współcześnie nadszpiewanie intensywnym rozwojem, który wiąże się głównie z dwoma ośrodkami uniwersyteckimi. Pierwszy stanowi Lwów, gdzie dydaktyczna działalność prof. F. Bujaka poczyna osiągać coraz piękniejsze rezultaty, a świadczą o nich zeszyty „Badań z dziejów społecznych i gospodarczych”, z których ukazało się drukiem w przeciągu kilku lat sześć, a dwa dalsze znajdują się pod prasą. Drugim takim ośrodkiem jest kierowane przez prof. dr. Rutkowskiego Seminarjum historii gospodarczej Uniwersytetu Poznańskiego.

Wprawdzie nie posiada ono swej specjalnej serii publikacji i z tego względu może działalność jego nie rzuca się tak zewnętrznie w oczy jak analogiczna produkcja pracowni prof. Bujaka, jednak ilościowo tej ostatniej nie ustępuje, znacząc swą dotychczasową działalność pracami ś. p. Tyca, Rosenberga, ks. Kozłowskiego, Wiczorka i Kniata. Jednego z najmłodszych adeptów tej szkoły ś. p. Chylewskiego, oderwał od pracy tragiczny wypadek, zakończony śmiercią. Prace te — w zgodzie z zainteresowaniami kierownika szkoły — obracają się głównie w zakresie zagadnień nowożytnego gospodarstwa folwarcznego. Ten temat porusza i świeżo ogłoszona praca dra Władysława Wiczorka, odnosząca się do stosunków litewskich XVIII wieku*).

Dr. Wiczorek po szczegółowej analizie źródłowej dochodzi do tego zasadniczego wniosku, że: „folwark w W. Księstwie Litewskim w XVIII w. nie osiągał takiego stopnia rozwoju, jak w Koronie w tymże okresie. Przyczynami tego stanu, m. i. były: rzadkość zaludnienia, niezbyt urodzajna ziemia, trudności komunikacyjne. Dwór, nie chcąc ponieść całego ryzyka na prowadzenie własnego gospodarstwa, czerpał poważną część dochodów od włościan w postaci czynszu lub daniny wzamian za zwolnienie z robocizny lub też jej zmniejszenie” (str. 13). To też włościanie użytkowali 80 proc. gruntów ornych, a w tej liczbie ogólnej było 42 proc. gruntów czynszowych a 58 proc. pańszczyźnianych. Autor stwierdza, że gospodarstwa włościańskie rozdrabniały się, dochodzi jednak do wniosku, że tempo tego zjawiska było wolniejsze na Litwie niż w Koronie; cyfrowo wygląda to tak, że: „na omawianych obszarach najliczniejsze są gospodarstwa półwłókowe, dalej mniejsze ćwierćwłókowe, a następnie włókowe większe” (włóka = 30 morgom).

Problemy te rozpatrywał autor w rozdziałach o gospodarstwie folwarcznym i o uposażeniu włościan w ziemię. Rozdział następny poświęcony jest powinnościom włościańskim i to najpierw najliczniejszej grupy t. zw. włościan ciągłych, a w tym zakresie najpierw pańszczyźnianych z kolei czynszowych, wśród których znów byli płacący czynsz, a obok tego spełniający i inne powinności — i mniej liczni, tylko czynsz płacący, t. zw. wielkoczynszowi. Obok powinności włościańskich w rozdziale następnym omawia autor powinności ziemiańskie i bojarskie, a więc grup ludności nieznane stosunkom koronnym; w rozdziale ostatnim zajmuje się wysokością powinności dworskich.

Dr. Z. W.

*) Władysław Wiczorek, „Z dziejów ustroju rolnego W. Ks. Litewskiego w XVIII w.”, Poznań 1929, nakładem Tow. Przyj. Nauk, str. 119.

KSIAŻKI NADESLANE

Marja Leszczyńska - Mittelstaedt: „Wielkie niepotrzebne”. Poznań 1929. Dom Książki Polskiej w Warszawie.
Aleksander Junosza - Olszakowski: „Grobowiec w Benihassen”. Warszawa 1929. Tow. Wyd. „Rój”.
Jan Kasprowicz: „Wybór poezji”. Opracował Stefan Kolaczowski. Biblioteka Narodowa Krak. Sp. Wyd.
Ludwik Hieronim Morstin: „Kłosa panny”. Powieść. Warszawa 1929. Nakł. Księg. F. Hoesicka.
Narcyza Zmichowska: „Czy to powieść?”. Z przedmową Boy'a - Zelenkiego. Warszawa 1929. Dom Książki Polskiej S. A.

MICKIEWICZ, PROCH LESZCZYŃSKI I OKÓLNİK

Przypomnijmy sobie z „Czatów” Mickiewicza:

Ciszej plemię hajducze, ja cię płakać nauczę!

Masz tu z prochem leszczyńskim sakiewkę; Podsyń zapał, a żywo zczyść paznokciem krzesiwo,
Potem palnij w twój łeb, lub w tę dziewczkę.

Z prochem leszczyńskim? O jakim prochu tu mowa? Zajrzyjmy do „Dzieł wszystkich A. Mickiewicza, tom I., drobne utwory poetyczne”, które wydał i objaśnił Tadeusz Pini (Nakład księgarni H. Altenberga). Przy „Czatach” (str. 65) znajdujemy następujące wyjaśnienie wydawcy:

Leszczyński, zwykle: leszczynowy, nazwa wyborowego prochu.

Hm... Zatem „leszczyński” od „leszczyzny”? Ale od „kaliny” jest „kaliny”, nie „kaliński, od „olszyny” — „olszynowy”. I czemu proch z drzewa leszczynowego miałby być szczególnie wyborowym? Jakies to dziwne. Poszukajmy jeszcze, może gdzieś indziej wynaleziono proch — (leszczyński).

Prof. J. Kallenbach i J. Bystrzycki opracowali dla Biblioteki Narodowej „Poezje” Mickiewicza, tom II. Na str. 14 znajdujemy tam przy „Czatach” komentarz — i oto wygląda on zupełnie inaczej:

Z prochem leszczyńskim — wyrabianym w Lesznie, mieście rodzinnem Leszczyńskich.

W r. 1836 ukazał się niemiecki przekład poezji naszego poety p. n. „Adam Mickiewicz sämtliche Werke. Erster Theil. Gedichte. Aus dem polnischen übertragen von Carl von Blankensee. Berlin 1836. In der Nauckschen Buchhandlung”. Balladę „Czaty” znajdujemy tam pod nagłówkiem „Die Lauer” na str. 102.

Oto jak tłumaczy Blankensee zwrotek, o której mowa:

Still. Hayduckengezücht,
Lehre weinen dich, wicht!
Nimm hier Lissaer Pulver zum zünden,
Mache schnell den Stein
Mit dem Nagel rein,
Dann ihr Ziel lass die Kugel sich finden.

„Nimm hier Lissaer Pulver” — tłumaczy Blankensee, uważa więc, że Mickiewicz miał na myśli proch wyrabiany w Lesznie (Leszno po niemiecku Lissa), nie zaś jakiś wyborowy proch z leszczyń.

Jako tłumacz Blankensee wierny jest i sumienny aż zanadto i nie omylił się też, tłumacząc „Lissaer Pulver”. Mickiewicz miał istotnie na myśli proch z wielkopolskiego Leszna, który służył kiedyś na całą Rzeczpospolitą. Stwierdza to badacz niemiecki, W. Bickerich, w źródłowej pracy p. n. „Die Lissaer Pulvermühlen und die Familie Zugehör”, zamieszczonej w „Zeitschrift der Historischen Gesellschaft für die Provinz Posen” (półrocznik 1913, str. 209 do 242).

Pierwszym wytwórcą prochu w Lesznie, opowiada Bickerich, był Marcin Zugehör, urodzony w Lesznie r. 1578, syn bednarza, który przesiedlił się tu ze Śląska. Marcin Zugehör wyuczył się rusznikarstwa, poczem zainteresował się wyrobem prochu strzelniczego i wróciwszy do Leszna, założył tu pierwszy młyn prochowy. Najstarszym dokumentem, który mówi o leszczyńskim młynie prochowym M. Zugehōra, jest przywilej wydany r. 1638 przez Bogusława Leszczyńskiego, dziedzica Leszna. Przywilej ten zastrzegł dla M. Zugehōra wyłączne prawo wyrabiania prochu i zakazuje przywozu do Leszna prochu innego. M. Zugehör zmarł r. 1644, pozostawiając synom swoją wytwórnę prochu.

W r. 1622 powstał w Lesznie drugi młyn prochowy, a niebawem i trzeci, wszystkie jednak pozostawały w rękach tej samej rodziny. W połowie XVII wieku proch leszczyński służył już na całą Polskę. Handlowali nim szkoccy, zwłaszcza kupcy z Leszna i Żydzi, wywożąc niebezpieczny ten towar do Torunia, Kalisza, Warszawy, Łęczycy i t. d. W r. 1762 istniały w Lesznie dwa młyny prochowe. Właścicielem ich był potomek założyciela, Karol Jonatan Zugehör, a potem jego szwagier, Teodor Opitz, który niedługo jednak już je prowadził. Czy wyrób prochu przestał się opłacać, czy

może Opitz wziął się nie do swojej rzeczy, dość, że leszczyńskie młyny prochowe stanęły ostatecznie i na zawsze około r. 1780. Opitz, a potem wdowa po nim prowadzili jeszcze przez pewien czas handel prochem, o czym wspominają akta magistratu leszczyńskiego w r. 1795.

Oto krótkie streszczenie pracy W. Bickericha o prochu leszczyńskim, t. j. wyrabianym w Lesznie.

Ale dlaczego przymiotnik, utworzony od Leszna, brzmi leszczyński?

Zajrzyjmy do cennego dzieła ks. St. Kozierowskiego, p. n. „Badania nazw topograficznych na obszarze Wielkopolski”. O Lesznie czytamy tam: „Lekszycki „Grodbücher” nr. 1691 r. 1393 Machna de Leszceno, ur. 1692 Marg. de Leszceno, Kodeks Dyplomatyczny Wielkopolski nr. 578 r. 1436 Raphael de Leszno”.

A więc Leszno nazywało się w r. 1393 „Leszceno”. Dlatego to dziedzice Leszna przybrali nazwisko Leszczyńskich.

Leszno, a więc powiat leszczyński i mówiono zawsze i pisano o wieśkach po dziś dzień Powiat leszczyński, nie zaś lesznowski. Tymczasem

sem ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego, które na drugim piętrze pałacu rządowego P. W. K., ściany korytarzy ozdobiło fotografiami zabytków naszej architektury — pod widokami zamku w Rydzynie umieściło fatalny podpis: „Rydzyna — powiat lesznowski”.

Zwrócił już na to uwagę „Kurjer Poznański” w feljetoniku p. n. „Ministerjalne oświecenie publiczne” (patrz nr. 260 z dnia 8 czerwca), mimo to dotychczas nie poprawiono jeszcze fatalnego błędu.

Dlaczego? Jak słycać, ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego wydało przed dwoma laty okólnik do władz podległych, ustalający przymiotnikowe nazwy powiatów, przyczem powiat, którego stolicą jest Leszno, nakazano nazywać „lesznowskim”. Jest to, jak widzimy z powyższego, nowotwór niezgodny z duchem języka, z tradycją i z historią. Powinien więc zniknąć jak najprędzej z Wystawy, a okólnik o nazwach powiatów należy uzupełnić nowym, który sprostuje skonstruowaną błędnie nazwę i przywróci właściwą.

Sz. Nawrocki.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

KSIEGI KASPROWICZA Z HARENDY OFIAROWANE DLA POZNANIA

Z Zakopanego piszą nam:

W sadybie ś. p. Kasprowicza na Harendzie znajduje się cenny księgozbiór, który był własnością poety i to ulubioną. Kasprowicz był mianowicie wielkim miłośnikiem książek. Te bibliofilskie upodobania pomnożyły jego księgozbiór o cenne druki polskie i bogaty zbiór poetów obcych.

Dnia 1 sierpnia miałem sposobność widzieć się z zięciem Kasprowicza, p. Władysławem Jarockim, profesorem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Oświadczył mi prof. Jarocki, że w porozumieniu z bawiącą obecnie w Paryżu wdową po poecie, p. Marią Kasprowiczową, zwrócił się do prezydenta m. Poznania, Ratajskiego, z propozycją oddania miastu bezinteresownie tej biblioteki, która obecnie na Harendzie się znajduje. Szczerze należy cieszyć się z tego pięknego daru, który będzie godną odpowiedzią na hojność, jaką okazała Wielkopolska przy zbieraniu sum, potrzebnych na wybudowanie mauzoleum na Harendzie, przeznaczzonego na grobowiec Kasprowicza.

T. Gr.

NAUKA

Wileńskie Koło Zw. Bibliotekarzy Polskich odbyło zebranie z odczytem p. Stanisława Glińskiego n. t. „Organizacja i działalność bibliotek uniwersyteckich w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej na przykładzie biblioteki w Michigan”.

TEATR

Zakończenie festiwalu teatralnego. Z Warszawy piszą nam: Festiwal, urządzony przez teatr Polski ku czci Wojciecha Bogusławskiego, zakończył się. Festiwal dobrze wypełnił swe podwójne zadanie: uczył godnie twórcę sceny polskiej i pokazał rodakom i gościom z zagranicy arcydzieła poezji polskiej oraz niegranej dotąd nigdzie Shawa „Wielki kram”. W ciągu całego miesiąca duża ilość wycieczek zagranicznych oglądała na scenach teatru Polskiego i Małego sztuki: Wypiańskiego „Bolesław Śmiały”, Fredry „Śluby paniieńskie” i Bogusławskiego „Cud mnieman”. Jak już donosiliśmy, szczególnie efektownie wypadły spektakle dane na Rynku Starego Miasta. Przedstawienia te odbyły się szerokim echem w prasie zagranicznej. Dla widzów zagranicznych wydane były przez Teatr Polski specjalne broszurki propagandowe w pięciu językach. Inscenizacja i wykonanie wszystkich sztuk wchodzących do festiwalu stały na bardzo wysokim poziomie.

Z teatru krakowskiego. Z Krakowa piszą nam: Dyrektor Trzcziński pozyskał dla teatru krakowskiego na dłuższe i częste występy gościnne świetnych artystów: Stefana Jaracza i Kazimierza Junoszę - Stępowskiego. Tym sposobem ściągania pierwszorzędnych artystów, których na stałe trudno byłoby utrzymać w Krakowie, dyr. Trzcziński chce utrzymać przedstawienia na wysokim poziomie i zapewnić im siłą atrakcyjną. Jednym z reżyserów teatru krakowskiego będzie zaangażowany z Katowic Waclaw Nowakowski. P. Halina Starska, niezaangażowana do teatru krakowskiego, pozostaje w Krakowie i prowadzić będzie dział słuchowski dla młodzieży w radiostacji krakowskiej. (tk)

LITERATURA

A. Błażejowski „Tekturowy człowiek” (Poznań. Wydawnictwo Polskie, Wegner) jest to powieść sensacyjna, stanowiąca część trzecią i ostatnią trylogii, której dwa poprzednie tomy nosiły tytuły: „Walizka P. Z.” i „Tajemnica dr. Hiwi”. W „Tekturowym człowieku” autor opowiada o losach plk. szt. gen. Raszczyca po jego powrocie do Warszawy i spełnieniu ważnej misji wywiadowczej w Berlinie, mającej na celu wykrycie machinacji, skierowanych przeciwko Polsce. Od tej chwili akcja obraca się dookoła zręcznych machinacji wywiadu niemieckiego, mających na celu schwywanie Raszczyca i pozbycie się tak groźnego wroga. Oczywiście z sukcesem przychodzi kobieta, baronówna Erika Teitelberg. Tutaj poważny konflikt sumienia: Erika jest córką Luizy, b. kochanki Raszczyca i bar. Teitelberga, dyrektora tajemniczego „Trustu P. Z.”, wyrabiającego bakterie chorobotwórcze. Erika kocha Raszczyca, ale jednocześnie... komunikuje się z „tekturowym człowiekiem”, będącym sprężyną wywiadu niemieckiego. Serce Raszczyca należy jednak do matki Eriki. W chwili, gdy córka przekonywa się o tem, postanawia zgubić nienawistnego człowieka i oddaje go w ręce wywiadu. Tam skłaniają go do stwierdzenia tożsamości jego z osobą ks. Strogowa, pod którym to nazwiskiem Raszczyca działał dawniej w Berlinie. Po szeregu perypetyj Raszczyca zdobywa narazie wolność.

Powieść ciekawa; konflikt sumienia Eriki potraktowany schematycznie. Wogóle strona psychologiczna w cieniu, jak zwykle w powieści sensacyjnej. Nienaturalnością traci łatwowierność bohatera, znakomitego zresztą wywiadowcy wobec Eriki, której konszachty z „człowiekiem tekturowym” były mu znane (notabene Raszczyca nie kochał Eriki). No, ale to było autorowi potrzebne do dalszych perypetyj bohatera. (J. E.)

SZKOLNICTWO

Szkolnictwo na wystawie pułtuskiej. W dziale szkolnictwa na wystawie regionalnej w Pułtuskim oprócz robót i wykresów gimnazjum Piotra Skargi, gimnazjum żeńskiego i miejscowego seminarium, znajdują się, zebrane przez prof. Nykiela autografy Stanisława Przybyszewskiego, Stefana Żeromskiego, Marji Konopnickiej i Elizy Orzeszkowej.

PISMA NADESLANE

„Teatr”. Nr. 10. Wydawnictwo Teatru Polskiego. Treść: Or-Or: „Hold Bogusławskiemu”. — J. Lorentowicz: „Bogusławski o sobie”. — W. Brumer: „Arcyrewolucjonista”. „Wojciech Bogusławski”. — A. Zagórski: „Graf Brühl — Bogusławski — Aleksander Fredro”. — M. Rulikowski: „Dwa listy Bogusławskiego do króla”. — M. R.: „Kiedy urodził się Bogusławski?” — Karol Stromenger: „Jan Stefani — kompozytor „Cudu mniemanego”. — M. Szukiewicz: „W sprawie pochodzenia Tadeusza Pawlikowskiego” (sprostowanie). — Premjery sierpniowe. — Rok „Teatru”.

„Les châteaux de Pologne” 1-er fase Varsovie. 1929. Messenger Polonais. Treść: Arant - propos. — „Le Casino National à Léopol”. — „Le château de Dzików”. — „Le château de Narol”. — „Pomorzy”. — „Baranów”. — „Le château de Swirz”. — „Koropiec”. — „Rychce”. — „Wysuczka”. — „Choroszków”. — „Le château de Lesko”. — „Jabłonów”. — Le majorat de Przeworsk. — „Bilce”. — La famille des Krusenstern. — „Magierów”. — „Majorat de Skala”. — „Iwonicz”. — „Starzyska”. — „Drohomyte”.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Protoplaści naszych gazet

(Z wrażeń na P. W. K.)

W Parku Wilsona pomiędzy palmiarnią a restauracją Huggera skrył się jeden z najciekawszych pawilonów Wystawy, a mianowicie pawilon poświęcony prasie i książce. Pomówimy o jednej i drugiej, na wstępie zaś słów parę o historii...

Skoro wejdziemy do pawilonu Prasy i Książki od strony pawilonu „Polonia zagranicą” po prawej i po lewej ręce mamy dwa stoiska poświęcone dziejom prasy. Zwracamy się wprawdzie na prawo, jako że tam znajdują się ekspozycje dotyczące czasów wcześniejszych.

W środku stoiska mapa wykazuje rozmieszczenie prasy na przestrzeni czasu od roku 1557. W latach 1557 do 1660 spotykamy pierwsze ślady prasy w Poznaniu, Kaliszu, Toruniu, Warszawie, Krakowie, Lublinie, Wilnie i Połocku. W okresie następnym, w latach 1661 do 1728 znaczą się następujące środowiska: Toruń, Warszawa, Kraków, Grodno i Wilno; nie spotykamy więc ani Poznania, ani Kalisza, ani Lublina i Połocka, przybyło natomiast Grodno. Oznacza to osłabienie rozwojowe, zgodne zresztą chronologicznie z ogólnym osłabieniem ówczesnego życia polskiego. Później, w latach 1729 do 1764, a więc do świtów odrodzenia, spotykamy prasę w Lesznie, Toruniu, Warszawie, Krakowie, Lwowie, Wilnie i Nieświeżu, zaś w końcowych dziesięciokach lat XVIII w. w Gdańsku, Poznaniu, Toruniu, Krakowie, Warszawie, Przemysłu, Lwowie, Grodnie, Wilnie i Nieświeżu.

Widzimy dalej zawiązki nowiniarstwa w latach 1557—1660, początki prasy polskiej periodycznej w latach 1661—1728 i w okresach 1729—1764 i 1765—1799. Przy wieku XVI i XVII (podobnie, jak i przy oznaczaniu ośrodków prasy) trudnym niewątpliwie był problem: co zakwalifikować jako „prasę”; wówczas trzeba zaliczyć pod to pojęcie niekiedy tylko pisane, niekiedy i drukowane dorywcze „nowiny”. Dla stosunków poznańskich XVI w., Bibliografja Estreichera i M. Wojciechowska notują pod r. 1590: „Nowiny spraw Zjazdu Szrzedzkiego elekcyj deputackiej. Poznań, Jan Wolrab, 1590”, oraz „Opisanie spraw zjazdu Szrzedzkiego Elekcyjey Deputackiej. Które w sobie ma dostateczną sprawotę wszystkich spraw Seymu przszego Warszawskiego Anni 1590... W Poznaniu: cum licentia Superiorum, drukował Jan Wolrab Anno MDXC...” Druków tych nie można było wystawić, ponieważ egzemplarze ich nie są dziś znane. Naomiast ze stosunków poznańskich XVI w. spotykamy inny eksponat, a mianowicie wydane przez Drukarnię Polską S. A. w Poznaniu fascimile „Nowin” pisanych w r. 1567, a zawierających tak budujące opisy: „Jak to Pan Bóg na własną karę a na pohybel heretykom ukarał w Poznaniu w dniu wszystkich Świętych Roku Pańskiego 1567 Starostę Gen. Wielkopolskiego gdy kąpiel sobie sposobił i jak w tymże świętym dniu dzwon z rozkazu heretyka Stan. Górki, dziedzica Kórnicka, przez bluźnierczych jego pacholców na armatę topioną, w niebo na ognistych skrzydłach ulatując, pacholki one ogniem poraża śmiertelnie”.

W temże stoisku na lewej ścianie bocznej materiały do dziejów prasy — na ziemiach polskich 1795—1831. Największe zagęszczenie widzimy na terytorjum Królestwa Kongresowego (wyraz życia państwowego tej części ziem polskich), szczegółowe wykresy, pokazy druków. A więc „Tygodnik Wileński” otwarty na numerze z 21. 11. 1815, „Kurjer Litewski” z 18. 11. 1814, zeszyty „Pamiętnika Warszawskiego” z r. 1810 i lat następných itd. Ten „Pamiętnik” przypomina nam dzisiejszego jego potomka, też „Pamiętnik Warszawski”, który zaznaczył się dotąd dopiero dwoma zeszytami, ale najchlubniej. O protoplaście, tym wyłożonym starym „Pamiętniku Warszawskim” sentymentem owiane wspomnienie skreślił w 1-szym zeszycie odnowionego „Pamiętnika” prof. Pigoń.

Między drukami ilustrującymi rozwój prasy i „Gazeta Poznańska” otworzona na numerze z 12. 11. 1806. Czytamy tam taką wiadomość pod datą 9. 11.: „Przybył tu z dwiżnią swoją Marszałek Davoust. Powszech-

na rodzi się nadzieja, iż Najjaśniejszy Cesarz Francuzów, Niezwyciężony Napoleon, wkrótce przytomnością swoją Wielkopolskę uszczęśliwi”. O tem co „Gazeta Poznańska” z przyczyny przyjazdu pisała wiemy już z Kroniki m. Poznania z artykułów dyr. Wojtkowskiego.

Obok na słupie pierwsze strony czasopism emigracyjnych. Spotykamy je i na analogicznym słupie w drugim stoisku historycznym pomieszczonym po lewej ręce od wejścia do Pawilonu Prasa i Książka (od pawilonu Polonia zagranicą). W tem drugim stoisku ekspozycje historyczne z XIX w., razem z prasą emigracyjną.

Na tem jednak nie kończy się dział historyczno-prasowy, poszczególne bowiem pisma w swoich stoiskach dały przegląd historii pisma, jak np. „Kurjer Warszawski”, „Gazeta Warszawska”. Poza tem w gablotkach ustawionych we środku pawilonu spotykamy materiały do dziejów cenzury zaborczej, materiały do dziejów prasy tajnej w dobie zaborczej (nb. umieszczone tam czasopismo „Strzelec” nie było tajemnym, przynajmniej na obszarze b. zaboru austriackiego, gdzie się ukazywało).

Historja prasy udała się pawilonowi „Prasa i Książka” i Wystawie wogóle. Dr. Z. Wojciechowski.

Najwspanialszy pomnik wolności

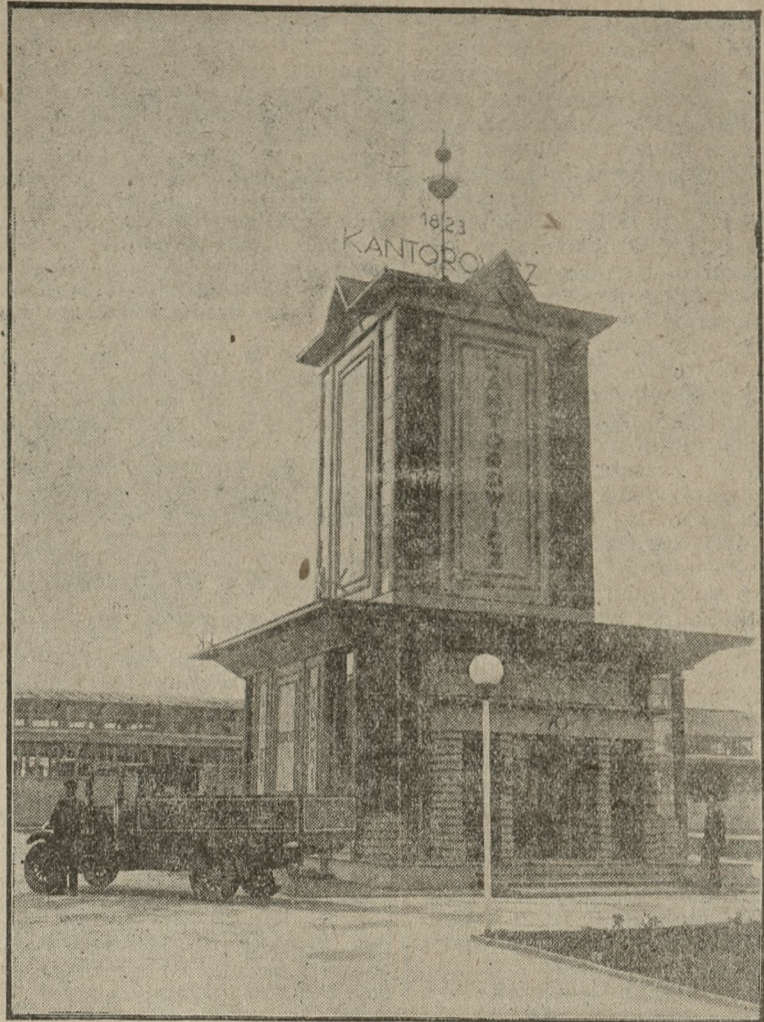
Głos Duńczyka o P. W. K. i Polsce

O wielkiem znaczeniu naszej Powszechnej Wystawy Krajowej byliśmy wszyscy zgóry przekonani. Jednak znaczenie jej jest o wiele większe, niż pierwotnie można było przypuszczać. Przekonują nas o tem liczne artykuły w prasie zagranicznej, z których wynika jasno, jak wielką atrakcją przyciągająca jest P. W. K. i do jakiego stopnia otwiera ona światu oczy na naszą zdolność do życia i siły.

Notowaliśmy już raz entuzjastyczny głos duńskiego redaktora o Polsce. Dziś mamy przed sobą artykuł adwokata kopenhaskiego, p. H. F. Ulrichsen, człowieka, który wiele podróżując zna całą Europę. W poczynym kopenhaskim „Frederikshavns Avis” zamieszcza on trylamowy artykuł p. n. „Pierwsze dziesięciolecie Polski”, w którym nie szczędzi pochwał dla tego, co Polska w ciągu tego dziesięciolecia dokonała. A świadectwo jego jest tem ciekawsze, że — jak sam podnosi — przed 10 laty zwiedzał kraj nasz dokładnie „od północy do południa, od wschodu do zachodu”.

Duńczyk stwierdza: „Pod względem komunikacyjnym w tych dziesięciu latach dokonano cudów. W tym samym czasie poczyniono wiele, by ujednoczyć prawodawstwo. Wzniesiono nowe gmachy administracyjne, szkolnictwo odbudowano od podstaw”. A dalej pisze: „Nowa Polska odczuła konieczność pokazania światu, czego dokonała w tych 10 latach. Dlatego, na przekór wszystkim trudnościom gospodarczym, stworzono wystawę krajową w Poznaniu, najwspanialszy pomnik wolności, jaki naród mógł sobie wystawić. Pomnik ten stać będzie

Poznań pod znakiem P. W. K.

Korzystnie wybija się na P. W. K. pawilon firmy Hartwig Kantorowicz S. A., fabryki wódek, koniaków i likierów, przez swe stylowe linje i piękne urządzenie wnętrza.

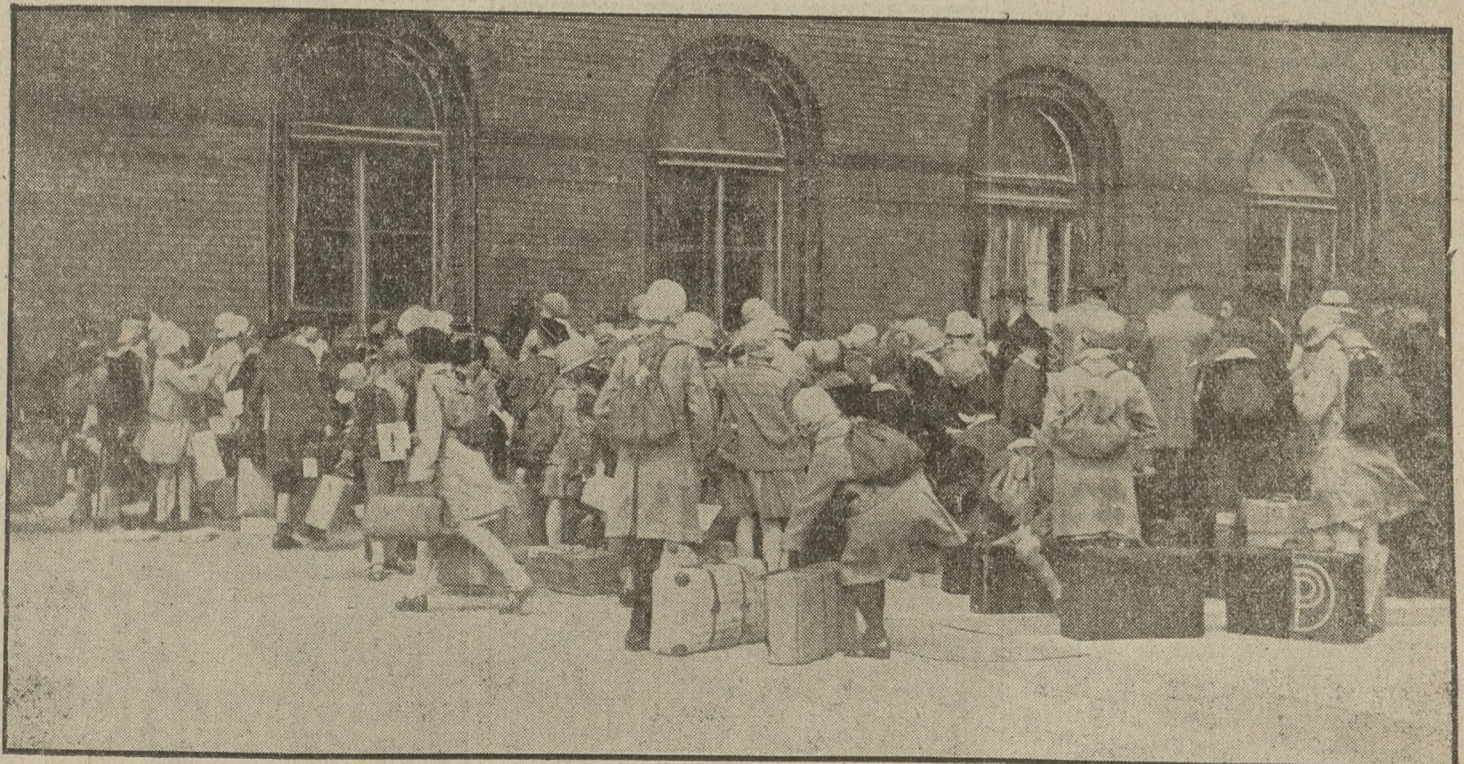
tylko przez jedno lato, lecz posiada on nieocenione znaczenie dla polskiej młodzieży, dla pokolenia, które przyjdzie po tem, co przeżyło odrodzenie państwa”. O samej zaś wystawie pisze p. Ulrichsen: „Polska wystawa krajowa imponuje swym obszarem. Stanowi ona wymowną odpowiedź dla niemieckich kół nacjonalistycznych, domagających się przesunięcia granicy ku wschodowi, najlepszy dowód, że Polska tworzy już jedną całość, pod względem politycznym i gospodarczym. Wystawa jest czysto polska, obejmuje jednak 60 hektarów, trzy czwarte tego arealu, jaki zajmowała wystawa w Wembley, będąca przejawem siły państwa światowego, a połowę tego, co obejmowała wystawa wszechświatowa w Paryżu w r. 1900.”

Co do Poznania samego, to Duńczyk podkreśla jego czystą polskość, mimo niewoli niemieckiej przez cztery pokolenia „Godzinami spacerować można po ulicach miasta, a nie usłyszy się jednego słowa niemieckiego, nie ujrzy się jednego niemieckiego godia”.

Osobny ustęp p. Ulrichsen poświęca Pomorzu. „Tak samo polskiem, jak Poznań, jest też Pomorze. Ludność tejże prowincji była polską od wieków. Dzięki jej narodowej niezłomności Polska w r. 1920 dotarła do morza. Gdy gen. Haller 10 lutego 1920 r. święcił ślub Polski z morzem, walka naro-

dowościowa polskich Kaszubów uzskała swą nagrodę, połączenie Polski z morzem. Gdańsk został z przyczyn narodowościowych wolnym miastem, którego port stoi pod zarządem komisji mieszanej. Wojna z bolszewikami w r. 1920 wykazała, że Polska nie zawsze liczyć może na port gdański. Dostęp Polski do morza nie jest więc tylko zadośćuczynieniem sprawiedliwości, lecz także koniecznością gospodarczą, wojskową i polityczną”.

Wyraziwszy swój podziw dla energii, z jaką Polacy „gotowi na wszystkich krańcach Polski, na północy i południu, na wschodzie i zachodzie oddać wszystko w obronie swej wolności”, budują swój własny port gdyński i flotę polską, kończy p. U. swój artykuł: „Koleje historii są pełne tajemnic. Wybrzeże, o które walczyli Duńczycy i Szwedzi, osiedlając się na niem chwilami, które później znalazło się w obrębie żelaznego pierścienia niemieckiego, jest znowu słowiańskim. Wzdłuż niego panuje znów naród, na który „wybrańcy” niemieccy spoglądają zgóry, — naród, który przeżył ciężkie czasy, który w rozwoju technicznym i socjalnym stał o dziesiątki lat w tyle, który jednak pracuje, który posiada gorącą miłość ojczyzny, siłę i zdolność działania, będącą doskonałą dla przyszłości podstawa. Naród polski nie żegluj z flagą śmierci na maszcie”.

Na peron dworca głównego wysypała się jedna z niezliczonych wycieczek młodzieży szkolnej, przybyła celem zwiedzenia **wysław** fot. Drukarnia Polska S. A.

Właściwość Sądu w sprawach karnych

Właściwość Sądów Grodzkich w sprawach karnych uległa znacznemu rozszerzeniu. Sąd Grodzki rozpoznaje sprawy o przestępstwa, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do dwóch lat, lub grzywnę albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych (dotychczas więzienie do trzech miesięcy, lub grzywna do 600 zł). Dalej pozostał Sąd Grodzki właściwym w sprawach o zniewagi, o urazy cielesne ścigane tylko na wniosek (nie jest jednak właściwym dla ciężkiego urazu cielesnego z § 223 a. k. k.). W wypadku przestępstw przeciwko własności jak kradzieży, sprzeniewierzenia, oszustwa, uszkodzenia rzeczy, poplecznictwa lub paserstwa Sąd Grodzki jest właściwy, jeżeli zamierzona lub wyrządzona szkoda nie przekracza 500 zł (dotychczas 150 zł). Sąd Grodzki nie przestaje być właściwym choćby ze względu na powrót do przestępstwa groziła kara wyższa. Komisja Kodyfikacyjna wychodziła bowiem z założenia, że stany faktyczne w takich sprawach są zupełnie proste i niema żadnej podstawy do oddawania ich Sądowi Okręgowemu, tylko dlatego, że z powodu recydywy grozi w danym przypadku wyższa kara.

Kodeks postępowania karnego uchylił jednak stwarzanie właściwości Sądów Grodzkich przez wniesienie aktu oskarżenia w wypadkach mniej skomplikowanych i gdzie należy się spodziewać mniejszej kary przez Prokuratora do Sądu Grodzkiego. Prokurator przez wniesienie aktu oskarżenia nie może stworzyć właściwości Sądu Grodzkiego.

Sąd Grodzki wykonuje zlecone mu czynności śledcze w sprawach należących do właściwości Sądów Okręgowych.

Sąd Okręgowy rozpoznaje sprawy nie przekazane Sądowi Grodzkim. Bez względu na wysokość kary rozpatruje sprawy o zniesławienie popełnione treścią druku, o przestępstwa przeciw prawu aktorskiemu, oraz przepisom o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych. Sąd Okręgowy jest Sędem odwoławczym od orzeczeń Sądów Grodzkich i załatwia zażalenia na czynności Sędziego śledczego.

Sąd Apelacyjny rozpoznaje środki odwoławcze (odwołania i zażalenia) od orzeczeń Sądów Okręgowych.

Sąd Najwyższy jest instancją kasacyjną.

Kodeks postępowania karnego stwarza bowiem trzy instancje: pierwszą, apelacyjną i kasacyjną. W pewnych wypadkach (przy postępowaniu karno-administracyjnym, oraz jeżeli orzeczona kara nie przekracza grzywny do 150 zł lub aresztu do 3 dni) odpada instancja apelacyjna, pozostają tylko dwie instancje: pierwsza i kasacyjna.

Michał Howorka.

Kobieta ministrem pracy w Anglii

W angielskim przemyśle włókienniczym, ześrodkowanym w hrabstwie Lancashire, wybuchł w dn. 29 lipca r. b. olbrzymi strajk włókienniczy. Zastrajkowało zgórą 500.000 robotników, zamknięto 1500 fabryk na ogólną ich liczbę 1800.

Nad załagodzeniem tego konfliktu, który może być dla Anglii taką samą groźbą, jak strajk z r. 1926, pracowała niezmordowanie miss Margaret Bondfield, pierwsza kobieta na stanowisku ministra pracy w Anglii. Wysiłki jej nie zostały uwieńczone sukcesem narazie, a rząd Labour Party znajduje się w obliczu ciężkiego do rozwiązania problemu.

Kim jest miss Bondfield i jak się kształtowała jej karjera?

Miss Margaret Bondfield jest pionierką emancypacji kobiet. Była pierwszą kobietą delegowaną na kongres związków zawodowych, była pierwszą niewiastą wybraną do komitetu wykonawczego Tradeunionów. Jest pierwszą kobietą zamianowaną członkiem rządu brytyjskiego (była podsekretarzem stanu w pierwszym rządzie Macdonalda). Oprócz udziału w gabinecie jest też członkiem Rady Królewskiej z tytułem „Righth Honourable” i dodatkiem P. C. (Privy Council). Tytuł ten przyznawany jest dożywotnie, chyba gdyby panujący król, lub jego następca uznali za stosowne cofnąć go. W Anglii, gdzie emancypacja kobiet powoli zdążyła tylko do swych celów, honory, jakie są udziałem Miss Bondfield, są rzeczą zupełnie niezwykłą. Wszyscy jednak przyjaciele i przeciwnicy wiedzą, że nowy minister dołączył się pracą ciężką i sumienną wysokiej rangi i wpływów.

Miss Bondfield liczy obecnie lat 56. W rysach jej twarzy objawia się inteligencja. Mowy jej charakteryzuje głęboka myśl i logika. Namiętna wiara w obowiązki i prawa robotnika nie przyćmiewa nigdy jej wrodzonego zmysłu umiarkowania

i rzeczywistości. W młodziutkim wieku, jako pracowniczka w sklepie zaznała grozy bezrobocia i wtedy zaświtała w jej głowie myśl, że ratunkiem dla robotników byłaby organizacja. Nie była to wówczas kwestja aktualna. Mając lat 20 przybyła do Londynu, gdzie z trudem i mozolem znalazła zajęcie w sklepie; wówczas to zajęła się pracą nad organizowaniem ruchu robotniczego i związkowego. Sufrażystka zapalona, nie brała jednak udziału w ruchu bojowym, gdyż w emancypacji kobiet prawo głosowania nie wydawało jej się najważniejszą zdobyczą. Wkrótce potem wstępuje do niezależnej partji robotniczej, z której wyloniła się dzisiejsza Labour Party i staje się wybitną działaczką. Po wojnie bierze udział w międzynarodowej konferencji w Bernie, później we francuskim kongresie związków zawodowych, a w końcu wysłana zostaje do Waszyngtonu, jako doradca na Konwencji Pracy Ligi Narodów.

Dopiero w roku 1921 kandyduje do parlamentu, ale nie uzyskuje potrzebnej większości. W r. 1923 wchodzi do parlamentu i zostaje członkiem krótkotrwałego rządu p. Mac Donalda. W r. 1924 znów odnosi parlamentarną porażkę, a w dwa lata później go uzupełniającej wyborach, zasiada w Izbie Gmin.

Ciekawy przykład prakt. zastosowania radjografji

Parowcowi „Silvermapple” z Nowego Yorku pękły na pełnym morzu dwie śruby. Usłyszawszy sygnały S. O. S., pochodzące z tego statku i odnalazłszy go we wskazanym miejscu, dwa amerykańskie parowce odtransportowały obezwładniony „Silvermapple” do wysp Bermudzkich. Tu jednak naprawa śrub okazała się rzeczą niemożliwą. Na domiar złego uszkodzony parowiec pochodził z warsztatów londyńskich i w Nowym Yorku, dokąd się zwrócił kapitan, nie znano dokładnych rozmiarów pękniętych śrub. Po krótkiej naradzie w łonie dyrekcji nowojorskiego T-wa Żeglugi Parowej, zażądano przez radio z Londynu przesłania w drodze iskrowej odpowiedniego technicznego rysunku. Rysunek ten otrzymano już po kilku godzinach a w trzy dni potem nowojorskie towarzystwo było w stanie wysłać na Bermudy zażądane śruby.

Cenny dar katolików czecho-słowackich dla papieża

Katolicy czechosłowaccy z okazji złotego jubileuszu kapłańskiego Ojca św. Piusa XI złożyli papieżowi w darze wazę kryształową, mającą 60 cm. wysokości i ważącą 7 kg. Odbiór na wazie przedstawiają sceny z życia św. Wacława, króla czeskiego. Waza ta jest czeskiego wyrobu i przedstawia dużą wartość artystyczną.

Mąż Poli Negri rozwodzi się i żeni się powtórnie

Największą sensacją w amerykańskim świecie filmowym jest wiadomość, że mąż Poli Negri, książę Sergiusz Mdivani po uzyskaniu rozwodu, żeni się ze sławną śpiewaczką Hanną Walską, żoną czikagowskiego multimilionera, Harolda McCormicka, która ostatnio wniosła skargę rozwodową przeciw swemu obecnemu czwartemu mężowi i pragnie księcia Mdivani.

Małżeństwa w Indjach.

Jak wiadomo, w indjach małżeństwa zawierane są wyłącznie w wieku dziecięcym i młodzieńczym. „Okolo 8 milionów dziewcząt zawarło małżeństwa w bardzo wczesnej młodości” — tak krótko oświadczyła p. Underhill, delegatka hinduska na angielską konferencję w sprawie opieki nad matką i dzieckiem. W kwestji wieku wstępowania przez kobiety w Indjach w związku małżeńskie ogłoszona została następująca statystyka: w Indjach jest mąż, liczących mniej niż lat 5 — 329 000, a wdów — 29 000; mąż, w wieku do lat 10 — 2 774 000 i wdów — 105 000. Często spotyka się 15-letnią matkę trojga dzieci, lub 25-letnią babkę.

Z życia Towarzystw

Jubileuszowe zebranie Tow. Przemysłowego w Poniecu. W niedzielę 4 bm. odbyło się w Poniecu na salce w Strzelnicy nadzwyczajne, jubileuszowe zebranie Towarzystwa Przemysłowego.

Obrazy zagaił o godz. 5 min. 15 popołudniu prezes Cichowski, witając członków i gości.

Po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia, wygłosił syndyk Związku Tow. Przem. i Rzem. w Poznaniu p. Tad. Piotrowski obszerny referat na temat: Związek, jego cel i zadania.

Po treściwej dyskusji, w której p. in. zabierali również głos pp. burmistrz Lange i prezes Cichowski, odpowiedział wyczerpująco referent. Następnie przystąpiono do uroczystego aktu wręczenia dyplomów członkom, którzy gorliwą i poświęcenia pełną pracą przez 25 lat zasłużyli się okół Towarzystwa. Wręczenia dokonał p. prezes, podnosząc zasługi jubilatów. Dyplomy otrzymali pp.: Antoni Cugier, Jan Szulc i Stanisław Żarnowski.

W komunikatach zawiadomił p. prezes wszystkich członków o jeździe rzemiosła, który się odbędzie w dniach 8. i 9 września br. w Poznaniu. Po obszernej dyskusji uchwalono zorganizować na te dni gremjalną wycieczkę członków z sztafardami. Poza tem uchwalono jednogłośnie opodatkowanie się członków po 1 zł. na cele zjazdu,

z tem, że kasa Towarzystwa ze względu na pośpiech sumę potrzebną wyłożyła i Zarządowi przelała, a później od członków należytość ściągnęła.

Po załatwieniu jeszcze drobniejszych kilku spraw zakończył p. prezes zebranie hasłem: Przemysłowi i Rzemiosłu Cześć! Tad.

RADJO

Programy radjofonczne

Czwartek, dnia 8 sierpnia 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.10 lekcja alfabetu Morse'a (wykl. kpt. Mickiewicz); godzina 17.25 kurs elem. języka francuskiego (wykl. p. Omer Neveux); godz. 17.50 komunikaty P. W. K.; godz. 18.00 koncert solistów (transmisja z Warszawy); godz. 19.00 nadprogram; godz. 19.20 odczyt rolnicy p. L. „Żywnienie pastwiskowe bydła” (wygl. inż. Stefan Hozer); godz. 19.40 rolnicza skrzynka radjowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 20.00 „Bajki żołnierskie” (wygl. J. Sławik-Lubińska); godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Helena Majchrzakówna, art. op. (sopran); Kazimierz Warzyński, art. op. (bas); Ludomir Szeliga (organy) (transmisja z sali reprezentacyjnej P. W. K.); godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z.; godz. 22.15 radiografia (syst. Fultona).

Warszawa, (1385,7 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.15 komunikaty Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej; godz. 16.30 program dla dzieci: a) transmisja z Krakowa, b) koncert gramofonowy; godz. 18.00 koncert popołudniowy. Wykonawcy: Henryka Korska (sopran); Kazimierz Butler (wioloncz.) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 19.25 komunikat roln. i meteorologiczny; godz. 20.05 „Nauka Lamarcka” — wygl. dyr. Muzeum Zoologicz., prof. Wacław Roszkowski; godz. 20.30 koncert z Doliny Szwajcarskiej. Muzyka rosyjska. Wykonawcy: Orkiestra Filharmonji Warsz. pod dyr. Kazimierza Witkomirskiego i inni; godz. 22.00 komunikaty; godz. 22.45 muzyka taneczna.

Katowice (416 m) godz. 16.30 transmisja z Krakowa dla dzieci i młodzieży; godz. 17.00 koncert gramofonowy; godz. 17.25 odczyt „Szkoła podoficerska dla małoletnich w Koninie”, wygl. kpt. Kowalski; godzina 20.00 odczyt z działu sportowego p. t. „Dwa dni na Wagu”, wygl. dr. Kazimierz Załuski; godz. 20.30 transmisja koncertu z Krakowa; godz. 22.00 komunikaty; godz. 22.45 transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— G. B. Krzesła — wózki dla chorych wyrabia firma Konrad Jarnuszkiewicz. Warszawa, Grzybowska 25. (K)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. R. 3 zł; Flensowa z Bnina z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł; Marcinkowska, Wały Jana III, 12 30 zł; F. D. 5 zł; A. W. 5 zł; Drowa Dolatowa z pewną intencją 25 zł; Janiszewski 2 zł; A. N. 5 zł; Wojciech Milewski 20 zł; Cecylja Sura 3 zł; razem z poprzednio pokwitowanemi 1.214,80 zł.

Na chleb św. Antoniego: W. G. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą na pewną intencję 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 65.— zł.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono w złotych dw 1293

J. Jur. Poznań	10.—	M. Gończak, Buk	10.—	K. Nowicki, Niszawka	1,50
X. R. Penc, Gniezno	5.—	Ol. Turnerowa, Łuck	10.—	A. Wojtan, Kaźmierów	5.—
J. Olekówna, Września	5.—	Państw. Nadleśn. Drawsko	7.—	St. Ptaszyk, Gierlatowo	10.—
Fr. Szykula, Września	5.—	A. Stezanowska, Wilno	2.—	St. Wróblewska, Zbaszyn	5.—
J. Kiereta, Września	5.—	T. Ruczyński, Rudniki	20.—	X. Pr. Gierłowski, Łopien.	20.—
J. Wierzeźnik, Podrzwie	10.—	W. Dudziak, Świerczyn	5.—	Lorych, Krażków	5.—
W. Rosiński, Chojno	10.—	K. Szajkowska, Jadwiżyna	3.—	J. Grandkowska, Poz.	20.—
K. Knopki, Poz.	10.—	J. Tomczyk, Jadwiżyna	2.—	A. Makowski, Dziekanów	3.—
J. Tepper, Poz.	10.—	L. Kosmider, Młynkowo	5.—	P. K. U. Kościan, przez	
Wł. Sulicki, Poz.	15.—	Fr. Droszczywa, Kepno	3,60	p. por. Herzoga	5.—
P. Pięprzył, Karolinki	2,50	Fr. Krauze, Poz.	3,60	Por. L. Herzog, Kościan	1.—
St. Rękawski, Poz.	10.—	X. Prob. Zwickert, Jaszko-		Por. A. Mazurkiewicz, Kośc.	1.—
Fr. Piechocki, Wolsztyn	5.—	wo od parafian	10.—	St. s. St. Kobusiński, Kośc.	1.—
M. Kozłowska, Zodyn	3.—	J. Mistowski, Oborniki	5.—	St. s. J. Jakubiak, Kośc.	50
W. G. Gościeszyn	5.—	K. Mania, Poz.	5.—	St. s. K. Tomczak, Kośc.	50
St. Nadolny, Ocieszyn II.	10.—	Fr. Kulickowski, Łańcut	2.—	St. s. B. Bobowski, Kośc.	50
X. A. Niedziela, Rosko	10.—	T. Rudnicki, Król. Huta	5.—	Ed. Florbowski, Kościan	1.—
H. Horczyńska, Rozdrażew	5.—	A. Skrzypek, Król. Huta	1.—	A. Budzyński, Kościan	50
P. Miotk, Luzino	10.—	X. Killński, Brodnica	100.—	M. Szydłowski, Kościan	50
T. Ludwigowa, Poz.	30.—	St. Sroczyński, Ostrów	3.—	J. Tomaszewski, Kościan	50
Wł. Dąbrowski, Poz.	5.—	W. Jasiński, Kobylin	10.—	J. Olszak, Kościan	1.—
X. Kowaliński, Runowo Kr.	5,10	Fr. Draszewska, Lubawa	3.—	Al. Gumper, Kościan	50
A. Joneczka, Król. Huta	25.—	A. Hr. Krasicki, Lesko	1.—	J. Malkiewicz, Kościan	1.—
H. Kosecka, Trzemeszno	5.—	J. Żukowska, Skałat	5.—	M. Grzelkowski, Kościan	50
Ed. Radziejewski, Września	5.—	W. Modniewska, Rzczykowo	5.—	M. Michalak, Kościan	50
A. Kniota, Poz.	2.—	J. Walter, Inowrocław	10.—	Razem zł	5.—
M. Konieczna, Krzywogóra	5.—	X. J. Jarcheki, Wysoka	2.—	J. Ostrowski, Kościan	20.—
Br. Lehmann, Wielka Łęka	7.—	Dr. Leżański, Warszawa	5.—	Furmanek, Kościan II r.	5.—
A. Bilicki, Grabów	3.—	J. Siwy, Świętochłowice	10.—	A. Ewertowska, Roźnalt	10.—
X. Prob. Klitsche, od parafji	74,24	B. Niemczykiewicz, Wilanów	6,15	J. Zaleski, Salno	125.—
1. Parafja Debnika	10.—	K. Hepp, Bolechów	5,20	L. Muza, Jastarnia Bór	5.—
2. St. Leśny, Debnika	10.—	St. Wąkalski, Czortków	3,50	X. J. Chabowski, Wda	14,50
3. M. Lewandowska, Debn.	5.—	J. Opiełowska, Halicz	2,50	Przez Bank Kratochwill i Per-	
4. A. Przybyłowska, Debn.	5.—	M. Juszyńska, Janów	3.—	naczyński Z. Kratochwillowa,	
5. K. Józwiak, Debnika	5.—	J. Szymański, Janów	2.—	Poz.	150.—
6. M. Perlińska, Gajki	5.—	Fr. Nowa, Plock	3.—	Przez Bank Wzaj. Pomocy:	
7. W. Antczak, Debnica	5.—	X. Kacunoski, Sztydlów	2.—	A. Dekorska	11.—
8. M. Zieliński, Debnica	9,05	J. Sikora, Grochów	1.—	M. Gruszczyńska	5.—
9. X. Klitsche, Debnica	6,40	Wł. Pawlik, Lewice	5.—	M. Musiał	1.—
10. Za widokówki	6,40	Z. Grzegorzewski, Budzyń	10.—	M. Woźniak	5.—
Razem zł 129,69		L. Szczawiński, Raszkowo	2,50	Wł. Wiczowskiak	1.—
X. Prorok, Ostrów k. Sokala	2.—	K. Nochurski, Toruń	10.—	J. Wróblewska	20.—
J. Metycka, Kotrasy	4,87	X. Domagała, Piaski par.	5.—	J. Kierzek	5.—
A. Zbrozyczka, Wilczkowice	4,20	St. Formanowiczowa, Poz.	5.—	M. Grzesiak	2.—
A. Korzowna, Złotniki Kuj.	5.—	J. Chodor, Kraków	2.—	M. Witkowski	10.—
Ostrowscy, Kaźmierkowo	2.—	J. Zańfal, Kraków	20.—	M. Polcyn	10.—
St. Dziekońska, Sochacin	13.—	St. Brelński, Lublin	10.—	St. Hederych	10.—

Na kaplicę SS. Karmelitanek: P. St. May z prośbą o zdrowie 5 zł; razem z poprzednio pokwitowanemi 117 zł.

UWAGA

Broń, amunicja, przybory
dla PP Myśliwych i Przy-
sposobienia wojskowego.

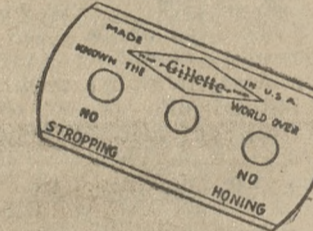
J. Specht, Nast.
wł. J. K. Chmielewski
Poznań,
Fr. Ratajczaka 3.
Założ. 1861. Telefon 13-38.
Przodujące przedsiębior-
stwo w Polsce.

Wystawiam w „Pawilonie Łowieckim”
Pw 120.87-20.12.

Piękna Pani
mimo imperatywnego nakazu mody utrzymania linii, nie może odmówić sobie przyjemności spożycia dobrej czekolady, gdyż doskonale zna jej wartość. Czekolada oraz kakao, największej fabryki czekolady w Polsce, A. Piasecki i S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, wyrabiane są z najszlachetniejszych i najczystszych surowców i dzięki temu są niedoścignione. Pw 4354-70.419

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dotku podsercowym (gdzie echo-
dza się zebra) Pobolewania w wątrobie
Skłonność do obstrukcji Język obłożony
Gryz i niesmak w ustach Odbijanie Wzdę-
cia i burczenie w kiszce Bóle i zawroty głó-
wy Podcierwanie Urwa ciemna i metna
Sa to początkowe objawy choroby wątroby.
wstępne objawy kamieni żółciowych Pod-
czas ataków W dolku i wątrobie silny ból,
który się rozchodzi ku stronie tylnej w ośro-
krzyżu i siega aż pod łopatkę. Wzdęcie brzucha
rozszadanie zebur parcie na kiszce stol-
cowa Niekiedy wymioty żółcia Żółcie poty,
Niekiedy żółtaczka Kuracja ziołami Choleki.
naza uwani od tej ciężkiej dokuczliwej cho-
roby Zioła Cholekinaza są do nabycia we
wszystkich aptekach w składach aptecznych.
Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł. Dr.
i Niemcewskiego) Wyrób Laboratorium
fizj. chemiczne „Cholekinaza” Sp. z o. o. War-
szawa Nowy świat 5 Generalna reprezentacja
na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadzie
„IMICO” Box 62 Stevens Point, Wis. U. S. A.
Pw 3971-62.311

MADE IN U.S.A.
NO STROPPING
NO HONING

Odpowiedni nożyk jest najważniejszą rzeczą przy goleniu—nożyki Gillette są wykonane z najlepszej stali angielskiej. Miej zawsze zapas nożyków Gillette.

Gillette

24	J. Jur. Poznań	10.—	M. Gończak, Buk	10.—	K. Nowicki, Niszawka	1,50
	X. R. Penc, Gniezno	5.—	Ol. Turnerowa, Łuck	10.—	A. Wojtan, Kaźmierów	5.—
	J. Olekówna, Września	5.—	Państw. Nadleśn. Drawsko	7.—	St. Ptaszyk, Gierlatowo	10.—
	Fr. Szykula, Września	5.—	A. Stezanowska, Wilno	2.—	St. Wróblewska, Zbaszyn	5.—
	J. Kiereta, Września	5.—	T. Ruczyński, Rudniki	20.—	X. Pr. Gierłowski, Łopien.	20.—
	J. Wierzeźnik, Podrzwie	10.—	W. Dudziak, Świerczyn	5.—	Lorych, Krażków	5.—
	W. Rosiński, Chojno	10.—	K. Szajkowska, Jadwiżyna	3.—	J. Grandkowska, Poz.	20.—
	K. Knopki, Poz.	10.—	J. Tomczyk, Jadwiżyna	2.—	A. Makowski, Dziekanów	3.—
	J. Tepper, Poz.	10.—	L. Kosmider, Młynkowo	5.—	P. K. U. Kościan, przez	
	Wł. Sulicki, Poz.	15.—	Fr. Droszczywa, Kepno	3,60	p. por. Herzoga	5.—
	P. Pięprzył, Karolinki	2,50	Fr. Krauze, Poz.	3,60	Por. L. Herzog, Kościan	1.—
	St. Rękawski, Poz.	10.—	X. Prob. Zwickert, Jaszko-		Por. A. Mazurkiewicz, Kośc.	1.—
	Fr. Piechocki, Wolsztyn	5.—	wo od parafian	10.—	St. s. St. Kobusiński, Kośc.	1.—
	M. Kozłowska, Zodyn	3.—	J. Mistowski, Oborniki	5.—	St. s. J. Jakubiak, Kośc.	50
	W. G. Gościeszyn	5.—	K. Mania, Poz.	5.—	St. s. K. Tomczak, Kośc.	50
	St. Nadolny, Ocieszyn II.	10.—	Fr. Kulickowski, Łańcut	2.—	St. s. B. Bobowski, Kośc.	50
	X. A. Niedziela, Rosko	10.—	T. Rudnicki, Król. Huta	5.—	Ed. Florbowski, Kościan	1.—
	H. Horczyńska, Rozdrażew	5.—	A. Skrzypek, Król. Huta	1.—	A. Budzyński, Kościan	50
	P. Miotk, Luzino	10.—	X. Killński, Brodnica	100.—	M. Szydłowski, Kościan	50
	T. Ludwigowa, Poz.	30.—	St. Sroczyński, Ostrów	3.—	J. Tomaszewski, Kościan	50
	Wł. Dąbrowski, Poz.	5.—	W. Jasiński, Kobylin			

Dnia 6 sierpnia 1929 r. zmarł, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Aleksy Szperkowski

technik Urzędu Telegraficznego w Poznaniu.

Zmarły był wzorem gorliwego współpracownika i sympatycznego Kolegi, to też pamięć Jego zachowamy na długo.
Niech odpoczywa w pokoju!

zw 18 065
Urząd Telegraficzny
Urząd Radjowy
Składnica materiałów telegraficznych

We wtorek, 6 sierpnia 1929 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., gorliwy członek Zrzeszenia naszego, ś. p.
zw 18 066

Aleksy Szperkowski

technik Urzędu Telegraficznego w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy zacnego Kolegę, którego z żalem żegnamy.
Cześć Jego pamięci!

Zrzeszenie zaw. pracowników techn., telegrafów i telefonów, Okręg poznański.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 9 b. m., o godz. 17, z zakładu św. Józefa na stary cmentarz św. Wojciecha. Msza św. żałobna odprawiona zostanie nazajutrz, o godz. 9, w kościele św. Wojciecha.

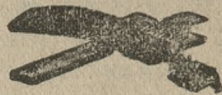
W poniedziałek, dnia 5 sierpnia, zmarła po długich cierpieniach, ś. p.
zw 18 062

Flora Szczepanowska

prof. Państw. Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu.

Przez przedwczesny i nieoczekiwany zgon, straciliśmy w Zmarłej cennego współpracownika o nieskazitelnym charakterze.

Koledzy.

W poniedziałek, dnia 5 sierpnia, zasnęła w Bogu, ś. p.

Flora Szczepanowska

prof. Państw. Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu.

Uczelnia nasza straciła w Zmarłej wybitną siłę pedagogiczną, której owocna działalność pozostanie na zawsze w naszej wdzięcznej pamięci.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8 sierpnia, z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marciński, przy ulicy Bukowskiej.

zw 18 63
Państwowe Konserwatorium Muzyczne.

PANI

k która wracała w niedzielę rano, dnia 28. 7. z wakacji z Iczewa do Poznania, a pomagając jej nieść walizkę z pociągu do tramwaju, proszę o podanie adresu do Kurj. Poznańskiego pod zw 17951 Szczerze zamyary.

Skład

blawatów, konfekcji damskiej, męskiej, bielizny itd., istniejący od lat 40, lokal bardzo obszerny, o 2 dużych oknach wystawowych, z kompletnym urządzeniem, wraz z 3 pokojem mieszkalnym i kuchnią w najlepszym położeniu, w rynku, w mieście powiatowym, gdzie gimnazjum, seminarium nauczycielskie itd., pozbawione wysoce uprzywilejowane, wydzierżawie zaraz lub od 1 października r. b. na korzystnych warunkach. Ze względu na bardzo dobre położenie nadaje się również na każdą inną branżę. — Zgłoszenia skierować:
zw 15 052

A. DOBROWOLSKI,
Czarnków n. Notecią, Rynek 12.

Dzielný starszy pomocnik fryzjerski

do prowadzenia interesu i wydoskonalenia uczni potrzebny zaraz lub od 15 b. m.

T. TYRKE, Ostrów, ul. Raszkowska 4.
nw 3143

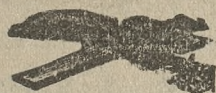
Dnia 6 sierpnia 1929 r., zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, syn i brat, ś. p.
zw 18 059

Aleksy Szperkowski

przeżywszy lat 49. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 9 b. m., o godz. 17, z zakładu św. Józefa na cmentarz św. Wojciecha. Msza św. nazajutrz, o godz. 9, w kościele św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążona
żona z dziećmi i rodziną.

Poznań, Przysieka, Kobylniki, Wronki, Świecie n/Wisłą, Sieraków, Berlin.

W poniedziałek, dnia 5 sierpnia r. b., o godzinie 21,30, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja droga żona, nasza kochana matka, siostra, teściowa i babka, ś. p.
nw 3145

Józefa Modrzyńska

w 68 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8 b. m., o godzinie 6 po poł., z domu żaloby Ostrów, ul. Raszkowska 23.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z rodziną.

Letnisko Bąblin

pod Obornikami -- Wielkopolska -- stacja kolejowa.

Położenie letniska jest istotnie urocze, leży bowiem w falistej okolicy, w ślicznym parku, spadającym do malowniczych brzegów Warty i przylegających lasów szpilkowych.
Pw 4360-32,39

Letnisko, zawdzięczając gruntem suchym i piaszczystym, wolne jest od malarji, wobec czego zasłużyło sobie na miano pierwszorzędnego uzdrowiska

Urządzenie nowoczesne. Letnisko posiada światło elektryczne, radio, czytelnię, pianino, bilard, kąpielnię, tenis, łazienki, łódki, plażę nad Wartą i różne inne rozrywki.

Gena za utrzymanie 3,50 zł. Pokoje wraz z pościelą, bielizną i obsługą od 1,80 zł. Kuchnia warszawska.

Na sierpień -- tylko jeszcze kilka pokoi. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska: Poznań, Dyrekcja Kolejowa -- pokój 214 -- Telefon 20-83.

RABKA-ZDRÓJ Pensjonat „Stella”

Oktawji Piechockiej

otwarty cały rok -- położony w Zakładzie -- komfortowo urządzone, z piecami, centralnym ogrzewaniem i łazienką solankową w domu -- posiada wolne pokoje na trzeci okres sezonu letniego, na rok szkolny i sezon zimowy. Dzieci w wieku od lat czterech znajdują szczególnie opiekę umiętętną i troskliwą -- na żądanie naukę przedszkolną i niższych klas gimnazjalnych pod kierunkiem długoletniej nauczycielki i wychowawczyni gimnazjów warszawskich. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd pensjonatu „Stella” w Rabce.
P w4171-62,583

Pneumatyki samochodowe

najlepszych fabrykatów jak Goodyaer, Goodrich, Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy, przybory i części zamienne polecamy po cenach konkurencyjnych.

BRZESKIAUTO Sp. Akc. POZNAŃ,
ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.
Pw 8712-20,141

Odjazd autobusów z Poznania do Gniezna

ul. Dominikańska, narożnik Żydowskiej
915, 1400, 1455, 1630, 2000
W niedziele i święta 2345, nw 2803

GARAŻE

nowoczesne do wydzierżawienia, dzień i noc czynne. Stacja benzynowa na miejscu przy ulicy Dąbrowskiego 33.
Telefon 69-66

„Wulkanizator”
BORYSIK i S-ka Telefon 40-96.
Pw 3992-31,47

Motor

kupię 23 K. M., 440 volt, 1460-1500 obrotów, prąd stały. Zgłoszenia do Kur. Pozn. zw 18061

Natychmiast do sprzedania

prasa ekscentryczna

o 40 to. siły ciśnienia (fabrykat: Gruaauer, Berlin).

Nożyce motorowe do krajania blachy

1 metr długości na blachę do 2 m/m.

Urządzenie do lakierowania

3 atm. ciśnienia.

Oferty: „Agencja Wschodnia” Gdańsk, Böttcher-gasse 23/27 sub. „Okazja”.
nw 3137

Dreny

sączki od 1 1/2 cala do 8 cali średnicy poleca
zw 18010
po cenie najniższej

Władysław Lompa, Srem.

Skład rzeźniczy

w Poznaniu lub na prowincji przyjmę w dzierżawę zaraz
Oferty Kurjer xp 17 875

Wróciłem Wincenty Dzieliński

dentysta

zw 17996

Poznań, plac Wolności nr. 5

przyjmuje od 9-1 i 3-6. Telefon 53-62.

Wróciłem

Tadeusz Maciejewski

dentysta

zw 18053

ul. Wrocławska 30. I.

Jedyna w tym roku
Wyprzedaż Posezonowa

trwa jeszcze kilka dni.

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu.

Płaszczki . . . już od 20,- zł	Swetry . . . już od 12,- zł
Kostjumy . . już od 25,- zł	Spódnice . . już od 6,- zł
Suknie . . . już od 10,- zł	Poranniki . . już od 13,- zł
Bluski . . . już od 3,- zł	Jumpry . . . już od 15,- zł

Dla dziewcząt Pw 4 356/7-32.44/5

płaszczki, sukienki, mundurki znacznie niższe.

Lekko uszkodzone towary za bezcen.

M. MALINOWSKI

Fabryka Konfekcji Damskiej

POZNAŃ, Stary Rynek 57, ptr. i I. piętro.

Na Zjeździe Gwiazdzistym do Poznania
w dniu 27 lipca 1929 roku
zdobyła

4-cyl. 6/24 KM powietrzem chłodzona 6 osobowa
1-szą nagrodę „Zjazdu Gwiazdzistego”
i nagrodę Komisji Techn. Sportowej
A. W. za najlepszy wynik osiągnięty
przez członka A. W.

przebywszy w 17-tu godz. i 20 min. z obsadą 6 osób km. 1074.

TATRA-AUTO Skład fabryczny
Poznań, Kantaka 7
Telefon 40-24.

Pw 4353-21 899

Bacność Automobiliści dolnej części miasta Poznania!

Uprzejmie zawiadamiamy, iż uruchomiliśmy

STACJĘ BENZYNOWĄ

w garażu firmy Z. Stachowski, Grochowe Łąki 2.

Tamże sprzedaż znanych olejów samochod. „GALTOL”, w plom-
bowanych bańkach.

Z poważaniem

Tow. Naftowe „Galicja” S. A.
Biuro Sprzedaży Poznań.

dw 1512

Gruźlica płuc

nie lecząc, nie robisz różnicy
in płci, wieku i stanu.
Każdy milioner idzie.

Przy zwalczaniu
chorób płucnych
bronchitu,

porozumiewaj się z lekarzem
kaszla i t. p. stosuj
pp. Lekarze

CHOROBY PŁUC

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwia wydalanie się piwowiny wewnątrz organizmu i samo-
poznaczenie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używać
się za poradą lekarza. Pw 8657

Sprzedają apteki.

Sprzedają apteki.

Sprzedam tanio nową relikwii

Chevrolet

4 cyl karoserja kryta, nośność
poł ton.

RYDECKI, Poznań,
ul. 3-go Maja 3, tel. 1681

Zw 1403

Chodniki

K. Kuźaj
27 Grudnia 9

K. K.
P.

ODCISKI
SZYBKO, RADYKALNIE
USUWAJĄ PŁASTERKI
RAZ-DWA-TRZY
PRAKTYCZNE W UŻYCIU
SPRZED. DROGERIE, APTEKI, PERFUMERIE
ST. MULLER LABORAT. POZNAŃ!

SIERPIEŃ I WRZESIEŃ

najodpowiedniejsze miesiące do zaopatrzenia się w Futro,
kilkaset blamów i szlachetnych skór, jak oposy — wydry
— karakuly zakupione gotówkowo z pierwszych źródeł umo-
żliwiają najniższą kalkulację i całą korzyść przypada li tyl-
ko w udziale Szanownym odbiorcom. Pw 3267-30.60

Futro wykonane na miarę, spód oposin, kołnierz opos ras-
mański najlepsze poszycie trwałe i piękne, cena zł 800.

Futro gotowe ze składu prima czarne poszycie, spód oryginalne
skunksy, kołnierz naturalna wydra tylko zł 800.

To są futra, które każdy nosić może lat kilkanaście. spody
na dziesiątki lat. Naturalnie mamy na składzie także
futra w niższych gatunkach, sportowe oraz spacerowe czarne
poszycie, czarny spód, kołnierz elektra seal, cena tylko
175,- zł. — Fachowe poszycia — przeróbki i modernizacja
futer, wykonanie sumienne, ceny najniższe.

EDMUND RYCHTER - Poznań

ul. Fr. Ratajczaka 2, tel. 26-07, 54-25, 21-71, 54-15

ul. Wroclawska 14 i 15. — Przy ul. Wroclawskiej zważać
dokładnie na imienną firmę.

E. SCHOENHART
KARBON 3 TEL 57-00
MATERIALIZACJA FIRMA DRZEWA W POZNAŃU
SKŁADNICA SPECJALNOŚĆ
TARTAK HEBLI SZPUNT
OBRÓBKA DESKI LISZTOWY
DRZEWA PODŁOGOWE
WYKOSI I T.D.

Pw 8259-0-1111

Parowa Pralnia „Polonia”

ul. Grunwaldzka 18 — Telefon 77-52, 77-56

(Centrala Hotelu „Polonia”), wykonuje wszelkie
prace wchodzące w zakres prania i prasowania bie-
lizny. Poleca swe usługi Szan. Władzom, Urzędom,
Hotelom, Restauracjom oraz osobom prywatnym.
Wykonanie szybkie i staranne zapomocą maszyn —
na życzenie ręcznie. Odbiór i dostawa w dom.
Kw 723

Majątek rycerski

w najlepszym położeniu na Pomorzu, tor kolejowy
Bydgoszcz — Tczew, 3 km od stacji, 1 400 mrg.,
czysty dochód gruntowy 5 316,— Mk. — światło
elektryczne i siła, o najlepszej kulturze, jest z nie-
mieckich rąk na sprzedaż przy zaliczce 650 000 zł.
Wiadomości udzieli rolnikom Gusovius - Poznań 3,
ul. Gajowa 4 — Telefon 60-73, zw 18 043

Ubikacje ca. 350 m²

na cele przemysłowe lub handlowe, przy
placu Wolności nr. 7, będą od 1 paź-
dziernika wolne. — Zgłoszenia przyjmuje:

W. DROŻYŃSKI, Stary Rynek 66.

Pw 4359-32,41

OSOBA na poważnym stanowisku,
poszukuje od 10 sierpnia wzgl. naj-
później od 1 września r. b.

5-cio pokojowego
mieszkania

z łazienką, pokojem dla służącej,
światłem elektrycznym i t. d.

Oferty z podaniem warunków uprasza
się nadsyłać do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod dw 1526

Mieszkanie 6-pokoj.

w śródmieściu wprost od gospodarza
do wynajęcia, ew. od zaraz. Zgło-
szenia Kurjer zw 18054

Od 1-go do 15-go sierpnia

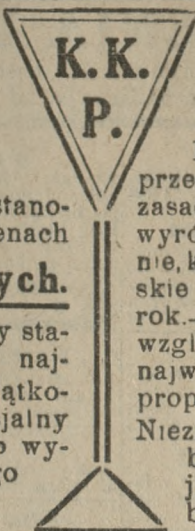
Propagandowa sprzedaż ręcznie wiązanych dywanów!

Dywany perskie i orientalne.

Przed nadejściem nowego transportu postanowiliśmy wyprzedać zapas obecny po cenach **niezwykle zredukowanych.**

Okazja niebываła. — Piękny starannie wybrany prawdziwy dywan perski był i pozostanie najwspanialszą ozdobą mieszkania. — Kto chce dobrze a po wyjątkowej cenie nabyć dywan perski niech zwiędzi teraz nasz specjalny magazyn, a zostanie rzetelnie i fachowo obsłużonym. Ryzyko wykluczone, gdyż perski dywan kupiony u nas odbieramy każdego czasu zwracając pełną sumę.

Dywany smyrneńskie produkcji krajowej.

Polskie dywany ręcznie wiązane nie przedstawiają jednolitego gatunku. Naszą zasadą jest prowadzić tylko najlepszy wyrób, to też najsprawniejsze trzy wytwórnie, których wyłączną sprzedaż na Poznańskie posiadamy, zatrudnione dla nas cały rok. — Przy równym gatunku jesteśmy pod względem cen bez konkurencji. — Wybór największy w Polsce — Podczas sprzedaży propagandowej **ceny niższe do minimum.** Niezapominajmy, że wyroby krajowe mogą być równie dobre, a nawet lepsze jak zagraniczne i popierajmy przedsiębiorstwa, które starają się tego dowieść.

Dywany wysokiego gatunku są w rzeczywistości tanie, gdyż są trwale i posiadają nieznikomą wartość. — Prosimy obejrzeć wystawę sklepową.

Centrala Dywanów **KAZIMIERZ KUŻAJ**, ulica 27 Grudnia nr. 9

Największy dom specjalny w Poznaniu
Rok założ. 1896.

Szwejsarka

elektryczna nr 18080

do sprzedania. Prąd zmienny, telefon 52-32.

Ucznia lub wolontariusza

syna rodziców niezależnych, najchętniej z ukończoną szkołą handlową i znajomością języka niemieckiego — przyjmie Gdański dom delikatesów — M. Rotnicki, Poznań ul. Franc. Ratajczaka 33. zw 18 049

Ważne dla fabryk wyrobów blaszanych.
Komplet narzędzi

krajacze i sztance

(stemple i matryce) do wyrobu: konewek ogrodowych, kan mlecznych, naftowych i t. d. natychmiast do sprzedania. Oferty „Agencja Wschodnia“, Gdańsk, Böttchergasse 23/27 sub: „Okazja“.
nr 8186

Poszukuję młodszego zdolnego ekspedjenta

do składu bławatów. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 18021

Przedstawiciela

wprowadzonego w branży drogerijnej i piśmiennej na Pomorzu i Poznańskiem, poszukuje poważna fabryka ozdób choinkowych. Gwarancja pożądana. Zgłoszenia tylko godnych zaufania z podaniem referencji: zw 18 051

KRAKÓW I. — SKRZYNIKA POCZTOWA 206

Lekarz

przyjmie zastępstwo w sierpniu na circa dwa tygodnie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 18055

Stenotypistka (stenotypista)

bardzo biegle pisząca (cy) na maszynie, może się zgłosić. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw należy skierować pod adresem: Kazowski, adwokat i notariusz, Jarocin. dw 1523

Kanalizator - ogrzewnik

na stanowisko samodzielnego kierownika robót, poszukiwany do biura w Warszawie. Wynagrodzenie dobre. Zgłoszenia pod „Dobra siła“ do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. nr 3139

Pomocnik

z dobrymi świadectwami może się zgłosić zaraz lub od 1. 9. 1929. Oferty z dołączeniem świadectw oraz fotografią i podaniem pensji proszę skierować pod adresem zw 18 029 Wł. Mulczyński — Starogard — skład bławatów, Rynek 15.

Nauczycieli

skrzypiec, fortepianu, violonczeli na bież. rok szkolny poszukuje szkoła muzyczna w Poznaniu. Zgłoszenia, świadectwami, żądana pensją Kurjer Poznański zw 17047.

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Wolsztyńskiego w Wolsztynie, poszukuje z dniem 1 września r. b.

książkowego

Kandydaci z kilkoletnią praktyką w kasach oszczędności i obeznani z prowadzeniem dziennika zechcą się natychmiast zgłosić z referencjami i podaniem warunków do wyżej wymienionej kasy. dw 1522
Z posadą związane są pobory grupy XII. wzgl. XI. szczebel „a“ z 15% dodatkiem komunalnym.
Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
Naczelnik Zarządu: w z. (—) Nędzewicz.

Biurowa

zaraz na czas przejściowy poszukiwana. Znajomość języka polskiego i niemieckiego pożądana. Zgłoszenia w księgarni E. REHFELD'A — KANTAKA 5. dw 1519

Sprzedam pod korzystnymi warunkami spłaty moje place budowlane

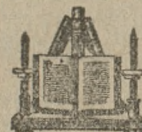
ca 8000 kw. mtr. przy Górnej Więdzie, ulicy Pamiętkowej i Traugutta. Cena 15 złotych za metr kwadr. Łaskawe oferty do „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 31.140 Pw 3975-31.139

Inwalidzi, wdowy i sieroty poszukują pracy:

3 biurowych piszących na maszynie, 6 biurowych kłódkowych, 5 pomocników biurowych, 3 urzędników biurowych, uczeń biurowy - kancelista, sekretarz, 2 początkujące biurowe, 4 początkujące biurowe piszące na maszynie, sekretarka, 7 uczeń biurowych, 4 biuralistki maszynistki, dziewczę do dzieci, dziewczę do posyłek, młodsza pracownica fabryczna, 6 uczeń do interesu, ekspedjentka, 2 uczenie fryzjerskie, początkująca laborantka, uczenica krawiecczyni, uczeń krawiecczyni i haftu, 4 stolarzy, 3 pomocników gastronomicznych, 7 siodlarzy, rymarz, 11 obuwników, przykrawacz obuwniczy, 4 ogrodników, 2 dekarzy, ślusarz maszynowy, pomocnik instalatorski, palacz maszynista, 3 palacze, destylator, elektrotechnik, tapicer, 2 ceglary, 10 dozorców, 34 portjerów, odźwierny, 22 stróży, 25 woźnych, 44 robotników, robotnik maszynowy, 2 robotników do interesu, 4 chłopców do posyłek, 7 magazynierów, 2 handlowców, kupiec-zbożowiec, ekspedjent branży kolonialnej, kupiec podróżujący, kupiec przedstawiciel, 2 restauratorów, 10 inkasentów, 13 urzędników gospodarczych, 3 polowych, kołodziej, 2 krawców, rzeźbiarz, powroźnik, kierownik budowlany, koszykarz, kontroler mleka, kasztelan i rewizor mięsa i włości, robotnik rolny, strażnik leśny, polowy ze znajomością kultury leśnej, 6 łańcuchów, 4 gajowych, 11 robotnic, 3 garderobianki, ekspedjentka z branży cukierków, posługaczka, pracownica fabryczna, woźnica, borowy, uczeń litografii, uczeń rzeźniczy, 2 uczeni drukarskich, uczeń monter maszynowy. zw 18 024/a
Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, ul. Fredry 7, pokój 47 — Telefon 29-94.

M. Mindykowski
Poznań, ul. Żydowska 33.
Pw 4274-0, 1147

Samodzielny pomocnik rymarsko-siodlarski, może się zgłosić. nr 18060
W. Urbański, Strzałkowo

Poszukujemy zaraz pierwszorzędno, samodzielnego buchaltera-bilansisty
Zgłoszenia z podaniem warunków do: dw 1471
„Zarządu dóbr ryc. BELK, poczta Czerwonka, Górny Śląsk“.

Od 1-go listopada poszukuję kilku ekspedjentów zdolnych, rzetelnych i przystojnych.
W. Drożyński
POZNAŃ, Stary Rynek nr. 66
Skład bławatów.
Pw 1255-32.42

Czempin. Podziękowanie: Celem zebrania odpowiednich funduszy na zakupienie mundurów dla drużyn oraz druhen ćwiczących Tow. Gimn. „Sokoł“ urządziło w kwietniu r. b., dobrowolną składkę, do której przyczynili się:

- Inż. A. Jezierski, 50,— zł; Dr. A. Polczyński, 20,—; Dr. Skarżyński, 20,—; Aptek. Płoszyński, 20,—; Burmistrz Trochowski, 10,—; Ks. Dziekan Ruszczyński, 10,—; St. Szulczyński, 10,—; M. Dybizbański, 10,—; W. Kłos, 10,—; J. Brzeski, 5,—; L. Hirowski, 5,—; Szykiewski, 5,—; J. Kalina, 5,—; E. Korbiak, 5,—; St. Wesołowski, 5,—; Ks. Karbownik, 5,—; Wł. Grabowski, 5,—; R. Jaroszyński, 5,—; Cz. Stoszkowski, 5,—; S. Nowakowski, 5,—; A. George, 5,—; A. Piskorski, 3,—; M. Hornówna, 3,—; S. Zgajński, 3,—; B. Farulewski, 3,—; M. Kuczmierowicz, 3,—; Dr. Taap, 3,—; H. Krzyżan, 3,—; W. Chmielnik, 3,—; Wł. Hirowski, 2,—; Z. Szukalska, 2,—; W. Simiński, 2,—; Klemm, 2,—; Dröger, 2,—; W. Skąpski, 2,—; St. Chudziński, 2,—; A. Kurzyński, 2,—; J. Skrzypczak, 2,—; St. Mikołajski, 2,—; L. Andrzejewski, 2,—; L. Smoczyk, 2,—; R. Kaak, 1,50; P. Matuszak, 1,—; J. Wypych, 1,—; L. Szukalski, 1,—; Gierszewski z Czempinia, 0,50; Dr. A. Hr. Zółtowski, Jarogniewice, 50,—; v. Delhaes, St. Borówko, 15,—; G. Raszewski, Jasień, 10,—; Senator Radomski, Rakówka, 10,—; Ks. Prob. Cieplucha, Oborzyska St. 5,—; Dyr. Hulaniński, 5,—; Ks. Prob. Dolaczyński, Hówiec, 5,—; Kostro, Hówiec, 5,—; Ostrowski, Hówiec, 5,—; J. Schnecke, Piechanin, 3,—; Dyr. Rytel, Srocko, 3,—; Kasten, Hówiec, 2,—; Skrzypczak, Chaławy, 2,—; Świętkowiak, Oborzyska St. 1,—; Majętność Manieczki, 10,—; A. Antoniewicz, Czempin, 5,— zł. zw 18 040

Poza tem Firmy: I. St. Stempiewicz, Poznań, „Hanka“ Siemianowice - Śląskie, „Reger“, Poznań, „Blask“, Poznań, „Bohm“, Włocławek, „Solali“, Żywiec, „Junke“, Bojanowo, St. Pelczyński, Poznań, A. Dybizbański Czempin i „Kurjer Poznański“ nadesłały wartościowe podarki, które w dniu 3 Maja służyły jako premje do loterii fantowej, która szczęścia oraz dla zawodników w strzelaniu.

Wszystkim ofiarodawcom, którzy w ten sposób umożliwili naszemu gniazdu godne wystąpienie na Wszechsłowińskim Zlocie Sokołów w Poznaniu, składamy staropolskie

Bóg zapłać

Zarząd Tow. Gimn. „Sokoł“ w Czempiniu.

Wykwalifikowanych i samodzielnych lakierników do działu budowy karoseryj monterów - mechaników z kilkoletnią praktyką do warsztatów samochodowych przyjmujemy zaraz Brzeskiauto Sp. Akc. Poznań, ul. Dąbrowskiego 29

Poszukuję generalnego przedstawicielstwa z ewent. składem konsygnacyjnym na Bydgoszcz i Pomorze Jestem kupcem, Wielkopolem, w sile wieku, właścicielem domu wartości około 100 000,— z bez długu. Referencje bankowe. Łaskawe propozycje pod Pw 4361-63,797 BYDGOSZCZ — SKRZYŃKA POCZTOWA 117

UCHWAŁA Postępowanie w sprawie przymusowego przetargu nieruchomości, położonej w gminie Żerków, powiatu jarocińskiego, a zapisanej w księdze wieczystej Żerków, tom II, wykaz 1. 28, na nazwisko Anny z Kaczmarek Michalakowej z Żerkowa, uchyla się, albowiem wierzycielka cofnęła swój wniosek o zarządzanie przymusowego przetargu. Wyznaczony termin na dzień 24 sierpnia 1929 r., o godzinie 10, odpada. Jarocin, dnia 2 sierpnia 1929 r. Sąd Grodzki.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 780 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Kapelusze filcowe najtaniej. Najtańsze polecia „Regina”. św. Marcin 78. zdw 35 705

Pokoje tanie dla przyjeźdźców. Kraszewskiego 12, 3 p. lewo. zdw 35 658

1 SPRZEDAŻE

Sprzedam jasną sypialnię, fiżmone 13 rejestr. Kościelnik. Półwiejska 31.

2 samochody Fiat 501, prawie nowy, Mathia w dobrym stanie rekord w najmniej używanym benzyny, bardzo korzystnie na sprzedaż. Oba 4 osobowe. Giełda Handlowa, Wojciechowski, ul. Stawna 13. zdw 35 379

Witold Leworski Wrocławska 36, najtaniej obrazy i oprawy obrazów Kw 402-3

Meble wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl - Marzalska Focha 29, magazyn mebl. Telefon 64-25. Pw 3263 20 120

Na sprzedaż w Poznaniu restauracja z mieszkaniem. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 35 836

Lampa kryształowa bardzo ładna i inne przedmioty do sprzedania. Wiadomość: Grunwaldzka 20 b, IV. p. prawo od godz. 15-18. zdw 35 840

Motory elektryczne 3 KM, 4 KM, A. E. G. 1 1/2 KM, 1 1/2 KM Siemens korzystnie sprzedaje „Franpol” Grobla 27. zdw 35 810

2 domki i chlewy w mieście powiatowem. cena 5.000, wpłaty 2.500 zł. Blizszych informacji udzieli Hoffmann, Poznań, Rybak 13. zdw 35 805

Sprzedam moja posiadłość dom mieszkalny 5 pokoi i kuchnia budynek gospodarczy, szparagarnia, sliężny ogród i 8 mórg ziemi. Miejsce ogrodzone w pobliżu lasu i kopca Wolności na Malcie. Cena podług umowy. Agencji wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Stary Rynek rw 6222

Łóżeczko dziecięce, białe i wózek sportowy bez budki zaraz na sprzedaż. św. Marcin 22, wejście B., I. piętro. zdw 35 774

Aparat fotograficzny 9 x 12 sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 771

Ładny wózek dziecięcy sprzedam. Półwiejska 11, front. II. lewo. zdw 35 788

Samochód ciężarowy 4 tonn, marka N. A. G. tania na sprzedaż. Ptak - Park Rozrywkowy, przy Bramie Bergbalskiej. zdw 35 753

Skład towarów kolenajalych i wyrobów tytoniowych w głównej i bardzo ożywionej ulicy, od dawna dobrze zaprowadzony z kompletnym urządzeniem, z przyległym małym pokojem do nabywania. Oferty do Kurjera zdw 35 586

Fortepian tania sprzedam Dąbrowskiego 49, skład cygar zdw 35 818

Rzeźnictwo z mieszkaniem warsztatem, zapęd elektr., nadeje się na wszelkie inne branże. Rynek Jeżycki 20. zdw 35 527

Sprzedam aparat fotograficzny 9x12 obiektyw, ekstra rapid aparat włączając statywny kasetki do 60 zł. Ciesliński, Poplińskich 8, parter, od 4-6 popołudniu. zdw 35 825

Radjoamatorzy 95 złotych głośnik, woltomierz, 3 lampki, skrzynka elegancka, kompletna akcesoria na 3 lampkowy aparat, wszystko nowe, częściowo mało używane za 95 złotych. Scheibe, Wawrzyniaka 45. zdw 35 740

Skład kapeluszy damskich towarów fiżmone i bławatów w powiatowem stonkownym rodzinnych okazynie do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 561

Restauracja połączona z składem delikatesów i sprzedażą z butelkową na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 35 523

Skład rzeźniczy dobrze zaprowadzony z kompletnym urządzeniem zaraz na sprzedaż. Józef Michalak, Poznań—Główna 112. zdw 35 644

Ostrów skład bławatów 7 lat istniejący zaraz sprzedam 20-30 tys. Oferty do Agencji Kurjera, Ostrów Wlkp. nw 3 141

Kolonjalka nadająca się na hurtownie zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 35 587

Dobra egzystencja w Parku Rozrywkowym. Stoisko, gra zreczności, korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 770

Nadal 8,50 serwis do kawy 6 osób, porcelanowy za 35 zł, ładny serwis obiadowy 6 osób, porcelanowy za 55 złotych, 12 osobowy serwis obiadowy porcel. lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 35 070

Radjoamatorzy Najtańsze źródło zakupu za gotówkę i na raty, pogotowie radjowe i elektryczne „Elektrovox”. Półwiejska 30 telefon 58-30 (naprzeciw ulicy Kwiatowej). zdw 34 031

Tanio meble na sprzedaż, stół rozkładany na 12 osób 8 krzesel, biurko, zegar i lampa. Łakowa 20, I. p. na prawo zdw 34 887

Dom IV. piętrowy sprzedam albo potrzebuję 22 000 złotych pod hipotekę. Wiadomość ul. Poznańska 21, Kaniasty zdw 34 843

Magiel sprzedam. Fabryczna 21, skład. zdw 35 221

Wagi precyzyjne i handlowe przyjmuje do naprawy „Apana” Nowy Rynek 2, Tel. 20-64. Firma koncesjonowana przez Główny Urząd Miar w Warszawie. Pw 3988-55,370

Tanio sie ubierziesz, umebujesz w Domu Komisowym św. Marcin 78a Pw 3078

Odzież zawodowa dla lekarzy, monterów, piekarzy i t. p. Wykonanie własne. Zalatwiam przewyższającami zamejscowe. Wielki wybór bielizny na składnia. Pietraszak, Poznań, Wielka 14. Pw 3 266-30,24

Skład towarów kolonjalnych i sprzętów kuchennych z mieszkaniem 2 pokojowym w Toruniu z powodów rodzinnych zaraz do sprzedania. Oferty do biura ogł. „Par”, Toruń, Szeroka 46, pod nr. 418. Pp 3373-64,284

Meble tania i na spłaty poleca Kalkus, Wrocławska 19, przy placu św. Krzyskim zdpw 35 616

Piekarnia w pełnym biegu z powodu choroby do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 086

Folwark Warszawa pod Wronkami 160 mórg ziemia 2 i 3 klasy, dobre budynki elektryczna siła i światło, na sprzedaż. Oferty adwokat Koszewski, Poznań, Plac Wolności 17. zdw 31 088

Skład kolonjalny sprzedam 4.500 zł towarem głównej ulicy, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa Adres Kurjer zdw 34 881

Balony do wyrobu wina poleca Drogeria „Pod Złotą Kulą” Wielkie Garbary 38 zdw 33 208

Drukarnia mniejsza w Poznaniu zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 34 048

Poznański skład dywanów właściciel Piotr Jakubiak, ul. Wrocławska 20 przy Placu św. Krzyskim poleca dywany chodniki i oleum po znanych niskich cenach. zdw 33 454

Piekarnia w centrum Poznania z 3 pokoj. mieszkaniem również piekarnia w Krotoszynie z mieszko, do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 508

Stupy drewniane do sprzedania. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 34 898

Place nad morzem przy plaży i lesie, 3 km. od miasta i od stacji, sprzedaje od 5 do 12 tysięcy i na rozpiate. Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10, Pomorze. zdw 35 714

Samochód ciężarowy 5 tonn (Mulag) w dobrym stanie tania na sprzedaż. Fr. Berendt, Gniewkowo, pow. Inowrocław. zdw 35 718

Okazyjne kupno! 375 mórg, 2 km. od stacji i miasta, zabudowania wszystkie masywne, z pełnym żywym, marmywnym inwentarzem oraz zniwanami za 275 000 zł przy 75 000 zł wpłaty sprzedam. Zgłoszenia przyjmują Biuro - Pośrednicze, St. Dobrzyński, Inowrocław, Król. Jadwigi 25 tel. 321. zdw 35 712

Trykotaże miarowe: eleganckie garsonki, suknie, szlafrocki, pullovery, swetry, ubranka, kostiumy sportowe, kąpielowe wykonuje „Tricot”, Rom. Szymański, ul. III. róg Placu św. Krzyskiego. Pw 4355-55,397

Hotel z ogrodem koncertowym na linii Gdańsk—Warszawa sprzedam. — Gozimirski Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 35 717

Gdynia Plac pod budowę, narożnik centrum, dwóch głównych ulic ca 750 m² sprzedam lub zamienie na dom ze składem w większym mieście powiatowem, ewtl. z dopłatą. Wiadomość Kurjer Poznański zdw 35 516

Samochód ciężarowy 4 tonnowy zaraz korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 55 558

Parcele budowlaną wraz planami sprzedam. Parcela w śródmieściu, obok Poznania Oferty Kurjer zdw 35 556

Wózek sportowy na sprzedaż Racek, Krasieńskiego 4. zdw 35 578

Ubikacje sklepowe duże wraz z małym składem nadające się na wszelki przemysł oddam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 675

Zakopane wille pensjonat sprzedam lub wydzierżawie. Dukiwicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 35 691

Rower sprzedam. Zuraawicz, Gasiorowskich 5. zdw 35 708-4

Maszyna do szycia okrągłe czolenko, fuzja z futerałem, centryfuga, gramofon na sprzedaż. Poznańska 38, III. lewo. zdw 35 726-7

Meble sprzedaje ratami stolarnia Wielkie Garbary 41. zdw 35 881-2

Sprzedam lustro z stolikiem i manekin. Górna Wilda 104 I. lewo. zdw 35 597

Skład rzeźniczy 3 pokoje, warsztat, w centrum Poznania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 35 613

Restauracja - Jadłodajnia dobrze prosperująca przy ruchliwej ulicy w Poznaniu, przyjeżdżają 3 pokoje i kuchnia, zaraz do sprzedania z powodu kupna większego interesu, pośrednicy wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zdw 35 610

Radjo 4 lampowe eliminujące Poznań sprzedam korzystnie Jaskowiak, Żydowska 30 zdw 35 633

Zakład fotograficzny okazynie do sprzedania Oferty ekspedycja Kurjera Pozn zdw 35 632

Skład kolonjalny z pokojem i kuchnią w powiatow. mieście przy głównej ulicy na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 660

Sprzedam zegar antykowy kodak, skrzypce Aleje Marcinkowskiego 16, II. prawo. zdw 35 663

Parcele na Ratajach do budowy sprzedam zaraz tania. Zgłoszenia listownie do Kurjera zdw 35 664

Skład towarów krótkich, towarem lub bez za 3.500 sprzedam. Wekaże Kurjer zdw 34 187

Wydzierżawie na Jeżycach plac 550 kwmt. dookoła budowany miejsce nadaje się na każde przedsiębiorstwo. Do tego ubikacja mieszkaniowa lub biurowa Poznań, Kościelna 3, skład papieru zdw 35 606

5 KUPNA Fortepian-pianino lub fisharm, nadające się do lokalu celem kupna poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 404.

Kupie wóz — Platforma. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 326

Plac budowlany 1.000—2.000 m² w dobrym położeniu Poznań kupie. Oferty do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 55.395 Pw 4338-55,395

Kupie lokomobile w dobrym stanie od 20-40 HP. Jaskula, Radziszów-Skawina. nw 3128

Piekarni cukiernie — kawiarnie z domami lub bez poszukuje Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 33 815

Skład kolonjalny wraz z mieszkaniem kupie. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 6203

3—4.000 mp. szczerpali i walców kupi Firma Carl Altmann Pakość, interes budowlany i tartak parowy. zdw 35 517

Psa bardzo czujnego kupa „Pol” T. Z. O. P. Grobla 14. zdw 35 542

Składu próżnego w mieście pow. poszukuje. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 35 598

Urządzenie biurowe, biurka, regaly, szafka, maszyna do pisania, używane lecz dobrym stanie kupimy. Oferty Kurjer zdw 35 661

Używaną szaluje kupie 220 duża, 200 szeroka, mniej więcej Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 620

Skład przy ruchliwej ulicy ze sklepem, pokojem i kuchnią w okolicy W. Garbar, Wodnej Wielkiej kupie lub wydzierżawie Oferty Kurjer zdw 35 568

Skład dobrze zaprowadzony z mieszkaniem, branża obojętna kupie za gotówkę. Oferty do Kurjera zdw 35 724

Dom ze składem ewentl. bez przy ruchliwej ulicy miasta powiatowego od 15-18.000 zł kupie za gotówkę, najchętniej bez lokatorów 4-5 pokoi, z podwórzem i bramą wjazdową. Miasta mogą być: Srem, Środa, Opalenica, Oborniki, Rogoźno, Jarocin, Plezew, Krotoszyn lub t. p. Wiadomość: Bobrowski, Poznań, Łakowa 19 zdw 35 749

Drogerje kupie na prowincji z mieszkaniem Zgłoszenia Kurjer zdw 35 806

Chłodnia (Flaschenkühler) na 6-8 butelek do restauracji kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 834

6 KAMIENIC Realność w mieście powiatowem Wielkopolski składająca się z obszernego domu mieszkalnego, stajni na 10 koni, wozowni na ca. 6 wozów, strychów do słomy i t. d. wszystko masywne, zaraz do sprzedania. Nadaje się specjalnie na przedsiębiorstwo spedycyjskie lub dla handlarza bydła etc. Oferty proszę skierować P. Cieciński, Smigiel, (Wlkp.) Nowy Rynek 11. zdw 35 474

Kamienicę w Poznaniu nowoczesną, dochód rocznie 7 000 sprzedam korzystnie za 36 000 wpłaty 40 000. Tomczak, Poznań Wierzbice 31. zdw 35 572

Natychmiast na sprzedaż w Kobylinie pow. krotoszyński, masywny dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi i 1 morgowym ogrodem, posiadłość nadaje się dla handlarza. Zgłoszenia kierować do Elli Knuke, Kobylin Wlkp., ul. Zamkowa. zdw 35 711

Willa przy Solankach na dogodnych warunkach sprzedam Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 35 716

Kamienica w centrum Poznania cena 53.000, dochód 5.500 rocznie sprzeda — Zielke, Gen Umińskiego 7a. zdpw 34 826

Kupie wille w Puszczykowie. Puszczykowie. Szczegółowe oferty (cena) Kurjer zdw 35 352

7 PIENIADZ się pożyczki 5 tys zł za wysokim procentem wartość majątku 120 tysięcy Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 802

Poszukuje i udziawlowca z got. 10-20 000 zł do hurt. kolonj. poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 452

Kierownika 5-6.000 zł m że być szofer, stała posada na autodorożke niekoniecznie z tej branży, czynny lub cichy. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 35 195

Wspólnika 4.000-6.000 zł pożyczki szukam gwarancja i procent zapewnione. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Stary Rynek rw 6186

Poszukuje 400 zł. wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 35 609

Cichego lub czynnego wspólnika-wspólnicki z kapitałem 20 000 zł do dobrze prosperującego interesu szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 557

3-5 tys. zł na jeden rok potrzebne po 1% do 2%. Pierwszohipoteczne ubezpieczenie. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 595

20-30 tysięcy złotych ulokuje w całości lub częściowo na I. hipotece nieruchomości tylko w Poznaniu, Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 531

Budowniczego - finansisty poszukuje Spółdzielnia budowlano-mieszkalniowa „Zdobyc Robotnicza” w Ostrowie Wielkopolskim celem sfinansowania budowy 16 domów cztero- i dwumieszkanowych. Plany budowy zatwierdzone. Kosztorys około 300 000 zł. Wszelkich informacji udziela Zarząd Spółdzielni w biurze Warsztatów Wagonowych P. K. P. w Ostrowie Wielkopolskim, telefon 305 zdpw 35 530

Poszukuje wspólnika do wietkowskiego mlyna handlowego z gotówką od 20-50 tysięcy zł ewtl. takowy wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 588

Wstapie jako wspólnik z 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

500 zł kaucji przyjme posade w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 533

Wspólnika 10-12.000 zł do dobrze prosperującego pewnego przedsiębiorstwa lub na majątek ziemski jako czynny. Oferty Kurjer zdw 35 538

Odstapie dwa pokoje z używalościami kuchni, parter, ul. Wielka, Tenuta 160 z miesiecznicze, platne zgory za 7 miesiecy. Oferty Kurjer zdw 35 561

Mieszkanie dwupokojowe 2 000 rok dzierżawy wskaże „Krakus”. Poczta 30. zdw 35 781

9 SZUKA MIESZK 2 lub 3 pokojowe nie wyżej 1. piętra. Zaplaće dzierżawie 2 lub 3 lata zgory. St. Marecki, Rynek Lazarski 2. zdw 35 610

Mieszkanie 4 pokojowe mieszkanie w śródmieściu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 007

Kupie mieszkanie bez mebli wprost od gospodarza poszukuje. Wpłaće czynsz za 2-3 lata. Oferty Kurjer zdw 53 153

Od gospodarza poszukuje inżynier 3-4 pokojowego lokalu mieszkaniowego od 1 września lub października z wygodami ewtl. i balkonem, możliwe łazaro. Jezycze Wilda, Komorne place zgory. Oferty Kurjer zdw 35 189

3-4 pokojowe mieszkanie bez mebli wprost od gospodarza poszukuje. Wpłaće czynsz za 2-3 lata. Oferty Kurjer zdw 53 153

Mieszkania trzy względnie dwupokojowego poszukuje. Czynsz zaplaće zgory. Łaskawe bezwzględnie zgłoszenia do Kurjera zdw 35 617

3 pokoi kuchni poszukuje inżynier. Oferty Kurjer zdw 34 863

Szukam zajęcia u krawca lub krawcowej, celem wydoskonalenia się. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 2316

Poszukuje 2 pokoje z kuchnią wprost od gospodarza, płace czynsz zgory. Oferty Kurjer zdw 35 641

Mieszkania 2 lub 3 pokojowe poszukuje wprost od gospodarza. Komorne według umowy. Oferty Kurjer zdw 35 659

Poszukuje 4-5 pokoi nie wyżej II. pietra, koniecznie w obrębie Placu Wolności, Starego Rynku, Pocztowej, Dam 6-8 tysięcy odstępnego. Oferty Kurjer zdw 35 513

Kupie 3 pokojowe mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 35 650

Poszukuje bezdzietne małżeństwo, pokój i kuchnie, ewentualnie jeden duży pokój, najchętniej od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 35 569

Poszukuje mieszkania 2 lub 3 pokoi, z łazienką w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 35 563

1-2 pokoi z używaniem kuchni poszukuje małżeństwo z 2-letnią córeczką, najchętniej u starszej osoby, której zapewni utrzymanie i opiekę. Oferty Kurjer zdw 35 552

Poszukuje mieszkania od 1 10. lub 1. 11. 2-3 pokojowego zaplaće czynsz za 1-2 lat Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 535

3-4 pokojowe mieszkanie dla młodego małżeństwa poszukuje. Czynsz za dwa lub trzy lata naprzód. Oferty Kurjer zdw 35 783

Mieszkania 4 pokojowego poszukuje wprost od właściciela, agencji wykluczeni. Oferty upraszam Kurjer zdw 35 785

Pani z córką na rzad stałe posiadzie szuka 3 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza Placi 14-2 lat dzierżawie zgory Zgłoszenia Kurjer zdw 35 522

Mieszkania 2-3 pokojowego poszukuje spokojne małżeństwo wprost od gospodarza Zaplaće rok zgory. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 819

Poszukuje 3 lub 4 pokoi z odstępnem lub dzierżawie. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 35 837

Poszukuje 1-3 pokoi, kuchnie od gospodarza za odstępnem. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 35 838

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię 6 pokojowe mieszkanie na Łazarzu na 4-3 pokoje w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 35 580

Portjerstwo zamienie na prywatne mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 35 621

11 POKOJE UMEBL

Pokój solidnemu panu wynajme. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 32 917

Miesięcznie pokoje wynajmuje Hotel Francuski. zdpw 34 868

Elegancki pokój umeblowany zaraz do wynajęcia. Mickiewicza 5. I. prawo. zdw 34 987

Pokój umeblowany słoneczny światło elektryczne wynajme solidnemu panu. Adres wskaże Kurjer zdw 35 437

Pokój umeblowany wynajme panu. Św. Wojciech 2. III. pr. prawo. zdw 35 499

Kwatera dla przyjezdnych kawa i herbata 3 zł. Św. Jerzego 5. II. lewo. Wilda. rpw 6220

Pokój słoneczny umeblowany dla 2 pań bez pościeli od 15. 8. lub 1. 9. Mickiewicza 7. III. prawo. zdw 35 692

Pokój dla krótszy lub dłuższy czas wynajme. Kraszewskiego 19. III. prawo. zdw 35 250

Pokój umebl. z łazienką pierwszorzędnie urządzonej wynajme w willi. Solacz. Mazowiecka 16. wsyoti parter. zdw 35 575

Pokój umeblowany dla pani i inteligentnej (urzędniczki) wynajme. Kopernika 8. I. lewo. zdw 35 677

Pokój od 15. 8. dla 2 pań lub panów. Piekary 22-3. parter. Łopińska. d 1503

Pokój wynajme panienkom. Strzelecka 28a. parter. lewo. II. drzwi. zdw 35 694

Pokój dla 2 osób zaraz. Wierzbicice 24a. parter. zdw 35 695

Umieblowany pokój wynajme Poznań-Szeląg. willa Graefe. zdw 35 198

Pana na wspólny pokój. Wierzbicice 39. IV. lewo. zdw 35 607

Pokój umeblowany od 15 lub później wynajme pani Szwajcarska 15a. II. pr. lewo. zdw 35 662

Pokój umeblowany, słoneczny, światło elektryczne, wynajme zaraz. Kowalska. ul. Fr. Ratajczaka 11a. I. pr. 7 wchód. zdw 35 668

Pokój frontowy w śródmieściu do wynajęcia. Romana Szymborskiego 10. III. prawo. zdw 35 615

2 dobrze umeblowane pokoje do wynajęcia. Wierzbicice 18. Kasprzakowa. zdw 35 639

Pokój balkonowy niekrepujący zaraz. Żupańskiego 2a. III. p. lewo. zdw 35 522

Pokój front. sympatyczny z biurkiem 1-2 osobowy. elektryczność zaraz. Różana 4d. III. prawo. zdw 35 645

Pokoje niekrepujące czyste. dla przyjezdnych do wynajęcia. Jeżycka 45. I. pr. lewo. zdw 35 454

Pokój panu. Kwiatowa 9. podwórze. I. zdw 35 743

Pokój duży, słoneczny dla jednej lub dwóch osób zaraz. Jeżycka 45. I. pr. lewo. zdw 35 454

Pokój umeblowany na dwie osoby lub małżeństwo. Łąkowa 9. III. lewo. zdw 35 707

Pokój Szamarzewskiego 35. I. lewo. zdw 35 753

Pokój umeblowany wynajme. Plac Sądowy 2a. III. lewo. zdw 35 778

Pokój umeblowany wynajme dla 2 pań. Kraszewskiego 4. II. prawo. jw 2330

Pokój umeblowany zaraz wynajme - Berndt, Marszałka Focha 31. III. zdw 35 745

Wspólny pokój dla solidnej pani. Skryta 8. III. lewo. zdw 35 752

Pokój frontowy umeblowany duży zaraz. Rzeczypospolitej 8. Menciewska. zdw 35 786

Pokój elegancki dziennie płatny zaraz do wynajęcia. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 35 793

Pokój wspólny pana Jankowski. Strzelecka 31. zdw 35 792

Pokój wynajme Marszałka Focha 49. III. lewo. zdw 35 803

Pokój dla dwóch osób wynajme. Górna Wilda 65. IV. zdw 35 802

Pokój spokojny pani od 15. 8. do wynajęcia. Kreta 1. pr. prawo. zdw 35 801

Pokój osobom na stanowisku wynajme. Kreta 6. parter. prawo. zdw 35 883

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję od 1. 9. dwóch częściowo umeblowanych pokoi z urządzeniem kuchni. elektryczność konieczna w centrum. Oferty Kurjer zdw 35 266

Pokoju w centrum miasta w cenie do 30 zł mies. poszukuje samotny pan u rodziny inteligentnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 288

Próżny pokój względnie wprost od gospodarza poszukuje młode małżeństwo bezdzietne. Oferty Kurjer zdw 35 207

Pokoju względnie z niekrepującym z telefonem, tylko w śródmieściu poszukuje pan na stałe. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn zdw 35 361

Pokoju możliwie z urządzeniem kuchni poszukuje młode małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 694

Pokój elegancki, utrzymaniem. Łąkowa 16. I. prawo. zdw 35 696

Krawcowa szuka pokoju. Oferty Kurjer zdw 35 649

Mały ładny, niekrepujący pokój szuka pan od 15. 8. 29. Oferty Kurjer zdw 35 648

Sędzia poszukuje pokoju w centrum. Oferty Kurjer zdw 35 564

Małżeństwo bezdzietne poszukuje pokoju umeblowanego z urządzeniem kuchni lub próżnego od 15. 8. lub później. Oferty Kurjer zdw 35 738

Małżeństwo bezdzietne szuka pokoju skromnego dzielnicą objętna. Oferty Kurjer zdw 35 765

Pokoju dobrze umeblowanego z wejściem niekrepującym dla inteligentnego pana poszukuje się. Oferty do Kurjera zdw 35 744

Pokoju względnie 2 niekrepujące z telefonem, tylko w śródmieściu poszukuje pan na stałe. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 35 361

1. LOKALE

Skład bielizny pierwszorzędny centrum sprzedam lub zamienie na willę. Oferty Kurjer zdw 35 353

Biuro Handlowe z urządzeniem, front. Plac Wolności do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 579

Ubikacje skład 3 pokoje słoneczne do wynajęcia na biura od 1. 10. 29. blisko centrum. Oferty Kurjer zdw 35 590

Lokal biurowy urządzonej. telefonem, maszyną. śródmieście natychmiast odstąpię. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 835

14 DZIERŻAWY

Dzierżawa 73 mórg, ziemia pszenna, budynek dobre. 10 bydła 3 konie, całem zniwem 12 lat. objęcie 0 000 zł Rutkowski. Poznań. Grobla 29. zdw 35 297-8

Egzystencję dobrą zapewni sobie kto wydzierżawi na czas dłuższy budynek murywany maszynie wraz z mieszkaniami 2 pokojowym. Położenie w mieście pod Poznaniem okolica obfita w zboże. Nadaje się dla zbożowca lub kupca materiałów budowlanych. Zgłoszenia przyjmują Kurjer Poznański zdw 35 284

Dzierżawy od 100 do 300 mórg dobrej ziemi poszukuje zaraz zawodowy rolnik. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Pozn. zdw 35 465

Piekarni cukierni lub kawiarni poszukuje dzierżawca. Gozimirski. Inowrocław. Mikołaja 30. zdw 33 816

Skład rzeźniczy, dobrze zaprowadzony z kompletnym urządzeniem zaraz lub od 1 paźdz. do wynajęcia. Blizsze wiadomości na miejscu. P. Piotrowski. Sarnowa. pow. Rawicz. zdw 35 709

Skład z mieszkaniem do wynajęcia w mieście powiatowym Wągrowiec. Sucharski. Pocztowa 12. zdw 35 599

Dzierżawa pod Poznaniem 7 klm od tramwaju 400 mórg oddam 75 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 587

Majątek ziemski, Poznańskie. 900 mórg pszennej ziemi, tenuta 100 funtów. dwór 10 pokoi, pełne żniwa. Cena 150.000 zł. Reflektantom z gotówką wskaże Jax. Poznań. Ratajczaka 16. zdw 35 546

15 mórg przedmieście Poznania na ogrodnictwo wydzierżawie. objęcie 5 000 złotych. Baumgartner. Poznań. plac Sanieżyński 2a. zdw 35 777

Wydzierżawę ubikacje nadające się na warsztaty magazynu fabrykacji. 125 kw. obszernym podwórkiem, ogrodem oraz 3 pokojowym mieszkaniami 15 minut od Starego Rynku. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 35 820

15 LETNISKA

Truskawiec - Zdrój Chłopecki pensjonat "Ludwik" poleca pokój z całodziwnym utrzymaniem. Rendszer vous gości z Pomorza i Poznania. zdw 35 042

Dla trzech gimnazjalistów chłopców skromnych i ułożonych. 16 lat. poszukuje na jeden miesiąc zaraz mieszkanie na wsi lub w leszczycówce, z całonocnym utrzymaniem. Pościel i bielizna posiadają. Pensje opłaca naprzód. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego w Poznaniu pod zdw 35 363

Zakopane "Radwid" pensjonat z pięknymi widokami na góry ogród piękne tarasy kuchnia wykwinne - ceny przystępne np 2621

Letnisko willa Bosfor Park jezioro. 10-dzie. plaża rybołóstwa tenis. kosiółki. kuchnia pierwszorzędna 8 zł dziennie. Od 1. sierpnia będą wolne pokoje. Adres poczta "Ranowo" - Podgórze maj Batorowy tel. 9. Dojazd autobusem Gł. browskiego 58. zdw 31 652

Zakopane. "Januszek" u. Chałubińskiego. pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Najdrowsze położenie. rozległy piękny park świerkowy. kryte werandy. pokój ładny z wykwinnym utrzymaniem. sierpień 10 do 12 zł. wrzesień 8.50 zł. zdw 34 553

Małżeństwo poszukuje pokoju na wsi na dwa tygodnie z całem utrzymaniem. z dwoma łózkami. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować do Kurjera z podaniem warunków. zdw 35 640

Letnisko 3 pokoje umeblowane z kuchnią, razem albo pojedynczo koło Poznania gdzie las i woda. 10 minut od stacji. Zgłoszenia Fabryczna 1. II. pr. lewo. zdw 35 549

16 OSOLISTE

Spotkanie się z panią J. M., list za późno odebrałem oczekuje listu lub oświadczenia w czwartek 11-12 u p. Smidowicza. zdw 35 687

Osobiste Pan, który dopytywał się o dziewczynę w białym bercecie proszę się zgłosić. Jeżycka 26. zdw 35 001

34 996 Różańska poste restante. zdw 35 565

Leokadja Dzielałówna daj adres do Kurjera Bronka. zdw 35 799

2. ZGUBY

Książeczkę wojskowa Zabel Jan wystawiona P. K. U. Poznań unieważniam. zdw 35 282/a

Zgubiono książeczkę wojskową na nazwisko Czesław Wicherski. Poznań. Spokojna 2. zdpw 35 555

Zgubiono dnia 3. 8. 29 portfel wraz książeczką wojskową wykazem osobistym i różnymi papierami na nazwisko Jan Szablowski. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. zdw 35 678

Zgubiono w drodze z ulicy Dąbrowskiego na P. W. K. pamiątkowa broszka złota z szafirem. Znalazca raczy oddać za sowitę wynagrodzeniem. Twardowski, Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 35 574

Znaleziono paczkę obrazy religijne. Odebrać Staszica 10. III. pr. zdw 35 235

Zgubiono w okolicy Starego Rynku książkę kontrolną Stowarzyszenia Rewizji kotłów, własność majetności Rokietnic, oddać za wynagrodzeniem u B. Kryszczyński. Szewska 3. zdw 35 784

Zaginęły papiery wojskowe. Stanisław Fit. zdw 35 789

22 ROZMAITE

Wszelkie reparacje zegarków ora napraw wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Terkowska. plac Wolności 23 (po filarami) Pw 1726 052. #

Latowe suknie komplety wykonuje najtaniej Dybczyńska. Chwaliszewo 4. I. zdw 35 449

Dyetyczno-klimatyczne Sanatorium Dra St. Domańskiego w Okłobcach p. Sanok otwarte cały rok Hydroterapia - Elektroterapia z uwzględnieniem sineklogii i polonitwa (choroby płucne wykluczone Górn las - rzeka dw 6357

Stemple kauczukowe w 24 godzinach wykonuje tania Isoldnia. Chłopecki. Św. Marcina 4. zdw 35 087

Parkiety dostarcza nowe a stare naprawia oraz czyści telefon 28-54. zdw 30 712

Przepisuje powielam na maszynie. szybko. tania. Górna Wilda 76. zdw 34 038

Dywanów brzegi prawie każdemu domu wystrzeżone. kunsztownie naprawiamy Wytwórnia dywanów. Oferty Kurjer zdw 34 871

Wszelkie sprawy załatwia biuro procesowe Poznań. Podgórna 7. porad prawny darmo. zdw 35 826-7

Która firma odda blawaty w komis. Jan Rzepka. Wolsztyn. 5 Sycyznia 13. zdw 35 614

1 rok gwarantuje za zegarki u mnie naprawiane Zychliński Poznań. Wielkie Garabry 36 parter. zdw 30 563

Wycieczkę kroju szycia praktycznym szybko tania. Przyjmuję wszelką garderobę w zakresie krawiecczyzny Stroina. Grunwaldzka 5. zdw 35 651

22 OŻENKI

Kawaler szuka zdrowej i mądrej żony do lat 38 w własnym mieszkaniem w Poznaniu lub posiadaniem. Oferty Kurjer zdw 35 329

Przemysłowiec majątek 100 000 złotych. lat 38. poszukuje żony stosownej partii. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 701

Rolnik majątek 60 000 zł. lat 50. poszukuje żony, stosownej partii. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 702

Blondynka lat 25. religijna, z dobrej rodziny z wyprawą. poszukuje pana, najchętniej urzędnika celem zamążpójścia. Oferty do Kurjera zdw 35 720

Dwie panie jedna lat 19, druga lat 21. bardzo ambitne, poszukują starszych panów wysoko usytuowanych w celu matrymonialnym. Łaskawe oferty Kurjer zdw 35 652

Poszukuje dla mego siostrzeńca. kat. Polaka, przystojni blondyna z dobrej rodziny lat 25 na etatow. stanow. nauczyciela ładną żonę. Intel. i posażna do lat 24. Łaskawe zgłoszenia z dokładnym wyśczerzaniem i fotografią od pań lub rodziców poważnie myślących do Kurjera Pozn. zdw 35 571

24 NAUKA

Lekcyj niemieckiego francuskiego udziela tania. Oferty Kurjer rw 6 195

Paryżanin rutynowany starszy udziela francuskiego Ratajczaka 40. sklep wiejski. zdw 35 609

Niemieckiego gruntownie udziela młody nauczyciel. Oferty Kurjer zdw 35 570

Kto przygotuje chłopca we francuskim do 3 klasy gimn. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 761

25 MUZYKA

Kto udzieli lekcji na mandolinie. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 594

Duet lub skrzypek ilustrator kinowy z repertuarem wolny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 685

Pianista - harmonista potrzebny. Kapelmistrz Kina Colosseum. zdw 35 804

2 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Chłopiec z lepszemu domu lat 15 poszukuje pracy jako uczeń w większym zakładzie złotniczym (zegarmistrz.) w Poznaniu lub Bydgoszczy. Łaskawe oferty Kurjer Stary Rynek rw 6183

Kasjerka rutynowana z dobrymi świadectwami przyjmie posadę najchętniej na majątku. Oferty Kurjer zdw 35 132

Szofer z praktyką warsztatową poszukuje posady zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 35 098

W której cukierni lub piekarni może się wyczyć pomocnik piekarski pracujący cukiernictwa za wynagrodzeniem. Posada nie potrzebuje być stała. Zgłoszenia pod zdw 35 466

Panienska młogo charakteru przyjmie posadę u lepszych państwa do dziecicy zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 35 415

Złotej kaucej lub wypożyczyć kilka tys. zł za posadę biurową placowego. inkasenta lub magazyniera. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 512

Biuralistka poszukuje posady - Zgłoszenia "Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 55.351 Pw 3919-55.351

Syna mego 16 letniego pragne dać w naukę ogrodnictwa. Zgłoszenia i warunki przyjmują Wojciechowski organista. Smigiel. nw 3 114

Pierwszorzędny jazzbandzista skrzypek wolny. Oferty Kurjer p d dw 1 463

Rutynowany krojeży z krojem praktycznym pracując w poważnych firmach poszukuje posady zaraz lub od 1. 9. Oferty Kurjer zdw 34 743

Wyřęcicielka pani inteligentna sieroćta z dobrej rodziny, znająca gospodarstwo wiejskie i wiejskie, obecnie na stanowisku poszukuje odpowiedniej posady. najchętniej u starszych państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 180

Technik budowlany były właścicielem przedsiębiorstwa budowlanego, dobry rysownik poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 174

Służący - bartnik żonaty z pierwszorzędnej świadectwami poszukuje posady od 1. 10. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 809

Dziewczyna ze wsi uczelem i pracowita, z dobrymi poleceniami znająca także gotowanie poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer zdw 35 807

Siodlarz lakiernik, tapicer poszukuje stałej posady w folwarku. Oferty Kurjer zdw 35 790

Panna sumienna poszukuje posady do kiosku lub jakiegokolwiekbyd pracy dam 300 zł kaucej. Oferty Kurjer zdw 35 766

Inteligentna panienska poszukuje posady z gotowaniem najchętniej do bezdzietnego małżeństwa. Oferty Kurjer zdw 35 729

Dziewczyna sumienna i pracowita szuka posady od 15. 8. lub 1. 9. Oferty Kurjer zdw 35 731

Pokojowa uczelem i pracowita poszukuje posady do pokoi lub do wszystkiego od 15. 8. lub 1. 9. Oferty Kurjer zdw 35 732

Bednarz samodzielny z dłuższą praktyką poszukuje stałej posady najchętniej w browarze lub fabryce zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Agencji Kurjera. Ostrów Wlkp. nw 3 142

Panienska lat 19, inteligentna, z ukończoną szkołą handlową, pracowała w własnym zakładzie. obeznana w ekspedycji. pragne objąć posadę bufetowej względnie ekspedjentki, najchętniej z całem utrzymaniem. Oferty Kurjer zdw 35 737

Szofer z dobrymi świadectwami, który zna Poznań i okolice poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 754

Gospodyni starsza, samodzielna, spokojnego usposobienia, poszukuje posady na probostwie, mniejszym majątku lub samotnej osoby. Długoletnie dobre świadectwa. Oferty proszę Kurjer zdw 35 721

3.000 zł kaucej złotej do dobrej opłaconej posady woźnego, inkasenta i t. p. Łaskawe zgłoszenia tylko poważnych firm. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 756

Krawcowa na elegancką garderobę poleca się poza dom. Oferty Kurjer zdw 35 769

Panienska z porządnej rodziny szuka posady do wszelkiej pracy domowej lub do pokojowa do państwa bezdzietnego lub z dziećmi, zna cośkolwiek szycie. Łaskawe zgłoszenia Jakubowska. Swarzędz. Nowy Świat 18. zdw 35 772

Art. rzeźbiarz przyjmie stowne zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 739

Dziewczyna z porządnej rodziny, dobrze polonca, z dobrym gotowaniem i pieczeniem poszukuje posady od 1. 9. w lepszym domu, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 6223

Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 2334

Maszynistka-stenotypistka polsko - niemiecka poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 2333

Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 746

Książkowa bilansistka pisze biegle na maszynie polsku, niemiecku, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 760

3.000 zł dam kaucej lub wypożyczyć za posadę inkasenta, woźnego, magazyniera lub inna od 1. 9. 29. Jestem młody i biegly lat 26, znam język polski i niemiecki w słowie i w piśmie. Oferty Kurjer nw 3144

Cukiernik siła pierwszorzędna poszukuje posady zaraz lub 15. 8. Oferty proszę Kurjer zdw 35 268

Szofer kawaler szuka posady, elektro-montar z dłuższą praktyką. Oferty Kurjer zdw 35 162

Mogę polecić inteligentną uczelem przystojną panienską lat 20 do ekspedycji, która również zajelaby się gospodarstwem domowem wzgl. wychowaniem dzieci. Oferty proszę Kurjer dw 1487

Młodszy kelner z dobrymi poleceniami poszukuje posady zaraz w mieście lub na prowincji. Oferty Furjer zdw 28 919

Szofer szuka posady z praktyką od 6 lat, obeznany z elektryką, w ostatniej posadzie 4 1/2 roku. Od 1. 9. 29 r. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 244

Mleczarz długoletni fachowiec wyrabiający proszek i cukier z mleka, kazeiny śmietanki i różne sery poszukuje zaraz lub 15 stałej posady. Adres wskaże ekspedycja Kurjera dw 1497

Szofer kował z kuciem koni z praktyką szoferską i słuarską, znający obsługę maszyn parowych szuka posady zaraz. Mielnicki Jan. Poznań wschodni, baraka piąta. zdw 35 245

Młody handlowiec, język niemiecki i polski z kilkuletnią praktyką poszukuje posady jako pomocnik biurowy, magazynier lub ekspedienta. Zgłoszenia Kurjer zdp 35 446

Panienka
inteligentna, która zna dobrze język polski i niemiecki szuka posady w jakimkolwiek zakładzie, najchętniej w cukierni lub piekarni. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 35 698

Mężczyzna
w młodszej, uczciwy, i spokojny prosi o zaopiniowanie jakiegokolwiek bądź pracy wóznego lub stangreta. Oferty Kurjer zdw 35 741-2

Pracząca
szuka prania lub posługi. Oferty Kurjer zdw 35 577

Rutynowana
obligacista równocześnie spiewaczka wolna. Oferty Kurjer zdw 35 700

Sumienny
gorliwy, trzeźwy poszukuje posady magazyniera wzdł. podróżującego, jako gwarancja realn. wartości kilka tys. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera zdw 35 593

Absolwent
wyższej Szkoły Ogrodnictwa poszukuje zaraz posady pomocnika ogrodn. w zakładach handlowych wzdł. przy wiekszej majątności. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 560

Ekspedjentka bufetowa
umiejąca pisać na maszynie poszukuje posady od 15 8. Oferty Kurjer zdw 35 541

Szofer
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Oredownik dw 1504

Pomocnik handlowy
branży kolonialnej, win i cygar z kilkoletnią praktyką biurową, szuka posady magazyniera, ekspedjenta, biurowego, podróżującego ewentl. innej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 35 683

Pracząca
prasowaczka na miękka i sztywna bieliznę poszukuje pracy w dom. Oferty do Kurjera zdw 35 608

Panienka
lat 22 szuka posady do dzieci wraz z syciem, w Poznaniu, lub na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 602

Buchalterka
bilansistka z kilkoletnią praktyką w przemyśle i rolnictwie korespondentka w języku polskim i niemieckim pisząca na maszynie, znająca wszelkie prace biurowe poszukuje posady. Kurjer zdw 35 603

Ogrodnik
starszy, żonaty z małą rodziną, z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami, znający się dokładnie na centralnym ogrzewaniu i szklarstwie poszukuje posady zaraz lub później, ewtl. portjerstwa lub stróżostwa. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 35 596

Panienka
lat 22, szuka posady od 15, lub zaraz do dziecka wraz z syciem. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 600

Dzielnia
pracząca poszukuje prania i gruntownego sprzątnięcia za małym wynagrodzeniem. Nowacki, Działynskich 8, podw. prawo. zdw 35 582

Panienka
z dobrymi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 636

Krawcowa
dzielnia przyjmie posadę w interesie lub poza dom. Oferty Kurjer zdw 35 667

Chłopiec
z warsztatu samochodowego, znający się na częściach zamiennych może się zgłosić w składzie skór ul. Wielkie Garbary 34. rw 6227

Stenotypistka
również niemieckie, 4 1/2 lata praktyki adwokacko-notarialnej zmieni posadę. Oferty Kurjer zdw 35 657

Biurowa
8 lat praktyki, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 656

Dziewczyna
młodsza poszukuje od 1. 9. posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 654

Krawcowa
zdolna na wszelką garderobę damska i dziecięca poszukuje pracy poza domem. Oferty Kurjer zdw 35 653

Dziewczyna
pracowita i uczciwa poszukuje posady jako słuźąca. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 625

Szofer
mechanik, trzeźwy, sumienny, obowiązkowy z kilkoletnią praktyką dobrymi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 35 624

Stolarz
szuka z braku pracy jakiegokolwiek bądź zajęcia. Oferty Kurjer zdw 35 584

Słuźąca
do wszystkiego z dobrem gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka miejsca od 15 8. 29. Oferty Kurjer zdw 35 622

Zdolny
doświadczony kierownik młyna (majster) lat 38, kawaler z długimi praktycznymi oraz technicznymi wiadomościami poszukuje, opierając się na dobrych świadectwach stałej posady jako nadmłynarz, kierownik lub jako jeden. Łaskawe oferty pod zdw 35 605 do Kurjera.

Młynarz
lat 37, kawaler biegły w swym zawodzie, z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później. Oferty upraszam do Kurjera zdw 35 604

Panienka
do dzieci z syciem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 638

Panienka
z dobrymi świadectwami samodzielnym gotowaniem i prasowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 637

Kuchmistrzini
lat 30, pierwszorzedna siła w swoim zawodzie, zna bufet zimny, przyjmie posadę od 15 8 w Kasyńskim Oficerskim wiekszej restauracji może wydać wiekszą ilość obiadów. Oferty Kurjer zdw 35 642

Osoba
inteligentna poszukuje posady do składu kolonialnego lub obejmie filjał. Oferty Kurjer zdw 35 520

Panienka
z prowincji szuka posady do dzieci, zna sycie miejscowość objętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 35 519

Dziewczyna
umiejąca samodzielnie gotować poszukuje posady do dwóch lub trzech osób od 15 8. 29. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 515

Osoba
młodsza z gotowaniem, praniem i prasowaniem sztywnej bielizny, na wskroś uczciwa z dobrem i długoletnim świadectwem szuka posady do starszego państwa lub samotnej osoby od 15 8. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 514

Szofer-ogrodnik
kawaler z dłuższą praktyką poszukuje posady od 15 8, lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 524

Osoba
inteligentna poszukuje posady jako gospodyni najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 35 521

Panna
z dobrej rodziny przyjmie posadę jako zarządczyni, lub wychowawczyni. Oferty Kurjer zdw 35 647

Inteligentna
panna ze znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady do młodszych dzieci od 15, lub 1. 9. Oferty Kurjer zdw 35 646

Dziewczyna
spokojna, uczciwa, znająca gospodarstwo domowe poszukuje od 15 8, miejsca gospodyni lub słuźącej w lepszym domu do dwójga osób. Oferty Kurjer zdw 35 566

Osoba
zaufana w średnim wieku, czysta, pracowita z dobrymi świadectwami poszukuje posady w samotnej osobie do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 35 543

Ekspedjentka bufetowa
poszukuje posady od 1. 9. Oferty Kurjer zdw 35 540

Kuchmistrz
prywatny kawaler poszukuje posady zaraz lub 15. bm., miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 539

Panna
znająca sycie, prasowanie wszelką pracę domową, poszukuje posady lepszym, domu ewentualnie pokojowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 779

Dzielnego sprzedawcy poszukujemy
od 1. 9. lub później wladajacego językiem niemieckim w słowie i piśmie do naszego składu żelaza, materiałów opalowych i budowlanych Oferty w języku polskim i niemieckim prosimy kierować do firmy J. & Eisena k. Wąbrzeźno (Pomorze). dw 1495

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. S. Rochowiak, ul. Łazarska 40 obok drogerji. zdw 34 901

Poszukuje
zaraz czterech pomocników garncarskich na nową i stałą pracę Br. Zarzycki Chelmza, Paderewskiego 26 (Pomorze) zdw 34 061

Słuźąca
potrzebna zaraz. Sokolowska, Grobla 1b, II. zdw 35 626

Słuźąca
umiejąca gotować, prac potrzebna. Fietz, Półwiejska 2. zdw 35 354

Uczeń
potrzebny zaraz do składu skór surowych i garbowanych. Gauza Pleszew, Zamkowa 3. zdw 35 358

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją potrzebny zaraz 100 zł miesięcznie i wolne utrzymanie. Zgłoszenia Hurtowni Fryzjerów św. Marcina 29. zdw 35 287

Marszantka
dzielnia, biegl. w ekspedycji, z długoletnią praktyką, potrzebna oraz uczenica E. Reimann Półwiejska 38. zdw 35 436

Poszukuje
2 zdolnych pomocników malarzkich do prac kościelnych Zygmunt Szablikowski, mistrz malarzki, Września Zamkowa 18. dw 1509

Bona
wychowawczyni do trojga dziewczynek 5, 6 i 8 lat, mająca pozwolenie uczenia młodszych dzieci, potrzebna od 1 września na małatek na Pomorzu. Zgłoszenia z odpis. świadectw i wyma; niami do Kurjera Poznańskiego pod zdw 35 464

Nauczycielka-wychowawczyni
potrzebna do 6 i 8 letn dzieci od 1 września, z pozwoleniem nauczania do I. gimn. z muzyką i ewentl. konw. franc. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera dw 1372

Pracząca
potrzebna do 6 i 8 letn dzieci od 1 września, z pozwoleniem nauczania do I. gimn. z muzyką i ewentl. konw. franc. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera dw 1372

Uczeń
z lepszym wykształceniem szkolnym potrzebny. Drogerja St. Dyzekowski, św. Marcina 20. zdw 35 676

Dobrze płatna posada
podróżujacego przy stałej pensji i tanimy wolna, kaucja 1200 zł. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 35 680

Szofer
autobusowy, trzeźwy, sumienny pilny, doświadczony potrzebny zaraz. Stała posada, kaucja wymagana. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 679

Za
wypożyczeniem z 1 000—1 500 otrzymania stałą posadę handlowicę. Oferty Kurjer zdw 35 678

Krawcowa
może się zgłosić. Małeckiego 10, dom boczny III. ptr zdw 35 635

Zastępcza
do sprzedaży wyrobów pończosznicych na Poznań oraz wojew. Poznańskie z ewentual. powierzeniem składu konsygnacyjnego poszukiwany. Wymagalne: poważne referencje oraz kaucja 10 000 zł hipoteka lub weksle żyrowane przez osobę materialnie odpowiedzialną. Oferty Łódź, Dom handlowy „Juipol” Aleja Kościuski 17. nw 3138

Poważna
hurtownia tow kolonialnych w Gdańsku poszukuje od 1. 9. 29 r. książkowej - stenotypistki, siły pierwszorzednej wladajacej językiem polskim i niemieckim. Oferty wraz z podaniem referencji i wysokości żadanego wynagrodzenia nalezy skierować Kurjer dw 1517

Słuźącej
uczciwej, młodszej poszukuje - Guździolowa Półwiejska 25. zdw 35 865

Bluralistkę
elewke, pisząca biegle na maszynie przyjmie zaraz. Michałowski, Waly Zygmunta Augusta 10 a. rw 6230

Bielizniarki
sa potrzebne. F-a Welna, Woźna 10. III. rw 6229

Poszukuje
dobrej maszyniarki, która już szyła w skórze i ucznia siodlarskiego galanterji Szmidi, Chwaliszewo 15/16. rw 6228

Na
wieś do bliźniac potrzebna zaraz wychowawczyni pielęgniarka. Dr. Szczuka, Fredry 8, od 4-6. rw 6217

Filet
specjalność firany, rachelieu i różne hafty wykonuje akuracie i w cenach przystępnych. A. Rauszowa ul. Grobla 27 III. Przyjmuję uczenie. Zgłoszenia od 3-5. zdw 35 628

Młodsza
czysta dziewczynka poszukuje małżeństwo z dzieckiem od 15 8. Adres wskaże Kurjer zdw 35 532

WOLNE MIEJSCA

Dzielnego sprzedawcy poszukujemy
od 1. 9. lub później wladajacego językiem niemieckim w słowie i piśmie do naszego składu żelaza, materiałów opalowych i budowlanych Oferty w języku polskim i niemieckim prosimy kierować do firmy J. & Eisena k. Wąbrzeźno (Pomorze). dw 1495

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. S. Rochowiak, ul. Łazarska 40 obok drogerji. zdw 34 901

Poszukuje
zaraz czterech pomocników garncarskich na nową i stałą pracę Br. Zarzycki Chelmza, Paderewskiego 26 (Pomorze) zdw 34 061

Słuźąca
potrzebna zaraz. Sokolowska, Grobla 1b, II. zdw 35 626

Gospodarz
nagospodarstwo 116 mórg, jako samodzielnzy z kaucja 5-7 000 zł na warunkach bardzo dobrych potrzebny zaraz. „Spółdzielnia O sadnicza”. Poznań, Aleja Marcinkowskiego 17a, III. zdw 35 780-1

Fotografa
młodszego, dobrego operatora na wolnym powietrzu i laboranta przyjmie zaraz Foto-illustrator Furmanek, Zegiestów Zdrój, Nowoczesna Fotografia „Ara”. zdw 35 518

Panienka
pisząca biegle na maszynie, z praktyką adwokacką, może się zaraz zgłosić. Biuro procesowe, Podgórna 1. zdw 35 823-9

Uczeń
piekarski najchętniej taki, który się już uczył zaraz M. Wojciechowska Strzelecka 22. zdw 35 681/2

Prasowaczka
do prasowania sukien damskich może się zaraz zgłosić Elegancja Poznańska Poznań Staroleka. zdw 35 550-1

Uczeń
z lepszym wykształceniem szkolnym potrzebny. Drogerja St. Dyzekowski, św. Marcina 20. zdw 35 676

Dobrze płatna posada
podróżujacego przy stałej pensji i tanimy wolna, kaucja 1200 zł. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 35 680

Szofer
autobusowy, trzeźwy, sumienny pilny, doświadczony potrzebny zaraz. Stała posada, kaucja wymagana. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 679

Za
wypożyczeniem z 1 000—1 500 otrzymania stałą posadę handlowicę. Oferty Kurjer zdw 35 678

Krawcowa
może się zgłosić. Małeckiego 10, dom boczny III. ptr zdw 35 635

Zastępcza
do sprzedaży wyrobów pończosznicych na Poznań oraz wojew. Poznańskie z ewentual. powierzeniem składu konsygnacyjnego poszukiwany. Wymagalne: poważne referencje oraz kaucja 10 000 zł hipoteka lub weksle żyrowane przez osobę materialnie odpowiedzialną. Oferty Łódź, Dom handlowy „Juipol” Aleja Kościuski 17. nw 3138

Poważna
hurtownia tow kolonialnych w Gdańsku poszukuje od 1. 9. 29 r. książkowej - stenotypistki, siły pierwszorzednej wladajacej językiem polskim i niemieckim. Oferty wraz z podaniem referencji i wysokości żadanego wynagrodzenia nalezy skierować Kurjer dw 1517

Słuźącej
uczciwej, młodszej poszukuje - Guździolowa Półwiejska 25. zdw 35 865

Bluralistkę
elewke, pisząca biegle na maszynie przyjmie zaraz. Michałowski, Waly Zygmunta Augusta 10 a. rw 6230

Bielizniarki
sa potrzebne. F-a Welna, Woźna 10. III. rw 6229

Poszukuje
dobrej maszyniarki, która już szyła w skórze i ucznia siodlarskiego galanterji Szmidi, Chwaliszewo 15/16. rw 6228

Na
wieś do bliźniac potrzebna zaraz wychowawczyni pielęgniarka. Dr. Szczuka, Fredry 8, od 4-6. rw 6217

Filet
specjalność firany, rachelieu i różne hafty wykonuje akuracie i w cenach przystępnych. A. Rauszowa ul. Grobla 27 III. Przyjmuję uczenie. Zgłoszenia od 3-5. zdw 35 628

Młodsza
czysta dziewczynka poszukuje małżeństwo z dzieckiem od 15 8. Adres wskaże Kurjer zdw 35 532

Maszynistkę
pisząca bardz. biegle potrzebuje-my zaraz. Zgłoszenia ul. Mazowiecka 48. zdw 35 526

Posługaczka
na cały dzień potrzebna. Zgłoszenia po 4 po pol. Przemysłowa 20, II. p. praw. zdw 35 592

Poszukuje
dzielnego młynarza do wiekszego mlyna parowego z utrzymaniem lub bez, kaucja wymagana. Oferty Kurjer zdw 35 589

Stenotypistka
do maszyny Orzeł z niemieckim potrzebna. Zgłoszenia przyjmują od 4-6. St. Cichoński, Poznań, Woźna 20. zdw 35 643

Robotnik
młody uczciwy, potrzebny zaraz. Hurtownia Cukiernicza, ul. Siaroca w gmachu podatkovym parter prawo. zdw 35 562

Biurowa
znająca książkowość, umiejąca pisać na maszynie potrzebna do przedsiębiorstwa zbożowego na prowincji od 1 września. Zgłoszenia z odpisem świadectw prosimy przelać do Kurjera zdw 35 545

Poszukuje
się pań i panów do rozsprzedaży obligacji państwowych. Zgłoszenia kierować do Kurjera Pozn. zdw 35 536

Kelner
potrzebny objęcia bufetu na rachunek 300 zł na towar, znakcek na odpow. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 767

Początkująca
biuralistka pisząca na maszynie, potrzebna. „Spółdzielnia Osadnicza”. Aleja Marcinkowskiego 17a, III. zdw 35 736

Łatwa praca - duży zysk!
Kto obejmie wdzięczną współpracę z nami otrzyma posadę stałą. Codzienne wpływy gotówkowe. Egzystencja zapewniona. Tylko solidni i energiczni reflektanci mogą się zgłosić z dokumentami w dniu 8. bm. od godz. 10-1 i od 3-6 po pol. Pocztowa 31a, I. piętro, lewo. Pw 4 363-32,52

Dziewczyna
uczciwa do posylek i lżejszych prac, może się zgłosić. „Hanka”, ul. Kraszewskiego 7. Pw 4 364-55,406

Chłopak
do posylek i lżejszych prac może się zgłosić. A. Sobocki, Wielka 8. zdw 35 723

Posadę
kierownika otrzyma kto wypożyczy 1500 zł. Oferty Kurjer zdw 35 722

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna od 15 8. Fr. Ratajczaka 11a, wejście 6. III. prawo. zdw 35 757

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz na Wystawie. Zgłoszenia Aleja Marcinkowskiego 5. zdw 35 762

Potrzebna
dziewczyna do poslugi. Półwiejska 22, Pokrzywa. zdw 35 773

Szofer
może się zgłosić na taksówkę - „Whipper”. Poznańska 27 Kierzek. jw 2329

Kuśnierka
i krawcowa zaraz potrzebna w dom lub poza dom. Adres wskaże Kurjer rw 6226

Iwan Mozzuchin, Lil Dagover, Agnes Petersen-Mozzuchinowa
w wielkim dramacie erotycznym osnutym na tie głośnego romansu Stendhala „Rouge et Noir”, p. t.

TAJNY KURJER
od czwartku, dnia 8 b. m., w kinach

CASINO KAPITOL
Aleja Marcinkowskiego 28. ulica Półwiejska nr. 2. Seanse o 6,15, 7,15, 9,15. Seanse o godz. 5, 7 i 9.

Humor zagraniczny

Krótkowzroczny pan, który przybył z wizytą: — Śliczny dzieciak! Wykapany tatuś. (London Opinion) S. F.

Konkurs

Magistrat Miasta Katowic ogłasza konkurs na rozplanowanie terenu pod budowę szpitala centralnego oraz politechniki w Katowicach — Digocie.

Za względnie najlepsze prace przeznaczone będą trzy nagrody:

- 1. 3 000,— zł.
- 2. 2 000,— „
- 3. 1 000,— „

Termin nadesłania prac oznacza się na dzień 1 września 1929 r. Podkładki i warunki otrzymać można w Urzędzie Budownictwa Magistratu miasta Katowic, ul. Pocztowa 2, po cenie 5,— zł.

MACISTRAT Miejski Urząd Budownictwa.

Przedpłata
na wrzesień 1929 r. za obs. wydania razem włącznie tygodniowego dodatka ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. z dw. 4,00 w agencjach w mieście z 4,50 z odnośnieniem do domu w Poznaniu w kw. z dw. 4,00 w agencjach w mieście z 4,50 kwartalnie z 14,50 pod opaską w Polsce z 9,00 pod opaską w innych krajach z 11,00. W razie wypadków spowodowanych silną wyższą przeskąd w zakładzie strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma s. abonenci nie mają prawa ocomagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. P. znań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr na stronie 4-lamowej 60 gr na stronie 2-lamowej 100 gr na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami politycznymi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skompiłowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego czernego do godz. 10 w dni przedwzięczne do godz. 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada